

2014

ÅRSRAPPORT

HENSIKT, VISJON, VERDIER OG MÅL

Hensikt

SpareBank 1 BV skal skape verdier i vår region.

Visjon

Anbefalt av kunden.

Verdier

Nær og dyktig.

Strategisk hovedmålsetning

Vi skal være en attraktiv leverandør av finansielle tjenester gjennom å skape en enklere hverdag for kunden.

GENERELL INFORMASJON

- 05 1. BANKEN OG VIRKSOMHETEN
- 08 2. VIKTIGE HENDELSER 2014
- 09 3. HOVEDTALL
- 10 4. FINANSIELL KALENDER 2015
- 11 5. NØKKELTALL FOR SPAREBANK 1 BV
- 12 6. SAMFUNNSANSVAR

ÅRSRAPPORT

- 16 7. ÅRSBERETNING 2014
- 24 8. RESULTAT
- 25 9. BALANSE
- 26 10. EGENKAPITALENDRING
- 28 11. KONTANTSTRØMOPPSTILLING
- 29 12. NOTER TIL REGNSKAPET
- 86 13. EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE I SPAREBANK 1 BV
- 87 14. ERKLÆRING FRA STYRETS MEDLEMMER OG DAGLIG LEDER
- 88 15. REVISJONSBERETNING 2014
- 90 16. KONTROLLKOMITEENS BERETNING 2014

ANNEN INFORMASJON

- 92 17. MARKED
- 94 18. EGENKAPITALBEVIS I SPAREBANK 1 BV
- 95 19. HOVEDORGANISASJON
- 96 20. PRESENTASJON AV STYRET
- 98 21. FORSTANDERSKAP, KONTROLLKOMITE OG REVISJON

GENERELL INFORMASJON

1. BANKEN OG VIRKSOMHETEN

Dette er SpareBank1 BV

SpareBank1 BV konserns virksomhet er bygget på målsetning om å være en solid og god lokal aktør som skaper verdier i vår region. Dette kombinert med nærhet og tilgjengelighet ved gode digitale løsninger leverer vi gode kundeopplevelser. Konsernet styrker er bygget på nærhet til kundene og raske, effektive beslutningsprosesser. God lokal kunnskap og høy faglig kompetanse gjør kundebehandlingen fleksibel og effektiv.

Historikk

Banken har hatt en lang og tradisjonsrik historie med flere, lokale konsolideringer. I Buskerud har banken røtter fra Sandsvør Sparebank som ble etablert i 1883, mens man i Vestfold har røtter fra Sandeherreds Sparebank som ble etablert i 1859.

Hensikt, visjon, verdier og mål

Hensikt

SpareBank 1 BV skal skape verdier i vår region.

Visjon

Anbefalt av kunden.

Verdier

Nær og dyktig.

Strategisk hovedmålsetning

Vi skal være en attraktiv leverandør av finansielle tjenester gjennom å skape en enklere hverdag for kunden.

SpareBank1 BV har løftet følgende 5 strategiske kamper som de viktigste å lykkes med i 2015.

1. å vinne nye unge kunder – med boliglån tilpasset de første boligfasene i livet.
2. å vinne posisjon som hovedbank – med markedets beste

tilpassede løsninger for hele familien.

3. å vinne nye SMB-kunder– med profesjonell og effektiv betjening.
4. å øke markedsandeler innenfor eiendomsmevling.
5. å redusere måltall for andel kostnader i forhold til inntekter i morbanken ned mot 50 % fra 2016.

Forretningsidé

Forretningsområder

SpareBank 1 BV skal tilby et bredt spekter av produkter innenfor forretningsområdene finansiering, betalingsformidling, sparing, forsikring, eiendomsmevling, samt regnskapsbyrå-tjenester. I alle forretningsområdene skal vi tilby et produktspekter som er konkurransedyktig i bredde, kvalitet og aktualitet. Virksomheten innen alle forretningsområdene skal være kjennetegnet ved rådgivning og aktiv salgorientering. Salg og rådgivning skal baseres på høy kompetanse, høy kvalitet og etiske normer i tråd med tradisjonene i sparebanknæringen.

Markedsområde

SpareBank 1 BVs geografiske markedsområde omfatter Buskerud med tyngdepunkt rundt Kongsberg og Drammen, og Vestfold der bankens geografiske område strekker seg fra Horten i nord til Larvik i syd.

SpareBank 1 BV har forretningsadresse i Sandefjord, og har filialer i Drammen, Kongsberg, Horten, Tønsberg, Sandefjord og Larvik. Samtlige filialer tilbyr alle bankens produkter.

Ressursforvaltning

Innenfor de satsningsområder som er beskrevet i forretningsideen, skal ressursene anvendes på den måten som gir best avkastning på anvendt kapital, til beste for eierne av egenkapitalbevis, kundene, ansatte og distriktet.

SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1-alliansen ble grunnlagt i 1996. Alliansen er et bank- og produktsamarbeid der SpareBank 1-bankene i Norge samarbeider gjennom det felleseide holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS. Et overordnet mål for SpareBank 1-alliansen er å sikre den enkelte banks selvstendighet og regionale forankring gjennom sterk konkurransevne, lønnsomhet og soliditet. Samtidig representerer SpareBank 1-alliansen et konkurransemessig fullverdig bankalternativ på nasjonalt nivå.

SpareBank 1-alliansen er samlet sett en av de største tilbydere av finansielle produkter og tjenester i det norske markedet. Alliansen har etablert en nasjonal markedsprofil og utviklet en felles strategi for merkevarebygging og kommunikasjon. Den markedsstrategiske plattformen danner også basis for felles produkt- og konseptutvikling. Markedsinnsatsen er i hovedsak rettet mot personmarkedet, små og mellomstore bedrifter og forbund tilknyttet LO. Både bankene og produktområdene hevder seg godt i konkurransebildet, og resultatutviklingen er god.

SpareBank 1-alliansen består per 31.12.2014 av 15 selvstendige banker, 2 felleseide forretningsbanker og SpareBank 1 Gruppen konsern.

De 15 selvstendige bankene i alliansen er:

- SpareBank 1 SR-Bank ASA
- SpareBank 1 SMN
- SpareBank 1 Nord-Norge
- Sparebanken Hedmark
- samt en sammenslutning av flere mindre banker under navnet Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar):
 - SpareBank 1 BV

- SpareBank 1 Gudbrandsdal
- SpareBank 1 Hallingdal
- SpareBank 1 Lom og Skjåk
- SpareBank 1 Modum
- SpareBank 1 Nordvest
- SpareBank 1 Nøtterøy-Tønsberg
- SpareBank 1 Ringerike Hadeland
- SpareBank 1 Søre Sunnmøre
- SpareBank 1 Telemark
- SpareBank 1 Østfold Akershus

De 2 felleseide forretningsbanker er Bank 1 Oslo Akershus AS og BN Bank ASA.

SpareBank 1 Gruppen AS er morselskapet i konsernet som består av:

- SpareBank 1 Skadeforsikring AS (100 %)
- SpareBank 1 Forsikring AS (100 %)
- ODIN Forvaltning AS (100 %)
- SpareBank 1 Medlemskort AS (51 %)
- SpareBank 1 Gruppen Finans AS (100 %)
- Conecto AS (100 %)

Felles hovedfunksjoner innen SpareBank 1-alliansen er todelt:

1. Drive og utvikle finanskonsernet med produksjon og leveranse av konkurransedyktige produkter og tjenester for distribusjon gjennom alliansebankene, øvrige banker som har distribusjonsavtale med selskap i SpareBank 1 Gruppen, og LO. Dette arbeidet er organisert i

selskapet SpareBank 1 Gruppen AS, som eies av:

- SpareBank 1 SR-Bank ASA (19,5 %)
- SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %)
- SpareBank 1 SMN (19,5 %)
- Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %)
- Sparebanken Hedmark (11 %)
- Landsorganisasjonen/ fagforbund tilknyttet LO (9,6 %), som ikke er en del av alliansen
- Bank 1 Oslo Akershus AS (1,4 %)

2. Drive og utvikle alliansesamarbeidet med felles forvaltning, utvikling og gjennomføring av aktiviteter som gir stordrifts- og kompetansefordeler. Dette arbeidet er organisert i selskapet Banksamarbeidet SpareBank 1 DA som utgjør den administrative overbyggingen for alliansesamarbeidet. Selskapet ivaretar finansiering av og eierskap til applikasjoner, konsepter, kontrakter og merkevare på vegne av deltakerne i alliansesamarbeidet.

Selskapet Banksamarbeidet SpareBank 1 DA eies av:

- SpareBank 1 SR-Bank ASA (17,74 %)
- SpareBank 1 SMN (17,74 %)
- SpareBank 1 Nord-Norge (17,74 %)
- Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA (17,74 %)
- Sparebanken Hedmark (11,30 %)
- SpareBank 1 Gruppen AS (10,00 %)

- Bank 1 Oslo AS (7,74 %)

Banksamarbeidet SpareBank 1 DA eier følgende selskaper fra 2014 av:

- SpareBank 1 Eiendomsmegler 1 AS (100 %)
- SpareBank 1 Kundesenter AS (100 %)
- SpareBank 1 Verdipapirservice AS (100 %)
- SpareBank 1 ID AS (100 %)
- SpareBank 1 Asept (100 %)

Bankene i SpareBank 1-alliansen distribuerer SpareBank 1 Gruppens produkter og samarbeider på sentrale områder som merkevare, arbeidsprosesser, kompetansebygging, IT-drift, systemutvikling og innkjøp. Alliansen har inngått strategiske samarbeidsavtaler med LO og LOs fagforbund, og leverer finansielle produkter og tjenester til LOs medlemmer gjennom fordelsprogrammet LO favør.

Produktselskapene etablert under SpareBank 1 Gruppen AS og alliansebankene har utviklet en felles teknologiplattform. Erfaringsutveksling og overføring av kompetanse innenfor alliansen, basert på beste praksis, er et viktig element for å utvikle alliansen videre. Som et ledd i denne satsingen er det etablert kompetansesentra for henholdsvis Kredittstyring i Stavanger og Betaling i Trondheim.

Konsernledelsen pr. 1. mars 2015

Geir Årstein Hansen
konst. adm.direktør

Vibeke B. Andersen,
banksjef kundesenter

Live Stensholt,
kommunikasjonssjef

Janne Stenehjøm,
direktør forretningsstøtte

Ole Andreas Thoresen,
banksjef BM

Marianne S. Evensen,
leder risikostyring og compliance

Beate Steen Pedersen,
banksjef PM

2. VIKTIGE HENDELSER I 2014

Mars

Konsernet Sparebank 1 BV legger fram resultatet for 2013. Samlet offisielt resultat før skatt ble 286,6 millioner kroner.

April

Bankens filial på Hvitvingfoss nedlegges.

Juni–August

Blu-kampanje gjennomføres med svært gode vilkår for unge boliglåns-takere. Kampanjen tilfører banken mer enn 0,8 mrd i nye lån.

September

Geir Årstein Hansen konstitueres som adm.direktør etter Harald Gaupens fratreden. Fra 1.mai 2015 tiltrer Rune Fjeldstad som ny adm.direktør.

November

SpareBank 1 Alliansen introduserer Nordens første «klokke-bank».

Januar–Desember

Det deles også i 2014 ut gavefondsmidler for mer enn kr 10 mill. til lokal-samfunnet. Herunder kan nevnes;

- Kr 1.000.000 til Musikkteateret, Kongsberg
- Kr 500.000 til ny idrettshall, Nykirke IF
- Kr 500.000 til kunstsnoanlegg, Konnerud IL Ski
- Kr 500.000 til ny løypemaskin, I/S Botneløyper Horten/Tønsberg
- Kr 200.000 til lysrigg/PA anlegg, Vestfoldfestspillene
- Kr 100.000 til kunstgressbane, Store Bergan IL

3. HOVEDTALL

Konsern (tusen kroner)	2014	2013	2012	2011	2010
Forvaltningskapital	22.852.055	22.133.300	22.710.949	21.946.846	21.155.917
Inntekter	766.033	688.406	614.312	522.750	600.939
Kostnader	390.539	399.376	358.534	361.956	321.829
Utlånstap	70.482	2.463	7.605	32.508	11.013
Resultat etter skatt	250.110	216.180	183.230	98.699	207.118
Brutto utlån	17.654.932	16.144.778	17.390.813	17.034.918	16.825.183
Innskudd fra kunder	13.773.921	13.848.699	13.463.677	12.692.931	11.552.950
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	22.443.131	22.379.035	22.108.270	21.458.037	21.461.579
Rentenetto	1,43	1,35	1,33	1,40	1,51
Kostnadseffektivitet	51,0 %	58,0 %	58,4 %	69,2 %	53,6 %
Egenkapitalavkastning	11,8 %	11,1 %	10,4 %	6,0 %	13,5 %
Kapitaldekning (morbank)	15,8 %	18,0 %	15,9 %	14,9 %	17,1 %
Avkastning pr. egenkapitalbevis* (kr)	7,71	7,14	5,80	3,18	18,08
Kurs på egenkapitalbevis 31.12.* (kr)	50,75	43,50	33,60	36,50	130,00

*) Det ble i november 2011 gjennomført splitt av pålydende på bankens egenkapitalbevis til pari 50 (før 100)
For definisjoner: Se kapittel 5 Nøkkeltall for konsernet SpareBank 1 BV

4. FINANSIELL KALENDER 2015

10. februar

Regnskap 4. kvartal 2014 og foreløpig årsregnskap for 2014 publiseres

9. mars

Styremøte offisielt regnskap 2014

24. mars

Forstanderskapsmøte og fastsettelse av årsoppgjør og utbytte

5. mai

1. kvartals resultat

11. august

2.kvartals resultat

3. november

3. kvartals resultat

5. NØKKELTALL FOR SPAREBANK 1 BV

Konserntall	2014	2013	2012	2011	2010
Resultatregnskap (tusen kroner)					
Netto renteinntekter	320.663	301.550	295.045	300.811	324.617
Andre inntekter	445.370	386.856	319.267	221.939	276.322
Driftskostnader	390.539	399.376	358.534	361.956	321.829
Resultat før tap	375.494	289.030	255.778	160.794	279.110
Tap på utlån og garantier	70.482	2.463	7.605	32.508	11.013
Årsoverskudd før øvrige resultatposter	250.110	216.180	183.230	98.699	207.118
Balanse (tusen kroner)					
Brutto utlån	17.654.932	16.144.778	17.390.813	17.034.918	16.825.183
Brutto utlån inkl. overføring SpareBank 1 Boligkreditt	24.780.160	23.665.400	23.912.302	22.216.050	20.641.800
Individuelle nedskr. og nedskr. på grupper av utlån	123.624	143.046	146.845	163.007	178.823
Innskudd fra kunder	13.773.921	13.848.699	13.463.677	12.692.931	11.552.950
Forvaltningskapital	22.852.055	22.133.300	22.710.949	21.946.846	21.155.917
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	22.443.131	22.379.035	22.108.270	21.458.037	21.461.579
Gjennomsnittlig egenkapital	2.126.247	1.949.163	1.760.749	1.651.178	1.539.441
Nøkkeltall (%)					
Rentenetto	1,43	1,35	1,33	1,40	1,51
Driftskostnader	1,74	1,78	1,62	1,69	1,50
Kostnadseffektivitet	51,0	58,0	58,4	69,2	53,6
Tapsprosent utlån	0,42	0,01	0,04	0,19	0,07
Misligholdsprosent (netto)	0,64	1,11	1,17	0,94	1,66
Innskuddsdekning	78,0	85,8	77,4	74,5	68,7
Totalrentabilitet	1,11	0,97	0,83	0,46	0,97
Egenkapitalavkastning	11,8	11,1	10,4	6,0	13,5
Kapitaldekningsprosent *	15,8	18,0	15,9	14,9	17,1
Kjernekapitalprosent *	15,5	16,9	14,3	13,3	15,1
Ren kjernekapital *	14,7	14,3	12,6	11,6	-
Vekst i innskudd	(0,5)	2,9	6,1	9,9	11,2
Vekst i brutto utlån	9,4	(7,2)	2,1	1,2	(4,2)
Vekst i brutto utlån inkl. overføring SpareBank 1 Boligkreditt	4,7	(1,0)	7,6	7,6	0,5

*) Morbank-tall

Definisjoner

Rentenetto

- Netto renteinntekter i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Driftskostnader

- Personalkostnader, IT-kostnader, ordinære avskrivninger og andre driftskostnader i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Kostnadseffektivitet

- Driftskostnader i % av netto inntekter

Tapsprosent utlån

- Årets tapsavsetninger på utlån og garantier i % av brutto utlån

Misligholdsprosent

- Netto misligholdte engasjementer (over 90 dager) i prosent av brutto engasjementer

Totalrentabilitet

- Resultat etter tap og skatt i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Egenkapitalavkastning

- Resultat før øvrige resultatposter i % av gjennomsnittlig egenkapital

Kapitaldekning

- Netto ansvarlig kapital i % av beregningsgrunnlaget

Kjernekapitaldekning

- Kjernekapital i % av beregningsgrunnlaget

6. SAMFUNNSANSVAR

Organisasjon og personal

Pr. 31.12.2014 hadde SpareBank 1 BV 194 fast ansatte. Omregnet i årsverk utgjorde bemanningen 187. Konsernet hadde pr. 31.12.2014 totalt 282 fast ansatte fordelt på ca. 269 årsverk.

Morbanken

Pr. 31.12.2014 var det blant de fast ansatte medarbeiderne i SpareBank 1 BV 55 % kvinner, mot 52 % pr. 31.12.2013. Samme dato var det i konsernledelsen 71 % kvinner. I mellomlederstillinger var det ca. 45 % kvinner pr. 31.12.2014, mot 44 % i 2013 og 35 % i 2012. Aldersgjennomsnittet i banken er 47 år. 18 personer arbeidet deltid pr. 31.12.2014.

Bankens datterselskaper

Datterselskapene er unntatt morbankens tariffavtale. Datterselskapene innarbeider selvstendige retningslinjer som legger til grunn at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, alder eller øvrig diskriminering. Arbeids- og lønnsordninger og lønssystemer varierer, og det forekommer i større grad fleksibilitet og individuelt baserte ordninger. Selskapene har, utover dette, ikke iverksatt spesielle tiltaksplaner i relasjon til mangfold.

Eiendomsmegler 1 BV AS m/ datterselskap

Konsernet har totalt 44 ansatte, hvorav 57 % er kvinner. Eiendoms- og næringsmegling Vestfold AS har 3 ansatte, hvorav alle tre er menn. Virksomheten har 2 kvinner i ledende stillinger.

Imingen Holding AS

Selskapet har ingen ansatte.

SpareBank 1 Regnskapshuset BV AS

Selskapet har 44 ansatte, hvorav 86 % er kvinner. Virksomheten har 5 ledende stillinger, hvorav 1 er kvinne.

Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold

Arbeidsmiljø og helse

Gjennom å sikre ansatte gode, trygge arbeidsplasser og utviklingsmuligheter, skal SpareBank 1 BV skape et arbeidsmiljø som stimulerer til å være kreativ, konstruktiv og påpasselig. Et godt arbeidsmiljø skal sikres gjennom god tilrettelegging av det faglige nivå, velferd og det fysiske arbeidsmiljø. Arbeidsmiljøet skal fremme arbeidsevne, læring, helse og trivsel, og verne mot arbeidsrelatert sykdom og helseskader.

SpareBank 1 BV er en IA-bedrift, og arbeidet med et inkluderende arbeidsliv fokuserer primært på sykefraværsoppfølging og forebyggende arbeid for å tilrettelegge for arbeidstakere med varig eller midlertidig redusert arbeidsevne. For å fremme bedre helse, økt motivasjon og trivsel har konsernet blant annet etablert en refusjonsordning som dekker deler av utgifter til regelmessig trening. Banken har også avtale med leverandør av bedriftshelsetjenester som dekker hele bankens geografiske virkeområde, og som bidrar aktivt i sykefraværstilfeller og ved behov for tilrettelegging. Alle ansatte er dekket av behandlingsforsikring, som sikrer rask tilgang til behandling i det private helsevesen ved sykdom. SpareBank 1 BV har et lavt sykefravær. I desember 2014 var sykefraværet på 4,1 %, mot 3,6 % i 2013. Bak tallene er det ingen indikasjoner om at jobberelaterte årsaker utgjør en vesentlig del.

I 2014 har ikke bankens ansatte vært utsatt for arbeidsulykker eller personskader. Det er enkelte ansatte med slitasje- og belastningsskader, men det finnes ingen indikasjoner på at disse er relatert til arbeidsmessige forhold. For medarbeidere med slitasje- og/eller belastningsskader

tilrettelegges det gjennom bruk av ergoterapeut og eventuelt nødvendig ergonomisk utstyr på arbeidsplassen. Bankens kontorer har ikke vært utsatt for hendelser som har medført materielle skader.

Annethvert år gjennomføres det organisasjonsundersøkelse for å evaluere arbeidsmiljø og trivsel. Undersøkelsen følges opp gjennom systematiske aktiviteter for å rette på de svakheter som fremkommer i undersøkelsen. Resultater og tiltaksplaner følges opp gjennom rapportering til styre, ledelse og tillitsvalgte.

Livsfase, likestilling og mangfold

SpareBank 1 BV skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass for medarbeidere i alle aldersgrupper og livsfaser. Banken legger til rette for at balansen mellom jobb, hjem og fritid oppleves som god for alle medarbeidere, og at individuelle behov og ambisjoner i ulike livsfaser blir tatt vare på. Bankens arbeidsutvalg for livsfasepolitikk skal sikre kontinuitet og kvalitet på området. Retningslinjer for livsfasepolitikk er nedfelt i Personalhåndboken. Fokus på likestilling er ivarettatt blant annet i bedriftsavtalen. I avtalen er det nedfelt bestemmelser som fremmer medarbeidernes muligheter for kompetanse- og karriereutvikling gjennom ulike former for tilrettelegging. Bedriftens statistikk viser at antallet kvinner i ledende stillinger er økende. Bedriftens statistikk viser at også andel av medarbeidere med minoritetsbakgrunn er økende.

Lokal støttespiller

SpareBank 1 BV har et omfattende samfunnsengasjement i sitt markedsområde, med fokus på bredde og spredning både geografisk og i form av ulike typer aktiviteter, tiltak og prosjekter vi engasjerer oss i. Hovedsakelig gjøres dette via sponning og samarbeidsavtaler med

lag/foreninger og arrangement, og tildelinger fra bankens Gavefond. Samarbeidsavtalene følges opp og evalueres årlig og alle Gavefondstildelinger følges opp via et rapport-skjema som mottager må returnere til banken innen gitt frist. Gjennom dette arbeidet har selskapet bidratt med betydelig beløp (over 10 millioner årlig de siste årene) og engasjement både lokalt og regionalt. Slik opprettholdes tradisjonene som ligger i sparebankfilosofien, hvor sparebanken bygger samfunnet den er en del av.

Klima og miljø

Miljøbevissthet skal prege bankens virksomhet. SpareBank 1 BV skal kontinuerlig arbeide for å redusere belastningen på det ytre miljø gjennom miljøvennlig drift. SpareBank 1 BVs direkte påvirkning på klimaet og miljøet er i hovedsak knyttet til energiforbruk, tjenestereiser og avfall fra kontorvirksomheten.

Konsernet ønsker å stimulere til en mer miljøvennlig atferd blant kunder, og tilbyr derfor stadig flere papirløse tjenester som reduserer belastningen på miljøet. Det arbeides kontinuerlig med utvikling av stadig mer kundevennlige produktløsninger og bredde i disse. Der det er behov for dialog med kunder, vil elektroniske kanaler som e-post, SMS og nettpat benyttes i størst mulig grad. I juni 2014 innførte SpareBank 1 BV elektronisk signering av boliglånssøknader. Per fjerde kvartal 2014 utgjorde elektronisk signering ca. 25 % av totalt signerte boliglånssøknader, og dette tallet forventes å øke i 2015.

I 2014 ble det innført follow-me print løsning på alle kontorsteder, som i tillegg til å sikre at uvedkomne ikke får tilgang til konfidensiell informasjon, også bringer med seg en miljømessig gevinst ved at det nå

skrives ut mye mindre papir. Løsningen er imidlertid ikke vært innført lenge nok til at det kan vises til konkrete tall på besparelse.

SpareBank 1 BV har inngått avtale med firmaet Greentech for retur av teknologisk avfall. Dette sikrer en forsvarlig avhending av data lagret på elektroniske medier, samt gir en miljømessig gevinst ved at brukt datautstyr blir solgt videre til en tredjepart. Greentech oppfylder den internasjonale Anti fill-avtalen som skal forhindre at land i den tredje verden forsøples og mottar enheter som ikke kan gjenvinnes eller destrueres på en miljømessig forsvarlig måte.

I 2015 innføres nytt videokonferansesystem, som tilrettelegger for videomøter fra kontorplassen for alle ansatte. Det forventes at dette vil redusere reisevirksomheten mellom kontorer, både internt i SpareBank 1 BV og reisevirksomheten til Allians banker.

Som del av SpareBank 1 Alliansen har konsernet en felles innkjøpsstrategi med sterk miljøprofil. SpareBank 1 Gruppens innkjøpspolicy krever at alle innkjøpsavtaler inkluderer et vedlegg om samfunnsansvar. Det følger en varslingsplikt fra leverandørens side, og pålegges også plikt til å følge opp underleverandører. Brudd på bestemmelsene om samfunnsansvar anses som kontraktsbrudd og kan gi grunnlag for heving av avtalen.

SpareBank 1 BV har besluttet å bli miljøsertifisert (Miljøfyrtårn). Denne prosessen starter i januar 2015, og vil blant annet med etablering, samt gjennom måling av klimaregnskap, redusere miljøpåvirkninger ytterligere.

Bekjempelse av korrupsjon/hvitvasking

Arbeidet mot korrupsjon, hvitvasking og terrorfinansiering følges opp gjennom interne retningslinjer og etterlevelse av Hvitvaskingslovgivning med tilhørende forskrifter.

Antihvitvasking (AHV)

Det er høyt fokus på opplæring i og oppfølging av interne Antihvitvaskingsrutiner og regelverk. Kurs for alle ansatte, årlige kontorvise oppdateringskurs og e-læringskurs hvert tredje år er nedfelt i konsernets retningslinjer for obligatorisk AHV-opplæring. I 2014 har det vært et sterkt fokus på blant annet rutiner rundt legitimasjonskontroll, både av eksisterende og nye kunder, og avvikling av fiktive kundenummer. Opplæringstiltak har vært spesielt rettet mot dette.

Disse tiltakene har ført til en økende bevissthet i organisasjonen for viktigheten av temaet. Medarbeidere melder hyppigere inn saker, og som et resultat av dette har antallet mistenkelige transaksjoner rapportert til Økokrim økt betraktelig. Antallet saker er fordoblet fra 2013 til 2014.

Svindelforebyggende tiltak

SpareBank 1 BV følger felles retningslinjer som øvrige banker i SpareBank 1 Alliansen når det gjelder svindelforebyggende tiltak. Det arbeides kontinuerlig i Alliansen med sikkerhet for at tjenester på nett og mobil skal være sikre, og for at kundene skal bruke disse tjenestene på en sikker måte. Retningslinjene inneholder blant annet tips for sikker bruk av nettbank og sikker netthandel, generelle nettvettregler og kortvettregler, og anbefalte tiltak fra kundens side for å sikre seg mot ID-tyverier. Disse retningslinjene har blitt distribuert og gjennomgått i bedriften, og er dessuten

tilgjengeliggjort på SpareBank 1 BV sine nettsider.

Fokus på svindelforebyggende tiltak har ført til at bl.a. forsøk på nettsvin- del fanges oppi større grad, og saker sendes inn til en felles mailadresse i SpareBank 1.

Menneskerettigheter

SpareBank 1 BV har ikke utarbeidet egne retningslinjer på dette området. Risikoen for brudd på menneskerettigheter er minimal, da foretaket har sin forretningsdrift i Norge og dermed opererer i samsvar med lover, regler og konvensjoner. Dette

området anses dessuten å være dekket gjennom konsernets etiske regler som angir hovedprinsipper for hvordan ansatte og tillitsvalgte i konsernet skal opptre og hvilke holdninger som skal ligge til grunn for beslutninger i gitte situasjoner.

ÅRSRAPPORT

7. ÅRSBERETNING 2014

Ved utgangen av 2014 er SpareBank 1 BV den 14. største sparebank i Norge. Banken er registrert i Norge og har forretningsadresse i Sandefjord. Banken har kontorer i Drammen, Kongsberg, Horten, Tønsberg, Sandefjord og Larvik. SpareBank 1 BV er tilknyttet SpareBank 1 Alliansen.

SpareBank 1 BV er notert på Oslo Børs og avlegger derfor selskaps- og konsernregnskap i henhold til de internasjonale regnskapsstandardene «IFRS» (International Financial Reporting Standards).

Kommentarene i årsberetningen er i hovedsak knyttet til morbankens regnskap. Morbanken utgjør hoveddelen av konsernets regnskap og danner grunnlaget for utdeling av utbytte og avsetning til utjevningsfond til egenkapitalbeviserne. Tallstørrelser knyttet til konserntallene angis spesifikt hvor dette er aktuelt.

Virksomhetsområde og marked

Konsernet SpareBank 1 BV består av morbanken og datterselskapene EiendomsMegler 1 BV AS, Imingen Holding AS og SpareBank 1 Regnskapshuset BV AS. I tillegg er banken deltaker i to felleskontrollerte virksomheter og ett tilknyttet selskap. Det vises til note 35 for fullstendig konsernstruktur.

SpareBank 1 BV har primært definert sitt geografiske virkeområde til nedre Buskerud og Vestfold fylke. Banken er totalleverandør av produkter og tjenester innenfor følgende forretningsområder:

- Finansiering
- Sparing og plassering
- Forsikring
- Betalingsformidling
- Eiendomsmegling

- Regnskapsførsel med tilhørende økonomisk rådgivning

SpareBank 1 BVs markedsandel varierer innenfor de to fylkenes kommuner med bankens høyeste markedsandeler i Kongsberg og Sandefjord.

Hovedtrekk i år 2014

Økonomi – sammenlignet mot fjoråret:

- Økte inntekter.
- God resultatutvikling.
- Forbedret egenkapitalavkastning.
- Økte tap på utlån og garantier.
- Økt utlånsvolum.
- Redusert innskuddsdekning.
- God soliditet og likviditet.

Markeds- og rammevilkår:

- Noe lavere vekst i Norge, svært lav vekst innenfor Eurosonen.
- Lavere oljeinvesteringer og fall i oljeprisen
- Redusert kredittvekst og lav investeringsvilje i foretakssektoren.
- Noe lavere kredittvekst innenfor husholdningssektoren.
- Kredittveksten innenfor husholdningene fortsatt over inntektsveksten.
- Høy sparerate og moderat forbruk.
- Redusert rentenivå og svekket kronekurs
- God likviditet i markedet og reduserte kredittspreader.
- Økende krav til oppbygging av egenkapital og likviditet i banksektoren.
- Økende konkurranse i det norske markedet for boliglån.
- Endringer i kundeadfærd.

Generelle rammebetingelser Internasjonal økonomi

Verdensøkonomien preges fortsatt av moderat vekst og usikkerhet om videre utvikling. Det er imidlertid stor

forskjell mellom land og regioner. I USA og Storbritannia er det igjen vekst i privat konsum og investeringer samt lavere arbeidsledighet. Innenfor Euroområdet er veksten fortsatt lav med en samlet vekst på under 1 %. I tillegg til den lave veksten er det økende bekymring knyttet til den høye arbeidsledigheten og den svært lave inflasjonen. Fremvoksende økonomier har vært en sentral bidragsyter til veksten i verdensøkonomien de seneste årene, men veksten har også i disse økonomiene blitt redusert de siste to årene. Dette gjelder særlig Kina der det er knyttet usikkerhet til den fremtidige økonomiske utviklingen.

Norsk økonomi

Veksten i norsk fastlandsøkonomi i 2014 ligger under trendveksten på 2,5 %. Norske bedrifter rapporterer om mindre kapasitetsutnyttelse enn tidligere og lavere forventninger til veksten fremover. Dette gjelder spesielt leverandører til oljeindustrien. Lavere oljeinvesteringer kombinert med fall i oljeprisen trekker veksten ned og vil kunne medføre noe økt arbeidsledighet.

På den annen side har oljeprisfallet gitt en svekkelse av den norske kronen som har bidratt til bedre konkurransevilkår for norsk eksportindustri. Denne effekten ble ytterligere forsterket da Norges Bank reduserte styringsrenten til 1,25 % i desember 2014.

Inflasjonen har ligget på inflasjonsmålet på 2,5 % gjennom 2014. Den importerte inflasjonen utgjør ca. 1/3 av den totale inflasjonen, og forventes å stige fremover med basis i den svake kronekursen.

Boligmarkedet

Den svake prisutviklingen på boliger i 2013 ble reversert i 2014. Boligprisene har steget med ca. 8 % på

landsbasis gjennom 2014. Urbani-seringstrenden kombinert med lav utbyggingstakt i pressområdene forsterker vekst i boligpriser i sentrale strøk. Markedet for utlån til boligformål har vært preget av tiltagende konkurranse og marginene på boliglån er redusert gjennom 2014. Det forventes en ytterligere svekkelse av boliglånsmarginene i 2015 og derved et historisk lavt rentenivå for boligkjøperne som igjen vil kunne påvirke prisutviklingen i det norske boligmarkedet.

Forbruk og sparing

Privat forbruk står for halvparten av aktiviteten i norsk fastlands-økonomi. De to siste årene har veksten i forbruket vært moderat og under 2 % vekst. Veksten i konsumet fremover vil avhenge av husholdningenes forventninger til egen økonomi og rentenivå. Vesentlig lavere aktivitet innenfor oljesektoren gjør flere husholdninger noe mer usikre på utsiktene fremover. Til tross for dette ser forventningene til egen økonomi å holde seg oppe. Dette skyldes sannsynligvis at arbeidsmarkedet fortsatt er relativt godt, samt at rentenivået er lavt og at flere husholdninger har bygget opp buffere for å møte dårligere tider. Utsikter til lavere vekst fremover antas å medføre at sparingen fortsatt vil holde seg på et høyt nivå og forbruket holder seg moderat.

Kredittvekst

Kredittveksten har samlet sett vært nedadgående i 2014. Husholdningene har redusert gjeldsveksten fra 7 % til rett overkant av 6 %. Ikke finansielle foretak har redusert gjeldsveksten fra 4 % til i overkant av 3 %.

Bedriftskundene har for tiden relativt lav investeringsvilje. Samtidig har en del større kunder benyttet obligasjonsmarkedet i 2014. Begge

disse forholdene påvirker bankenes kredittvekst negativt.

Til tross for lavere gjeldsvekst innenfor husholdningssektoren, øker fortsatt gjeldsbelastningen. Kredittveksten ligger fortsatt på et høyere nivå enn inntektsveksten. Samlet sett er husholdningenes gjeld dobbelt så stor som samlet disponibel inntekt.

Rentenivå

Svak vekst og lave renter hos våre viktigste handelspartnere, kombinert med stort fall i oljeprisen var noen av hovedårsakene til at Norges Bank valgte å redusere styringsrenten fra 1,5 % til 1,25 % i desember 2014. Dette var den første endringen i styringsrenten siden mars 2012. Det er utsikter til enda lavere rentenivå i 2015. Flere lands sentralbanker har nå negative styringsrenter og har iverksatt programmer for å tilføre likviditet i markedene for å stimulere til økt vekst. Til tross for av den norske styringsrenten er på et historisk lavt nivå, har Norges Bank fortsatt et stort handlingsrom for styringsrenten i forhold til rentenivåene i euroområdet, Danmark og Sverige.

Regulatoriske rammebetingelser

Det er en utfordring for norske bankers konkurransekraft at det er strengere kapitalkrav i Norge enn det er Norden og Europa for øvrig. De fleste nordiske og norske banker har styrket sin egenkapital i løpet av de siste årene gjennom økt inntjening, moderate utbyttene og dempet vekst. Den bedre kapitalsituasjonen har medført økt konkurranse og press på utlånsmarginene. For banker som bruker interne metoder for beregning av kapitalnivåer forventes viktige avklaringer på risikovektingen av utlån til bedriftskunder i løpet 2015.

Fra myndighetens side er det siden

finanskrisen blitt stilt krav til å redusere likviditetsrisiko ved økte likviditetsbuffer, og økt kvalitet på verdipapirene som ligger i likviditetsporteføljene. Videre er det vektlagt at finansieringen av bankene er langsiktig og vel diversifisert. Nevnte krav medfører isolert sett lavere avkastning på likviditetsreserven, og økte fundingkostnader.

Utvikling i markeds- og virksomhetsområde for SpareBank 1 BV

SpareBank 1 BVs primære markeds- og virksomhetsområde er nedre Buskerud og Vestfold fylke.

Bankens muligheter for resultater og vekst er i stor grad avhengig av den generelle utviklingen innenfor vårt markedsområde. Bankens markedsområde har netto tilflytting, og boligprisutviklingen har de senere år ligget omtrent på landsgjennomsnittet. Det er fortsatt lav og relativt stabil arbeidsledighet i vår region. Infrastrukturen innenfor bankens områder forbedres kontinuerlig. Fra Oslo er det i dag et godt utbygget veinett mot bankens markedsområder i Drammen og Kongsberg. Samtidig ble ny E-18 med firefelts motorvei gjennom Vestfold ferdigstilt sommeren 2014. Nedre Buskerud og Vestfold er attraktive markedsområder for bank- og finansvirksomhet. Alle de store finansaktørene er etablert i vår region og konkurransen i våre lokale markedsområder er stor.

Resultatutviklingen

Konsernregnskapet for SpareBank 1 BV 2014 viser et overskudd etter tap på kr 305,0 mill., mot kr 286,7 mill. i 2013. Årsoverskuddet etter beregnet skatt ble kr 250,1 mill. som er en resultatbedring på kr 33,9 mill. sammenlignet med året før.

Årsoverskuddet etter skatt for regnskapsåret 2014 i morbanken ble kr 226,8 mill. som er en økning på kr 23,1 mill. i forhold til 2013. Konsernets egenkapitalavkastning for 2014 utgjorde 11,8 % mot 11,1 % i 2013.

Netto renteinntekter i morbanken ble kr 321,8 mill., en økning på kr 19,8 mill. i forhold til 2013. Målt i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) er rentemarginen økt fra 1,36 % til 1,43 %. Ved utgangen av året har banken overført boliglån pålydende kr 7.125 mill. til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Inntjeningen fra denne låneporteføljen fremkommer under netto provisjonsinntekter. Det er i løpet av 2014 gjennomført to generelle rentenedsettelse (juni og desember) på utlån til privatkunder, og banken har med dette tilpasset rentene på boliglån til konkurransesituasjonen. Kostnadene ved bankens pengekredittfinansiering er redusert gjennom året. I tillegg har det vært

gjennomført reprising av innskudd til person- og bedriftskunder.

Netto provisjonsinntekter og andre inntekter ble i konsernet kr 324,0 mill. mot kr 324,1 mill. i 2013.

Netto resultat fra finansielle eiendeler i konsernet ga et positivt resultat i 2014 på kr 121,3 mill. sammenlignet med et positivt resultat på kr 62,7 mill. i 2013. Herunder utgjorde inntekter fra felleskontrollerte virksomheter og tilknyttet selskap kr 34,1 mill (kr 25,7 mill). For øvrig er økningen sammenlignet med fjoråret i hovedsak relatert til gevinst ved salg av eierandel i Nets (kr 41,5 mill)

Konsernets samlede driftskostnader utgjorde kr 390,5 mill., mot tilsvarende tall for 2013 på kr 399,4 mill. Endringen fra fjoråret er i hovedsak knyttet til reduserte personalkostnader fra datterselskapene. Driftskostnader i prosent av totale driftsinntekter utgjorde

for konsernet 51,0 % (58,0 %). Tilsvarende kostnadsprosent for morbank isolert utgjorde 46,8 % (52,4 %).

Lån og garantier er gjennomgått og vurdert i samsvar med IAS 39.

Netto tap på utlån og garantier i 2014 utgjorde kr 70,5 mill. (2,5 mill), inkludert reduserte gruppenedskrivninger med kr 0,3 mill (4,8 mill). Økningen skyldes i vesentlig grad nedskrivning på valutagaranti (CHF) knyttet til ett større engasjement sikret med pant i fast eiendom.

Styret anser nedskrivningene for å være tilstrekkelige og vurdert etter beste skjønn i forhold til identifiserte og inntrufne tapshendelser ved årets slutt.

Morbankens betalbare skatt er beregnet å utgjøre kr 57,6 mill. Resultatregnskapet for 2014 er belastet med kr 54,2 mill., mot kr 70,0 mill. i 2013.

Datterselskaper

Eksklusive morbank-elimineringer I mill. kr	EiendomsMegler 1 konsern		Imingen Holding		SB 1 Regnskapshuset konsern		Totalt Datterselskaper	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Driftsinntekter	58,8	64,1	-	-	32,8	29,6	91,6	93,8
Driftskostnader	(53,1)	(70,1)	(0,0)	(0,0)	(36,1)	(27,8)	(89,2)	(97,9)
Finansposter	(0,1)	0,1	0,1	0,4	(1,1)	(0,7)	(1,2)	(0,2)
Resultat før skatt	5,6	(5,8)	0,0	0,3	(4,4)	1,1	1,3	(4,4)

Banken har 100 % eierandel i alle datterselskaper. Regnskapstall knyttet til nedenfor nevnte selskaper er inntatt fra oppkjøpstidspunkt.

EiendomsMegler 1 konsern består av EiendomsMegler 1 BV AS og datterselskapet EiendomsMegler 1 Næringsmegling Vestfold AS.

Imingen Holding AS forvalter overtatte eiendommer tilgjengelig for salg. Pr 31.12 ligger det ingen objekter i denne porteføljen.

SpareBank 1 Regnskapshuset konsern besto i 2013 av datterselskapet SpareBank 1 Regnskapshuset BV AS som igjen forvaltet 5 datterselskaper med regnskapskontorer i Larvik, Horten, Sandefjord og Drammen. Selskapets 5 datterselskaper ble i 2014 innfusjonert i morselskapet SpareBank 1 Regnskapshuset BV AS.

Balanseutviklingen

Forvaltningskapitalen i konsernet utgjorde kr 22.852 mill. pr. 31.12.2014. Dette tilsvarer en økning på kr 719 mill., eller 3,2 % for 2014.

SpareBank 1 BVs brutto utlån utgjorde ved utgangen av 2014 kr 17.655 mill. Banken hadde samtidig pr. 31.12.2014 overført lån til SpareBank 1 Boligkreditt AS med kr 7.125 mill. Inkludert overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt AS, hadde banken en utlånsvekst i 2014 på 4,7 % som fordeler seg med hhv 6,7 %, i personmarkedet og -1,5 % i bedriftsmarkedet.

Utlån med fast renteavkastning og bindingstid opp til 10 år utgjorde kr 1.037 mill. Banken benytter rentebytteavtaler i forbindelse med sikring av renterisikoen for utlån med fast renteavkastning.

Gruppenedskrivninger utgjør kr 74,4 mill. (74,7 mill.), hvilket tilsvarer 0,42 % (0,46 %) av brutto utlån. Inkludert individuelle nedskrivninger på utlån med kr 49,2 mill. (68,3 mill.), utgjør samlede nedskrivninger for

tap 0,70 % (0,89 %) av brutto utlån. I tillegg utgjør nedskrivning garantier 64,7 mill (3,4 mill).

Brutto utlånsengasjement som har vært misligholdt i mer enn 90 dager var ved utgangen av 2014 på kr 113,7 mill. før tapsavsetninger, mot kr 180,0 mill. i 2013.

Brutto tapsutsatte engasjementer var ved utgangen av 2014 på 314,3 mill., mot kr 66,4 mill. i 2013. Økningen skyldes i hovedsak ett større engasjement som er sikret med pant i fast eiendom. Svekkelse av den norske kronen mot CHF er hovedårsak til økningen i volum og nedskrivninger

Ved siste årsskifte hadde konsernet et innskuddsvolum fra kunder på kr 13.774 mill. Innskuddsveksten utgjorde -0,5 % i 2014. Konsernet hadde en innskuddsdekning på 78,0 % mot 85,8 % i 2013.

SpareBank 1 BV har også i 2014 drevet en aktiv likviditetsstyring og har benyttet både det norske obligasjons- og pengemarkedet i den løpende finansieringen av banken. På grunn av lavere kredittpåslag i obligasjonsmarkedet og målsetning om å øke gjennomsnittlig løpetid på obligasjonsgjelden, har banken i 2014 redusert volumet i SpareBank 1 Boligkreditt AS med ca 400 mill. SpareBank 1 BV har i 2014 emittert 1,9 mrd. med løpetider fra 3 til 5 år. I samme periode er det kjøpt tilbake

egen gjeld og innfridd obligasjonsgjeld som har løpetid under 1 år for 1,4 mrd.

Ved årsskiftet har banken en meget tilfredsstillende likviditetsbuffer og i en normal situasjon er likviditetsbufferen beregnet til å ha en positiv verdi de neste 24 mnd. SpareBank 1 BV vil drive en aktiv likviditetspolitikk i 2015, og vil fortsette arbeidet med tilpasninger til nytt rammeverk for likviditetsstyring i banksektoren.

Det planlegges en liten økning i overføring av boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt AS i 2015 sammenlignet med 2014.

Bankens plasseringer i obligasjoner og sertifikater utgjorde kr 3.773 mill. pr. 31.12.14, mot kr 4.247 mill. i 2013. Porteføljen har fortsatt en konservativ kredittsammensetning, og en betydelig del av porteføljen kan benyttes til nødvendig deponering overfor Norges Bank.

Morbankens kjernekapitaldekning utgjør 15,5 % (16,9 %), kapitaldekningen utgjør 15,8 % (18,0 %), mens ren kjernekapital utgjør 14,7 % (14,3 %). Banken har en solid ren kjernekapitaldekning.

Disponering av årets overskudd

Styret foreslår at overskudd til disposisjon for SpareBank 1 BV på kr 226.847.946 anvendes som følger:

Overført til Sparebankens fond	kr 176.147.572
Overført til utjevningsfondet kr 3,86 pr. egenkapitalbevis	kr 21.631.673
Utbytte til utbetaling i 2015 kr 3,85 pr. egenkapitalbevis	kr 21.568.701
Tilført gavefond til disposisjon i 2015	kr 7.500.000

SpareBank 1 BV har i henhold til finansieringsvirksomhetsloven § 2b-18, beregnet det korrigerede årsoverskuddet i selskapsregnskapet til kr 232.173.946. Basert på den korrigerede ansvarlige kapital pr. 01.01.14 er andel korrigeret årsoverskudd tilordnet egenkapitalbevisiere (18,61 %) beregnet til kr 7,71 pr egenkapitalbevis.

Eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 BV omfatter de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter for å sikre egenkapitalbevisierne, kundenes og andre gruppers interesser i konsernet. Konsernets virksomhetsstyring skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir realisert.

Konsernet har følgende hovedprinsipper for eierstyring og selskapsledelse:

- En struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll
- Systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring
- En effektiv risikostyring
- Fullstendig informasjon og effektiv kommunikasjon for å underbygge tillitsforholdet mellom forstandskapet, styret og ledelsen
- Likebehandling av egenkapitalbevisierne og balansert forhold til øvrige interessegrupper
- Overholdelse av lover, regler og etiske standarder

Konsernets eierstyring og selskapsledelse bygger på «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse».

Banken har, i samsvar med regnskapslovens § 3-3b, utarbeidet en egen rapport som behandler prinsipper

og praksis knyttet til eierstyring og selskapsledelse. Rapporten ligger publisert på bankens hjemmeside www.s1bv.no, under Investor Relations/Corporate governance.

Risikostyring

Kjernevirksomheten til SpareBank 1 BV er å oppnå verdiskapning gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet arbeider systematisk for å videreutvikle risikostyringssystemer og prosesser i tråd med ledende praksis.

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 BV støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og sikrer samtidig finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Dette oppnås gjennom:

- En bedriftskultur som kjennetegnes av høy etisk standard og høy bevissthet om risikostyring.
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen.
- Målrettet og kostnadseffektiv drift som er i samsvar med og støtter konsernets mål.
- Å tilstrebe optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi og strategiske måltall på kapitalsiden.
- Forebygge at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av forventet tap og risikojustert kapital for å kunne dekke uventede tap. Forventet tap beskriver det beløpet man statistisk må forvente å tape i en 12 måneders periode. Risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital konsernet mener det trenger for å dekke den faktiske risikoen

konsernet er eksponert mot.

De vesentligste risikoene i konsernet omtales nærmere nedenfor.

Kredittrisiko

Kredittrisikoen styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyling. Den overordnede kredittstrategien fastsetter at konsernet skal ha en moderat risikoprofil.

Mislighold og utlånstap har med unntak av tapsføring på et enkelt engasjement knyttet opp mot lånegaranti mot CHF-lån vært på et lavt nivå i 2014. Regionen Buskerud Vestfold preges fortsatt av et stabilt aktivitetsnivå og lav arbeidsledighet. Dette sammen med et kontinuerlig fokus på å forbedre risikohåndteringen og porteføljekvaliteten har bidratt til at kredittrisikoen i bedriftsmarkedsporteføljene er opprettholdt på et tilfredsstillende nivå.

Kvaliteten i personmarkedsporteføljen er god og utviklingen preges av at engasjementer innvilget i 2014 har lavere gjennomsnittlig sannsynlighet for mislighold enn i eksisterende portefølje. Dette bidrar til ytterligere forbedring av den allerede lave risikoprofilen i personmarkedsporteføljen. Det meste av porteføljen er sikret med pant i fast eiendom, og belåningen er gjennomgående moderat sett opp mot sikkerhetsverdiene. Dette tilsier begrenset tapspotensial så lenge disse verdiene ikke forringes vesentlig.

Det er knyttet usikkerhet til hvordan svekkelser i makroøkonomiske nøkkeltall vil kunne påvirke kredittrisikoen fremover.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen skal være lav. Konsernets utlån finansieres

hovedsakelig med kundeinnskudd og langsiktig verdipapirgjeld, samt ved salg av boliglånporteføljer til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Likviditetsrisikoen begrenses ved at verdipapirgjelden fordeles på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

Konsernet har hatt god tilgang på likviditet i 2014. Innskudd fra kunder er konsernets viktigste finansieringskilde. Konsernets innskuddsdekning var ved utgangen av 2014 på 78 % (85,8 %). Overføring av godt sikrede boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt AS bidrar til å dempe finansieringsbehovet og dermed likviditetsrisikoen i SpareBank 1 BV. Ved utgangen av 2014 utgjør overført volum til Sparebank 1 Boligkreditt AS 38 % (43 %) av konsernets totale personmarkedsportefølje inkludert overførte engasjementer.

SpareBank 1 BV er en aktiv aktør i det norske finansmarkedet og har ved utgangen av 2014 en funding som består av lån fra kredittinstitusjoner, obligasjonslån og ansvarlig lånekapital på kr 6.233 mill. Fundingen er økt med kr 363 mill. i 2014.

Markedsrisiko

Styringen av markedsrisiko tar utgangspunkt i konservative rammer for posisjoner i rentemarkedet, samt investeringer i aksjer og obligasjoner. Rammene gjennomgås og vedtas av styret årlig.

I kvantifisering av risiko knyttet til verdifall på likviditets- og handelsporteføljen skiller SpareBank 1 BV mellom systematisk risiko (markedsrisiko) og usystematisk risiko (misligholdsrisiko). Misligholdsrisiko forbundet med nevnte portefølje kvantifiseres som kredittrisiko.

Risikoaktivitetene knyttet til handel i valuta, renter og verdipapirer skjer

innenfor de til enhver tid vedtatte rammer, fullmakter og kredittlinjer på motparter. SpareBank 1 BV tar i begrenset omfang rente- og valutaposisjoner i forbindelse med handelsaktivitetene. Virksomhetens inntekter skapes i størst mulig grad i form av kundemarginer. Dette for å bidra til et stabilt inntjeningsbilde. Konsernets risikoeksponering innenfor markedsrisikoområdet vurderes som lav.

Operasjonell risiko

Prosessen for styring av operasjonell risiko i SpareBank 1 BV skal i størst mulig grad sikre at ingen enkelthendelser forårsaket av operasjonell risiko skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Konsernet har stort fokus på kvalitet og kontinuerlig forbedring. Dette skal bidra til at SpareBank 1 BV forblir en konkurransedyktig organisasjon over tid gjennom prioritering av kontinuerlig forbedring av organisasjonens innovasjons- og prestasjonsevne. Det foreligger systemer for registrering og oppfølging av forbedringstiltak og uønskede hendelser.

Eierisiko

Eierisikoen er risikoen for at SpareBank 1 BV blir påført negative resultater fra eierposter i strategisk eide selskap og /eller må tilføre ny egenkapital til disse selskapene.

SpareBank 1 BV har i hovedsak eierisiko gjennom indirekte eierandeler i SpareBank 1 Gruppen AS (1,52 %), BN Bank ASA (2,92 %) og Bank1 Oslo AS (1,17 %), samt direkte eierandeler i SpareBank 1 Boligkreditt AS (4,36 %), Sparebank 1 Næringskreditt AS (2,16 %), SpareBank1 Kredittkort AS (6,03 %) og SpareBank 1 Verdipapirservice AS (6,30 %).

Compliance (etterlevelse)

SpareBank 1 BV arbeider kontinuerlig med å etablere og ha gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Styret vedtar konsernets compliance policy som beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering av dette arbeidet.

EUs arbeid med å harmonisere regelverket innenfor EU/EØS-området medfører en rekke nye reguleringer som konsernet må tilpasse seg. Det arbeides fortløpende med å vurdere beste tilpasning til nye reguleringer. Nye reguleringer vil fortløpende inkluderes i konsernets interne rutiner og retningslinjer.

Kapitalstyring

Styret har vedtatt en målsetting for banken på minimum 13,0 % ren kjernekapital, 14,5 % kjernekapital og 16,5 % kapitaldekning i 2015. Bankens mål for kapital ligger godt over regulatoriske krav.

Kapitalstyringen skal sikre at SpareBank 1 BV balanserer forholdet mellom:

- En effektiv kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse i forhold til konsernets strategiske mål og vedtatte forretningsstrategi
- Konkurransedyktig egenkapitalavkastning
- En tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgt risikoprofil og de til enhver tid gjeldende krav fra myndigheter og markedsaktører
- Konkurransedyktige vilkår og en langsiktig god tilgang på innlån i kapitalmarkedene
- Utnyttelse av vekstmuligheter i konsernets definerte markedsområde
- At ingen enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

Det utarbeides årlig en kapitalplan

for å sikre en langsiktig og effektiv kapitalstyring. Disse prognosene tar hensyn til forventet utvikling i de neste årene, samt en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag over flere år. Et viktig verktøy for å analysere en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag, er bruken av stresstester. Det gjøres stresstester av enkeltfaktorer og scenario-analyser hvor konsernet utsettes for ulike negative makroøkonomiske hendelser gjennom flere år.

SpareBank 1 BV har i tillegg utarbeidet beredskapsplaner på likviditets- og kapitaldekningsområdet for i størst mulig grad å kunne håndtere slike kriser dersom de skulle oppstå.

Banken rapporterer kapitaldekning etter Standard-metoden.

Banken er i slutfasen med å utarbeide sin søknad til Finanstilsynet om bruk av Avansert IRB-metode ved beregning av konsernets regulatoriske kapitalbehov. Målsetningen er at søknad skal sendes i løpet av første halvår 2015. Arbeidet med å profesjonalisere bankens kredittgivningsprosesser for å tilfredsstille Finanstilsynets krav til anvendelse av modeller og helhetlig risikostyring har vært intensivert de siste årene.

SpareBank1 BV har ved utgangen av 2014 en solid finansiell stilling. Et solid resultat i 2014 sammen med en begrenset vekst styrket konsernets kapitaldekning. SpareBank 1 BV vil fortsette å bygge kapital fremover, og gjennom dette sikre at konsernet opprettholder god soliditet.

Det henvises for øvrig til informasjon vedr. Pilar 3 dokumentet som er publisert på bankens nettsider.

Eierandelskapitalen

Banken har en eierandelskapital på kr 280.113.000,- bestående av

5.602.260 egenkapitalbevis til pålydende kr 50. Kursen på bankens egenkapitalbevis har i løpet av året beveget seg i intervallet fra kr 42 til kr 53. Pr. 31.12.2014 var kursen kr 50,75 på Oslo Børs. Banken har en markedspleieavtale med SpareBank 1 Markets AS, som blant annet innebærer at selskapet skal stille priser for et begrenset antall egenkapitalbevis i minst 85 % av åpnings-tiden på Oslo Børs. Antall egenkapitalbevis pr. 31.12.2014 var 1.757 mot 1.824 pr. 31.12.2013.

Styret foreslår et kontantutbytte for 2014 på kr 3,85 pr. egenkapitalbevis og en avsetning til utjevningsfondet som tilsvarer kr 3,86 pr. egenkapitalbevis. Etter årets disponeringer er utjevningsfondet i morbanken på totalt kr 73,9 mill. som tilsvarer kr 13,19 pr. egenkapitalbevis. I tillegg utgjør overkursfondet totalt kr 9,9 mill. som tilsvarer kr 1,76 pr. egenkapitalbevis.

Samfunnsansvar

Informasjon om konsernets arbeid for å ivareta sitt samfunnsansvar er beskrevet i eget temakapittel i årsrapporten. Her finnes også opplysninger om arbeidsmiljø, likestilling og tiltak i henhold til ytre miljø.

Fortsatt drift

Årsregnskapet og konsernregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Bankens drift og stilling sammenholdt med bankens kortsiktige og langsiktige prognoser for årene fremover, danner grunnlag for dette. Banken har god soliditet og kjernekapital, og bankens kapitaldekning ligger over interne soliditetsmål og godt over myndighetenes minimumskrav.

Fremtidsutsikter

Styret er tilfreds med bankens resultat for 2014, og banken har ved

inngangen til 2015 god soliditet og likviditet.

Med svak vekst og lave renter hos våre viktigste handelspartnere, samt et stort fall i oljeprisen og en forventet betydelig nedgang i oljeinvesteringer, er usikkerhetene knyttet til utsiktene for norsk økonomi økt vesentlig. På den andre siden har oljeprisfallet bidratt til krone-svekkelse og dermed bedret konkurransevilkårene for tradisjonell eksportindustri. Det forventes noe økende inflasjon ettersom en svakere krone vil øke prisen på importerte varer. Husholdningenes forbruk forventes å holde seg på et moderat nivå, mens spareraten forventes å forbli høy.

Konkurransen i bankmarkedet er tiltagende og særlig er konkurransen om nye boliglånskunder betydelig. Renten på nye boliglån ble satt ned inntil 0,25 % fra 12. januar 2015. Renten på eksisterende boliglån og innskudd er satt ned med virkning fra 16. mars 2015. Gjennom 2014 har boligprisene i vår region vist en positiv utvikling. Lavt rentenivå, urbanisering og lav utbyggingstakt taler også for en videre prisvekst i regionens større byer i 2015. På den negative siden kan en svakere norsk økonomi og økt usikkerhet bidra til en mer avdempet etterspørsel som videre vil kunne påvirke arbeidsledighet og prisveksten i boligmarkedet negativt.

Norske bankkunder uttrykker ved sin adferd at de i økende grad ønsker effektive og lett tilgjengelige selvbetjente løsninger fremfor lokal fysisk betjening i lokalbankkontoret. Denne utviklingen krever betydelig økte investeringer i gode IT-løsninger. For å kunne levere konkurransedyktige priser til kundene og samtidig levere en forsvarlig inntjening vil bankene i årene som kommer være avhengig

av å effektivisere interne prosesser og ta ned kostnadene i den fysiske distribusjonskanalen.

Styret har i 2015 vedtatt et mål for kostnadseffektivitet for morbanken på 50 % for 2016. Ved inngangen til 2015 har styret vedtatt iverksettelse av prosjekter knyttet til endringer i betjeningskonsepter, effektivisering av interne prosesser og muligheten for å ta ut større inntektssynergier fra de enkelte forretningsområdene.

I forhold til utviklingen i økonomien nasjonalt og internasjonalt, samt økt konkurranse innen banksektoren, er det knyttet usikkerhet til vurderinger av utsiktene framover. Banken arbeider kontinuerlig med å posisjonere seg for disse utfordringene.

Takk

Styret vil takke konsernets medarbeidere og tillitsvalgte for god innsats og positivt samarbeid i 2014.

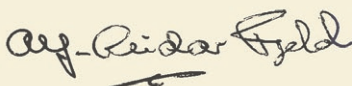
Samspillet mellom innbyggere, næringsliv og bank er viktig for utviklingen i konsernets markedsområde. I denne sammenheng vil styret takke konsernets kunder, eiere og øvrige samarbeidspartnere for god oppslutning om konsernet SpareBank 1 BV i 2014 og vil legge vekt på å videreføre det gode samarbeidet i 2015.

Sandefjord, 9. mars 2015

I styret for SpareBank 1 BV

Anne Gro Olafsen
(leder)

Alf-Reidar Fjeld
(nestleder)

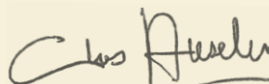
Jon Einar Melbye

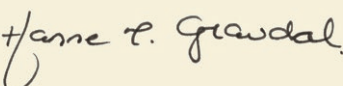
Bjørn Solheim

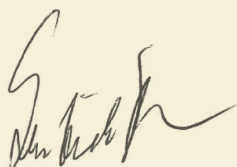
Kristin Sjøia Barkost

Clas Huseby
Varamedlem

Hanne Myhre Gravdal
(ansattes repr.)

Geir Årstein Hansen
(konst. adm. direktør)

8. RESULTAT

Morbank				Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	Note	2014	2013
830.027	819.344	Renteinntekter	17	818.554	830.234
527.957	497.523	Rentekostnader	17	497.891	528.684
302.070	321.821	Netto renteinntekter	17	320.663	301.550
228.850	238.934	Provisjonsinntekter	18	238.934	228.850
9.503	10.553	Provisjonskostnader	18	10.553	9.503
12.400	7.263	Andre driftsinntekter	18	95.663	104.787
231.747	235.643	Netto provisjons- og andre inntekter		324.043	324.134
26.505	43.035	Utbytte	19	27.051	16.102
512	-	Netto resultat fra eierinteresser	19	34.059	25.669
19.598	60.216	Netto resultat fra andre finansielle investeringer	19	60.216	20.951
46.615	103.251	Netto resultat fra finansielle eiendeler	19	121.326	62.722
580.432	660.715	Sum netto inntekter		766.033	688.406
149.249	151.521	Personalkostnader	20	212.778	223.222
154.961	157.693	Andre driftskostnader	21	177.761	176.154
304.209	309.214	Sum driftskostnader		390.539	399.376
276.222	351.501	Resultat før tap og skatt		375.494	289.030
2.463	70.482	Tap på utlån og garantier	11	70.482	2.463
273.759	281.019	Resultat før skatt		305.012	286.567
69.992	54.171	Skattekostnad	23	54.902	70.386
203.766	226.848	Resultat før øvrige resultatposter		250.110	216.180
23.230	(19.729)	<i>Poster som reverseres over resultat</i>		(19.729)	6.935
-	-	<i>Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg</i>		(898)	1.980
		<i>Endring balanseført verdi FKV/TS/DS</i>			
(3.982)	(56.416)	Poster som ikke reverseres over resultat		(57.493)	(1.755)
		<i>Estimatavvik IAS 19 Pensjon</i>			
19.247	(76.145)	Sum øvrige resultatposter etter skatt		(78.120)	7.160
223.014	150.703	Totalresultat		171.989	223.340
7,14	7,71	Resultat og utvannet resultat pr. grunnfondsbevis	37	-	-

9. BALANSE

Morbank			Konsern		
31.12.2013	31.12.2014	(tusen kroner)	Note	31.12.2014	31.12.2013
278.258	98.746	Kontanter og fordringer på sentralbanker		98.746	278.258
334.763	648.832	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	674.297	356.817
16.177.448	17.685.166	Brutto utlån til kunder	8,9,10,11	17.654.932	16.144.778
(68.304)	(49.186)	Individuelle nedskrivninger	8,9,10,11	(49.186)	(68.304)
(74.742)	(74.438)	Nedskrivning på grupper av utlån	8,9,10,11	(74.438)	(74.742)
16.034.401	17.561.542	Netto utlån til kunder	8,9,10,11	17.531.307	16.001.732
4.246.512	3.361.886	Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi	24	3.361.886	4.246.512
563.096	575.051	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	27	575.051	563.096
25.028	30.237	Eierinteresser i konsernselskaper	35	-	-
100.350	53.987	Eierinteresser i felleskontrollert virksomhet og tilknyttet selskap	35	168.979	199.375
104.330	94.486	Varige driftsmidler	29	96.146	107.807
5.022	2.522	Goodwill	28	32.075	35.994
15.821	34.755	Utsatt skattefordel	23	35.945	15.971
322.244	273.277	Andre eiendeler	30	277.623	327.738
22.029.824	22.735.320	Sum eiendeler		22.852.055	22.133.300
241.231	229.696	Innskudd fra kredittinstitusjoner	7	229.696	240.218
13.865.906	13.796.008	Innskudd fra kunder	31	13.773.921	13.848.699
5.070.867	5.594.456	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	32	5.594.456	5.070.867
77.039	57.570	Betalbar skatt	23	59.094	77.737
260.709	476.237	Annen gjeld og forpliktelser	33,22	495.243	284.701
558.940	499.290	Ansvarlig lånekapital	34	499.290	558.940
20.074.691	20.653.257	Sum gjeld		20.651.700	20.081.161
280.073	280.073	Eierandelskapital	37,38	280.073	280.073
9.865	9.865	Overkursfond		9.865	9.865
64.077	73.920	Utjevningsfond		73.920	64.077
19.892	17.624	Gavefond		17.624	19.892
1.535.628	1.665.576	Sparebankens fond		1.783.655	1.630.407
38.524	13.436	Fond for urealiserte gevinster		13.436	38.524
7.074	21.569	Annen egenkapital		21.783	9.301
1.955.133	2.082.063	Sum egenkapital	5	2.200.355	2.052.139
22.029.824	22.735.320	Gjeld og egenkapital		22.852.055	22.133.300

10. EGENKAPITALENDRING

Konsern

(tusen kroner)	Eierandels- kapital ¹	Overkurs- fond	Utjevnings- fond	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Spare- bankens fond	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2012	280.073	9.865	38.069	14.226	21.511	1.469.839	12.605	1.846.187
Prinsippendring IAS 19 Pensjon pr. 01.01.2013	-	-	-	-	-	-	(2.949)	(2.949)
Egenkapital pr. 01.01.2013	280.073	9.865	38.069	14.226	21.511	1.469.839	9.656	1.843.238
Utbytte fra 2012, utbetalt 2013	-	-	-	-	-	-	(12.605)	(12.605)
Belastet/tilført gavefond	-	-	-	(1.834)	-	-	-	(1.834)
Verdiendringer	-	-	-	-	(5.512)	5.512	-	-
Resultat før øvrige resultatposter	-	-	26.008	7.500	-	168.666	14.006	216.180
<i>Poster som reverseres over resultat:</i>								
Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	-	-	-	-	22.525	(15.590)	-	6.935
Endring balanseført verdi FKV/ TS/DS	-	-	-	-	-	1.980	-	1.980
<i>Poster som ikke reverseres over resultat:</i>								
Estimatavvik IAS 19 Pensjon	-	-	-	-	-	-	(1.755)	(1.755)
Egenkapital pr. 31.12.2013	280.073	9.865	64.077	19.892	38.524	1.630.407	9.301	2.052.139
Egenkapital pr. 31.12.2013	280.073	9.865	64.077	19.892	38.524	1.630.407	9.301	2.052.139
Utbytte fra 2013, utbetalt 2014	-	-	-	-	-	-	(14.006)	(14.006)
Belastet/tilført gavefond	-	-	-	(9.768)	-	-	-	(9.768)
Verdiendringer	-	-	-	-	(5.326)	5.326	-	-
Resultat før øvrige resultatposter	-	-	21.632	7.500	-	199.409	21.569	250.110
<i>Poster som reverseres over resultat:</i>								
Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	-	-	-	-	(19.762)	33	-	(19.729)
Endring balanseført verdi FKV/ TS/DS	-	-	-	-	-	(898)	-	(898)
<i>Poster som ikke reverseres over resultat:</i>								
Estimatavvik IAS 19 Pensjon	-	-	(11.789)	-	-	(50.623)	4.918	(57.493)
Egenkapital pr. 31.12.2014	280.073	9.865	73.920	17.624	13.436	1.783.655	21.783	2.200.355
Foreslått utbytte til utbetaling i 2015	-	-	-	-	-	-	21.569	-
Foreslått gavetildeling 2015	-	-	-	7.500	-	-	-	-

Morbank

(tusen kroner)	Eierandels- kapital ¹	Overkurs- fond	Utjevnings- fond	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Spare- bankens fond	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2012	280.073	9.865	38.069	14.226	21.511	1.373.159	12.605	1.749.507
Prinsippendring IAS 19 Pensjon pr. 01.01.2013	-	-	-	-	-	-	(2.949)	(2.949)
Egenkapital pr. 01.01.2013	280.073	9.865	38.069	14.226	21.511	1.373.159	9.656	1.746.558
Utbytte fra 2012, utbetalt 2013	-	-	-	-	-	-	(12.605)	(12.605)
Belastet/tilført gavefond	-	-	-	(1.834)	-	-	-	(1.834)
Verdiendringer	-	-	-	-	(5.512)	5.512	-	-
Resultat før øvrige resultatposter	-	-	26.008	7.500	-	156.252	14.006	203.766
<i>Poster som reverseres over resultat:</i>								
Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	-	-	-	-	22.525	704	-	23.230
<i>Poster som ikke reverseres over resultat:</i>								
Estimatavvik IAS 19 Pensjonsregulering	-	-	-	-	-	-	(3.982)	(3.982)
Egenkapital pr. 31.12.2013	280.073	9.865	64.077	19.892	38.524	1.535.628	7.074	1.955.133
Egenkapital pr. 31.12.2013	280.073	9.865	64.077	19.892	38.524	1.535.628	7.074	1.955.133
Utbytte fra 2013, utbetalt 2014	-	-	-	-	-	-	(14.006)	(14.006)
Belastet/tilført gavefond	-	-	-	(9.768)	-	-	-	(9.768)
Verdiendringer	-	-	-	-	(5.326)	5.326	-	-
Resultat før øvrige resultatposter	-	-	21.632	7.500	-	176.148	21.569	226.848
<i>Poster som reverseres over resultat:</i>								
Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	-	-	-	-	(19.762)	33	-	(19.729)
<i>Poster som ikke reverseres over resultat:</i>								
Estimatavvik IAS 19 Pensjonsregulering	-	-	(11.789)	-	-	(51.558)	6.932	(56.416)
Egenkapital pr. 31.12.2014	280.073	9.865	73.920	17.624	13.436	1.665.576	21.569	2.082.063
Foreslått utbytte til utbetaling i 2015	-	-	-	-	-	-	21.569	-
Foreslått gavetildeling 2015	-	-	-	7.500	-	-	-	-

¹⁾ Eierandelskapital er fratrukket 40 i egenbeholdning

11. KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Morbank			Konsern	
2013	2014		2014	2013
		Kontantstrøm fra virksomheten		
278.758	286.719	Årsresultat før skatt*	310.712	291.566
(6.521)	(11.475)	Utbetalt utbytte/gaver	(11.475)	(6.521)
(5.349)	(45)	Tap/gevinst finansielle anleggsmidler	(45)	(5.349)
(1.649)	10.692	Verdiendringer på finansielle eiendeler vurdert til v.v.	10.692	(1.649)
14.521	12.688	Av- og nedskrivninger	15.162	17.085
2.463	70.482	Tap på utlån	70.482	2.463
(59.517)	(60.197)	Betalbare skatter	(61.751)	(62.877)
222.706	308.864	Kontantstrøm fra virksomheten før endring i oml.midler og korts.gjeld	333.777	234.718
1.223.877	(1.592.806)	Endring utlån og andre eiendeler	(1.595.240)	1.226.473
392.358	(70.115)	Endring innskudd fra kunder	(74.995)	386.954
(205.000)	(11.535)	Endring gjeld til kredittinstitusjoner	(10.522)	(206.544)
(583.205)	911.396	Endring sertifikater og obligasjoner	911.396	(583.205)
(9.190)	48.967	Endring øvrige fordringer	50.016	10.591
(61.871)	91.509	Endring annen kortsiktig gjeld	93.139	(87.815)
979.675	(313.720)	A Netto kontantstrøm fra virksomheten	(292.429)	981.172
		Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
(10.864)	(2.799)	Endring varige driftsmidler	(3.456)	(13.969)
(63.170)	36.695	Endring aksjer og eierinteresser	19.472	(68.416)
(74.034)	33.896	B Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	16.016	(82.385)
		Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
(947.323)	474.031	Endring låneoptak verdipapirer	474.031	(947.323)
49.335	(59.650)	Endring låneoptak ansvarlig lån	(59.650)	49.335
(897.988)	414.381	C Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	414.381	(897.988)
7.653	134.557	A + B + C Netto endring likvider i året	137.968	799
605.368	613.021	Likviditetsbeholdning periodens start	635.075	634.277
-	-	Kontantbeholdning ved fusjon	-	-
613.021	747.578	Likviditetsbeholdning periodens slutt	773.043	635.075
7.653	134.557	Netto endring likvider i året	137.968	799

* Formuesskatt er tillagt årets resultat før skatt.

Kontantstrømanalysen viser hvordan henholdsvis mor og konsern har fått tilført likvide midler og hvordan disse er brukt.

12. NOTER TIL REGNSKAPET

30	1. GENERELL INFORMASJON	61	20. PERSONALKOSTNADER OG YTELSE TIL LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE
30	2. REGNSKAPSPRINSIPPER	64	21. ANDRE DRIFTSKOSTNADER
35	3. KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER	65	22. PENSJONSFORPLIKTELSER
36	4. SEGMENTINFORMASJON	67	23. SKATT
38	5. KAPITALDEKNING		BALANSE
40	6. FINANSIELL RISIKOSTYRING	68	24. SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG ANDRE VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI
	KREDITTRISIKO	69	25. VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER
43	7. FORDRINGER PÅ OG GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER	73	26. FINANSIELLE DERIVATER
43	8. UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER	74	27. AKSJER, ANDELER OG ANDRE EGENKAPITALINTERESSER
46	9. OVERFØRING AV UTLÅN TIL SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT AS	76	28. GOODWILL
47	10. ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE UTLÅN	77	29. VARIGE DRIFTSMIDLER – EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR
47	11. TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER M.V.	78	30. ANDRE EIENDELER
49	12. KREDITTRISIKOEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISIKORATING	78	31. INNSKUDD FRA KUNDER
50	13. MAKSIMAL KREDITTRISIKOEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTESTILLELSER	79	32. GJELD VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER
52	14. KREDITTKVALITET PR. KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER	80	33. ANNEN GJELD OG FORPLIKTELSER
	MARKEDSRISIKO	81	34. ANSVARLIG LÅNEKAPITAL
54	15. MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO	82	35. EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAPER, FELLES KONTROLLERT VIRKSOMHET OG TILKNYTTETE SELSKAPER
	LIKVIDITETSRISIKO		ØVRIGE OPPLYSNINGER
55	16. FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSER / LIKVIDITETSRISIKO	83	36. NÆRSTÅENDE PARTER
	RESULTATREGNSKAP	84	37. RESULTAT PR. EGENKAPITALBEVIS OG BEREGNING AV EGENKAPITALBEVISBRØK
58	17. NETTO RENTEINNTEKTER	85	38. EGENKAPITALBEVIS EIERE OG SPREDNING PÅ EGENKAPITALBEVIS
59	18. NETTO PROVISJONS- OG ANDRE INNTEKTER	85	39. HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN
60	19. NETTO RESULTAT FRA FINANSIELLE EIENDELER		

Note 1

Generell informasjon

SpareBank 1 BV konsernet er en regional virksomhet innenfor bank, eiendomsmegling og regnskaps-tjenester med markedsområde i Nedre Buskerud og Vestfold.

Konsernets hovedvirksomhet består av morbanken, samt de heleide datterselskapene EiendomsMegler 1 BV AS og SpareBank 1 Regnskapshuset BV AS. Virksomhetene er lokalisert i Kongsberg, Mjøndalen, Drammen, Horten, Tønsberg, Sandefjord og Larvik.

For fullstendig selskapsstruktur datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter (FKV) og tilknyttede selskap (TS), se note 35.

SpareBank 1 BV er medlem i Spare-Bank 1-alliansen.

SpareBank 1 BV er totalleverandør av produkter og tjenester innen områdene:

- Finansiering
- Sparing og plassering
- Forsikring
- Betalingsformidling

- Eiendomsmegling
- Regnskapsførsel og økonomisk rådgivning

Konsernregnskapet ble endelig godkjent av styret den 09.03.2015 og av forstanderskapet den 24.03.2015.

Presentasjon av styret finnes i kapittel 19, og presentasjon av bankens forstanderskap finnes i kapittel 20.

Note 2

Regnskapsprinsipper

IFRS standarder og fortolkninger som er vedtatt men ikke trådt i kraft ennå.

Nye og endrede regnskapsstandarder og fortolkninger utgitt av IASB vil kunne påvirke konsernets fremtidige rapportering. Alle mulige effekter av de nye standardene er ikke gjennomgått men i det følgende vil de endringer som kan tenkes å påvirke konsernets fremtidige rapportering i vesentlig grad omtales.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IASB har i 2014 ferdigstilt den nye standarden for finansielle instrumenter, IFRS 9 Finansiell instrumenter. IFRS 9 dekker klassifisering, måling, nedskrivninger samt sikring. IFRS 9 erstatter IAS 39 og gjelder med virkning fra og med regnskapsårs som begynner 1. januar 2018 eller senere. Standarden er foreløpig ikke godkjent for bruk innenfor EU og det er foreløpig ingen offisiell

tidsplan for denne prosessen.

Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres basert på selskapets forretningsmodell for å håndtere sine finansielle instrumenter og karakteristikkene ved de kontraktsfestede kontantstrømmene fra instrumentet. For finansielle forpliktelser er kravene i hovedsak lik IAS 39. Sammenlignet med gjeldende regler innebærer nye sikringsregler noe forenkling i den praktiske gjennomføring og oppfølgingen av utpekte sikringsforhold.

Implementering av en forventet tapmodell vil medføre at tap innregnes på et tidligere tidspunkt enn etter dagens regelverk. Det er således forventet en økning i nedskrivninger for tap noe som også vil ha en negativ effekt på kapitaldekningen.

Banken har foreløpig ikke sluttført konsekvensutredningen.

IFRS 15 Inntekt fra kontrakter med kunder

IASB har publisert den nye standarden IFRS 15 Inntekter fra kontrakter med kunder. Den nye standarden skisserer en helhetlig modell for regnskapsføring av inntekter, og vil erstatte IAS 18. Den nye standarden gjelder for regnskapsår som begynner 1. januar 2017 eller senere, men tidligere anvendelse er tillatt. Det er forventet at EU-kommisjonen vil vedta standarden iløpet av andre kvartal 2015. Standarden gjelder ikke for finansielle instrumenter. Banken har ikke sluttført konsekvensutredningen.

Andre endringer i IFRS

IASB har publisert enkelte nye eller endrede standarder som er vurdert til ikke å ha innvirkning på konsernerttet. Dette omfatter IFRS 10, IAS 28, IFRS 14, IAS 16 og IAS 38 og IAS 19.

I det etterfølgende beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelse av morbankregnskapet og konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle perioder som er presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

Grunnlaget for utarbeidelse av årsregnskapet

Årsregnskapet 2014 for Sparebank 1 BV er satt opp i overensstemmelse med Internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er gjort gjeldende i Norge.

Målegrunnlaget for konsernregnskapet er historisk kost med unntak for investeringer klassifisert som tilgjengelig for salg, finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi over resultat, som har blitt vurdert til virkelig verdi.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK) som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i tusen kroner med mindre noe annet er angitt.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter banken og dens datterforetak. Som datterforetak regnes alle foretak hvor banken har kontroll, dvs. full beslutningsmyndighet til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter.

Datterforetak er konsolidert fra det tidspunkt Banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt Banken gir fra seg kontroll.

Alle mellomværende, inntekter, samt kostnader mellom konsernselskaper er eliminert fullt ut.

Ved overtakelse av kontroll i et

foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser innregnes som goodwill. En eventuell negativ differanse resultatføres umiddelbart. Regnskapsføring av goodwill etter førstegangsinngang er omtalt under avsnittet om Immaterielle eiendeler.

Eierandeler i selskaper der konsernet sammen med andre har bestemmende innflytelse (Felleskontrollert virksomhet; FKV), eller betydelig innflytelse (Tilknyttede Selskaper; TS) er vurdert etter egenkapitalmetoden.

I morbankens regnskap er investeringer i datterselskap, felleskontrollerte foretak og tilknyttede foretak bokført til historisk kost. Ved indikasjon på verdifall, foretas nedskrivningstest.

Segmentrapportering

Et virksomhetssegment er en del av virksomheten som leverer produkter eller tjenester som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre virksomhetsområder. Et geografisk marked (segment) er en del av virksomheten som leverer produkter og tjenester innenfor et avgrenset geografisk område som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre geografiske markeder. Sparebank 1 BV rapporterer pt etter virksomhetssegmenter.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet det. Forstanderskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne

regnskapet, men ikke forandre det. Hendelser frem til det tidspunkt regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Konter og kontantekvivalenter

Konter og kontantekvivalenter består av konter og innskudd i Norges Bank.

Utlån og tap på utlån

Utlån måles til amortisert kost i samsvar med IAS 39. Utlån vurderes til virkelig verdi med tillegg av eventuelle direkte transaksjonsutgifter ved første gangs måling. Utlån skal i senere perioder etter etableringstidspunktet vurderes til amortisert kost med anvendelse av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering som følger av en effektiv rentemetode, og fratrukket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet.

Individuelle- og gruppenedskrivninger

Nedskrivninger for tap skal foretas når det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall. Som objektive bevis regnes blant annet vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold, eller andre vesentlige kontraktsbrudd. Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente. Det foretas ikke nedskrivning basert på forventninger

om tap. Hendelsene som medfører eventuell nedskrivning skal være intrådt på balansedagen.

Individuell nedskrivning foretas på enkeltengasjementer med bakgrunn i tapshendelse som gir estimerte reduksjoner i utlånets fremtidige kontantstrømmer. Det foretas individuelle tapsvurderinger på alle betydelige enkeltengasjementer.

Gruppenedskrivninger foretas med tilsvarende bakgrunn, men hvor tapshendelsene ikke kan identifiseres på enkeltengasjementer. Analyseverktøy og statistisk metode med utgangspunkt i tapserfaring legges til grunn for beregningene.

Nedskrivning for tap innebærer bruk av skjønn og det kan hefte usikkerhet rundt beregningene. Nedskrevne engasjementer har særskilt oppfølging. Reversering av tidligere nedskrivninger skjer i den utstrekning tap er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet.

Tapsvurdering blir foretatt kontinuerlig gjennom året og engasjementer hvor det tidligere er foretatt tapsavsetning blir revurdert periodisk. Friskmelding av tidligere tapsavsatte engasjementer skjer når dette er brakt i orden ved at gjeldende betalingsplan er fulgt og engasjementet ikke lenger er tapsutsatt.

Utlån med fast rente

Utlån med fast rente til kunder vurderes til virkelig verdi med neddiskontering etter gjeldene rentekurve. Dette mener konsernet gir mer relevant informasjon. Gevinst og tap som skyldes endringer i virkelig verdi føres i resultatregnskapet som verdiendringer. Renterisikoen i fastrenteutlånene styres med renteswapper som bokføres til virkelig verdi.

Overføring av låneporteføljer

Banken har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Banken vurderer at det vesentlige av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til solgte utlån er overført. Alle overførte lån er fra-regnet i bankens balanse. Det vises til nærmere omtale i note 9.

Verdipapirer og derivater

Verdipapirer og derivater består av aksjer og andeler, sertifikater og obligasjoner, samt opsjoner og rentebytteavtaler. Ved første gangs innregning blir finansielle eiendeler klassifisert i en av følgende kategorier avhengig av formålet med investeringen. Ledelsen bestemmer hvordan investeringen skal klassifiseres ved første gangs innregning:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatregnskapet
- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler og forpliktelses (beskrevet nedenfor) klassifisert i kategorien virkelig verdi over resultat utpekes av ledelsen ved første gangs innregning når følgende kriterier er oppfylt:

Eiendelen eller forpliktelsen eliminerer, eller i vesentlig grad reduserer, en inkonsistens i måling eller innregning (noen ganger kalt «et regnskapsmessig misforhold») som ellers ville oppstå ved måling av eiendeler eller forpliktelser, eller av innregning av gevinster etter tap på disse på ulikt grunnlag, eller en gruppe av finansielle eiendeler, forpliktelser, eller begge deler forvaltes og deres inntjening vurderes på grunnlag av virkelig verdi, i samsvar med dokumentert risikohåndterings- eller investeringsstrategi og informasjonen om konsernet gis internt på dette grunnlag til foretakets nøkkelpersoner i ledelsen, eller

dersom det finansielle instrumentet inneholder ett eller flere innebygde derivater, med mindre de innebygde derivatene ikke har evne til vesentlig å påvirke kontantstrømmene i den sammensatte kontrakten, eller det klart fremgår at det innebygde derivatet må anses som uatskillelig fra hovedkontrakten.

Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg inkluderer de eiendeler som ikke faller inn under kategorien lån og fordringer og eiendeler til virkelig verdi over resultat. Etter første gangs innregning av eiendeler tilgjengelig for salg vurderes disse til virkelig verdi. Urealiserte verdiendringer innregnes løpende i øvrige resultatposter. Ved salg, eller ved vesentlig eller varig verdifall utover anskaffelseskost resultatføres verdifallet, samt at akkumulerte verdijusteringer fjernes fra egenkapitalen og innregnes i resultatregnskapet. Banken har lagt til grunn at vesentlig her utgjør 20 % eller mer av anskaffelseskost, mens varig her antas å være utover 6 måneder.

Aksjer i felleskontrollert virksomhet (FKV) er i morbankens regnskap vurdert til kostpris.

Kjøp og salg av finansielle eiendeler bokføres på handelsdato, dvs den dato da konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge instrumentet. Alle finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatregnskapet, innregnes første gang til virkelig verdi inkludert transaksjonskostnader. Instrumentet fjernes fra regnskapet når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen er utløpt, overført til andre og konsernet har overført en vesentlig del av risiko og eiendomsrett til andre.

Realisert og urealisert gevinst og tap som oppstår som følge av endringer

i virkelig verdi på finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatregnskapet, er inkludert i resultatregnskapet i den perioden hvor de oppstår. Urealisert gevinst og tap som oppstår som følge av endringer i virkelig verdi på finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, føres som «øvrige resultatposter».

Virkelig verdi på noterte instrumenter tar utgangspunkt i gjeldende børskurs. Dersom det ikke finnes et aktivt marked for en finansiell eiendel (eller eiendelen er unotert), kan konsernet beregne virkelig verdi ved bruk av ulike verdsettelsesmodeller. Dersom eiendelen ikke lar seg måle pålitelig, vurderes eiendelen til kost, jfr. IAS 39.46.

Eiendom, anlegg og utstyr

Eiendom, anlegg og utstyr førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper.

Tomter avskrives ikke, men testes periodisk for nedskrivning ved indikasjoner på verdifall. Øvrige driftsmidler avskrives lineært, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid som er:

Bygninger	10–50 år
Maskiner	3–5 år
Kjøretøy	4–5 år
Inventar	5–7 år

Overtatt eiendom blir innregnet til virkelig verdi på balansetidspunktet.

Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten ved oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av goodwill vedrørende den solgte virksomheten.

Sikringsbokføring

Ved etablering av en sikring, skjer det en formell øremerking og dokumentasjon av forholdet mellom sikringsinstrument(ene) og sikringsobjekt(ene). Det vurderes hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi eller kontantstrøm tilknyttet sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres også løpende i sikringsforholdet. Banken øremerker enkelte derivater i følgende sikringstyper:

- I. Virkelig verdi sikring som representerer sikring av virkelig verdi av en balanseført eiendel eller forpliktelse eller et ikke-balanseført bindende tilsagn. Ved slike sikringsforhold vil både endring i virkelig verdi på derivatet som utgjør sikringsinstrumentet og endringer i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen i sikringsobjektet resultatføres.
- II. Kontantstrømsikring som representerer sikring av variabilitet i kontantstrømmer knyttet til en særskilt risiko i en balanseført eiendel, forpliktelse eller svært sannsynlig fremtidig transaksjon. Ved slike sikringsforhold vil den

effektive delen av verdiendringen på derivatet som utgjør sikringsinstrumentet føres over øvrige resultatposter mens den ineffektive delen blir resultatført umiddelbart. Sikringseffekter som er ført over øvrige resultatposter og akkumulert i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden som sikringsobjektet får resultateffekt. Banken har p.t. ingen kontantstrømsikring.

Innskudd

Innskudd med flytende rente

Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost.

Innskudd med fast rente

Innskudd fra kunder vurderes til virkelig verdi med neddiskontering etter gjeldende rentekurve. Dette mener konsernet gir mer relevant informasjon. Gevinst og tap som skyldes endring i virkelig verdi, innregnes over resultatregnskapet. Renterisikoene styres med renteswapper som bokføres til virkelig verdi.

Langsiktige innlån

Innlån med flytende rente

Lån førstegangsinnregnes til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån måles deretter til amortisert kost. Enhver forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir dermed periodisert over lånetiden ved hjelp av lånets effektive rente.

Fastrente innlån

Lån til fast rente inngår i sikringsbokføring med neddiskontering etter gjeldende rentekurve. Disse er øremerket og forvaltet sammen med finansielle derivater slik at den samlede inntjening vurderes på grunnlag av virkelig verdi. Det benyttes ikke virkelig verdi opsjon

for konsernets gjeld. Tilsvarende gjelder for derivater på gjeldssiden.

Pensjoner

Banken finansierer pensjonsforpliktelsene ovenfor de ansatte gjennom kollektiv, ytelsesbasert pensjonsordning. Basert på forsikringstekniske prinsipper beregnes nåverdien av antatt fremtidige pensjonsytelser som er opptjent i inneværende eller tidligere perioder. Den beregnede påløpte forpliktelsen sammenholdes med verdien på innbetalte og oppsparte pensjonsmidler. Differansen føres som gjeld (dersom negativ) eller eiendel (dersom positiv).

Periodens pensjonskostnad består av periodens opptjente rettigheter og rentekostnader på tidligere opptjente rettigheter, fratrukket forventet avkastning på pensjonsmidlene og periodisert arbeidsgiveravgift. Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi fratrukket forventede transaksjonskostnader.

Ved beregning av netto forpliktelse (nåverdi forpliktelse fratrukket virkelig verdi av pensjonsmidler) kan det oppstå aktuariemessige gevinster og tap som følge av endringer i forutsetninger eller erfaringsavvik. Slike gevinster og tap føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i den perioden de oppstår.

Det norske markedet for obligasjoner med fortrinnsrett har vokst kraftig de siste årene, og de største aktørene i markedet anser markedet som likvid, og mer likvid enn markedet for norske statsobligasjoner. Bankene benytter derfor fra 31.12.2012 OMF-renten som er beregnet av NRS, ved beregning av pensjonsforpliktelsene.

I tillegg har Bankene pensjonsavtaler finansiert direkte over driften. Basert

på forsikringstekniske prinsipper beregnes nåverdien av antatt fremtidige pensjonsytelser.

For innskuddsordninger betaler bankene inn faste bidrag. Det foreligger ikke ytterligere forpliktelser utover disse innbetalingene.

Usikre forpliktelser

Banken utsteder finansielle garantier som ledd i den ordinære virksomheten. Tapsvurderinger skjer som ledd i vurderingen av tap på utlån og vurderes i henhold til IAS 37.

Det foretas avsetninger for andre usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene kan beregnes pålitelig. Det gis opplysninger om usikre forpliktelser som ikke fyller kriteriene for balanseføring dersom de er vesentlige. Avsetning for restruktureringsutgifter foretas når banken har en avtalemessig eller rettslig forpliktelse.

Ansvarlige lån og fondsobligasjoner
Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlige lån klassifiseres som forpliktelse i balansen og måles til amortisert kost slik som andre langsiktige lån.

Fondsobligasjoner føres som annen langsiktig gjeld til amortisert kost.

Utbytte

Avsatt utbytte til bankens egenkapitalbeveiere klassifiseres som egenkapital frem til det tidspunkt utbyttet blir endelig fastsatt av forstandskapet.

Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttes til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost, resultatføres løpende basert på en effektiv

rente-metode. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid.

For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi, vil amortiseringseffekten klassifiseres som renteinntekt eller -kostnad mens effekten av renteendringer klassifiseres som inntekt fra andre finansielle investeringer.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i Bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres.

Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved kurs på transaksjonstidspunktet. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner, eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen, innregnes i resultatet.

Skatt

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og endring i utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt

skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt

innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen.

Formuesskatt regnes ikke som skatt etter IAS 12 og er ført som driftskostnad.

Note 3

Viktige estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

Tap på utlån og garantier

Banken gjennomgår hele bedriftsmarkedsporteføljen årlig. Store og spesielt risikable, samt misligholdte og tapsutsatte engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Mislighold over 30 dager behandles som tapsutsatt engasjement.

Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt og senest etter 90 dager, eller dersom de har en særdeles dårlig betalingshistorikk. Bankens systemer for risikoklassifisering er omtalt under finansiell risikostyring. Bankens foretar individuelle nedskrivninger dersom det foreligger objektiv informasjon på redusert kredittkvalitet i form av redusert betalingsevne eller sikkerhetsverdi etter at lånet har blitt bevilget. Redusert kredittkvalitet er definert som en nedgradering i risikoklassifiseringssystemet. Slik informasjon kan være betalingshistorikk og informasjon om debitors betalingsevne. Individuelle nedskrivninger beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert

kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs estimering av fremtidig kontantstrøm. Senere rentendringer hensyntas for låneavtaler med flytende rente.

Gruppenedskrivninger beregnes på undergrupper av utlån der det foreligger objektiv informasjon som viser at kredittrisikoen har økt etter at kredittene er bevilget, men hvor det ikke er mulig å gjennomgå alle engasjementer på individuell basis eller informasjonen ikke lar seg spesifisere på engasjementsnivå. Slik informasjon kan være negativ utvikling i risikoklassifisering eller informasjon om negativ utvikling i sikkerhetsverdier, lønnsomheten i en bransje eller grupper av debitors betalingsevne.

Betydningen av redusert betalingsevne og reduserte sikkerhetsverdier blir analysert ved hjelp av bankens analyseverktøy, statistiske metoder som inkluderer historisk erfaringsmateriale om misligholds-sannsynligheter.

Vurdering av gruppenedskrivninger vil alltid baseres på betydelig grad av skjønn. Prediksjoner basert på historisk informasjon kan vise seg å bli feil fordi man aldri kan vite med sikkerhet hvilken relevans historiske data har som beslutningsgrunnlag. I mange tilfeller vil sikkerheter måtte realiseres i lite likvide markeder og prisfastsettelsen kan derfor være beheftet med betydelig usikkerhet.

Virkelig verdi egenkapitalinteresser

Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet vil normalt omsettes i aktive markeder og verdien vil således kunne fastsettes med rimelig grad av sikkerhet. For eiendeler som klassifiseres som tilgjengelig for salg vil ikke dette nødvendigvis være tilfellet.

Tilsvarende vil markedsverdier for eiendeler og forpliktelser som regnskapsføres til amortisert kost og som fremkommer i noter, kunne være estimater basert på diskonterte forventede kontantstrømmer, multiplikatoranalyser eller andre beregningsmetoder. Slike vil kunne

være beheftet med betydelig usikkerhet. Med unntak av noen få aksjer, er det norske aksjemarkedet lite likvid. Aksjekurser vil i de fleste tilfeller være sist omsatte kurs. I noen tilfeller der likviditeten er dårlig og det fremkommer større uforklarte prisbevegelser rundt årsskiftet, vil kursen kunne være fastsatt som volumvektet gjennomsnitt over en tidsperiode, vanligvis desember.

Virkelig verdi derivater

Virkelig verdi av derivater fremkommer vanligvis ved bruk av verdilurderingsmodeller der prisen på underliggende faktorer, eksempelvis renter og valuta, innhentes i markedet. For opsjoner vil volatiliteter være observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende. I de tilfeller bankens risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil midtkurser bli anvendt. Med nøytral risikoposisjon menes at eksempelvis renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null.

I motsatt fall brukes den relevante kjøps- eller salgskurs for å vurdere nettoposisjonen.

For derivater der motpart har svakere kredittrating enn banken, vil prisen reflektere en underliggende kredittrisiko.

Goodwill og øvrige immaterielle eiendeler

Nedskrivning av goodwill vurderes årlig, eller oftere dersom det forekommer hendelser eller endrede omstendigheter som indikerer mulig verdifall. For alle vurderingsenheter foretas vurdering av å verifisere om verdien fortsatt er til stede. En vurderingsenhet kan omfatte goodwill fra flere transaksjoner og nedskrivningstesten foretas på samlet balanseført goodwill i vurderingsenheten. Fremtidige kontantstrømmer tar utgangspunkt i historiske resultater, samt budsjetter.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelse og

årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimater hvorav avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente- og inflasjonsnivå, lønnsutvikling, turnover, utvikling i Grunnbeløp og den generelle utviklingen i antall uføretrygdede og levealder er av stor betydning.

Usikkerheten er i stor grad knyttet til bruttoforpliktelsen og ikke til den nettoforpliktelsen som fremkommer i balansen.

Økonomiske forutsetninger lagt til grunn i alle ordninger er i tråd med NRS veiledning om pensjonsforutsetninger. Det vises i denne forbindelse til egen pensjonsnote.

Ny IAS 19 trådte i kraft og er implementert med virkning fra 1. januar 2013. Etter ikrafttredelse har man ikke lenger anledning til å unnlate å periodisere estimatavvik gjennom etablering av en såkalt «korridorløsning». Endringen medfører større volatilitet i egenkapitalen.

Note 4 Segmentinformasjon

Segmentopplysningene er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten gjennom resultat- og kapitalrapportering, fullmakter og rutiner. Rapporteringen av segmenter er inndelt i følgende områder:

Personmarkeds kunder (PM) og bedriftsmarkeds kunder (BM) for hele banken.

I datterselskaper inngår eiendomsmeglervirksomheten, økonomi- og virksomheten, samt datterselskap

inneholdende overtatte eiendommer.

Konsernelimineringer fremkommer sammen med ufordelt virksomhet i egen kolonne (Ikke rapporterbare segmenter).

Konsern 31.12.2014
(tusen kroner)

Resultat	PM	BM	Datter- selskaper	Ikke rapporterbare segmenter	Totalt
Netto renteinntekter	203.004	143.879	(1.158)	(25.062)	320.663
Netto provisjons- og andre inntekter	195.419	29.078	91.584	129.288	445.370
Driftskostnader	160.625	64.852	89.165	75.897	390.539
Resultat før tap	237.797	108.106	1.261	28.330	375.494
Tap på utlån og garantier	1.961	69.756	-	(1.235)	70.482
Resultat før skatt	235.836	38.350	1.261	29.565	305.012

Balanse

Utlån til kunder	11.455.350	5.542.692	-	656.889	17.654.932
Individuell nedskrivning utlån	(18.136)	(31.051)	-	-	(49.186)
Gruppenedskrivning utlån	(23.296)	(51.142)	-	-	(74.438)
Andre eiendeler	73.033	76.839	77.011	5.093.865	5.320.748
Sum eiendeler pr. segment	11.486.951	5.537.339	77.011	5.750.754	22.852.055
Innskudd fra og gjeld til kunder	8.332.346	4.390.491	-	1.051.083	13.773.921
Annen gjeld og egenkapital	3.154.605	1.146.848	77.011	4.699.671	9.078.134
Sum egenkapital og gjeld pr. segment	11.486.951	5.537.339	77.011	5.750.754	22.852.055

Konsern 31.12.2013
(tusen kroner)

Resultat	PM	BM	Datter- selskaper	Ikke rapporterbare segmenter	Totalt
Netto renteinntekter	209.155	143.034	(520)	(50.119)	301.550
Netto provisjons- og andre inntekter	193.971	26.923	94.084	71.878	386.856
Driftskostnader	204.954	84.879	96.909	12.634	399.376
Resultat før tap	198.172	85.078	(3.345)	9.125	289.030
Tap på utlån og garantier	1.178	6.451	-	(5.166)	2.463
Resultat før skatt	196.994	78.627	(3.345)	14.291	286.567

Balanse

Utlån til kunder	9.939.911	5.646.027	-	558.840	16.144.778
Individuell nedskrivning utlån	(16.774)	(51.530)	-	-	(68.304)
Gruppenedskrivning utlån	(23.084)	(51.658)	-	-	(74.742)
Andre eiendeler	106.924	84.839	79.137	5.860.669	6.131.569
Sum eiendeler pr. segment	10.006.977	5.627.678	79.137	6.419.509	22.133.300
Innskudd fra og gjeld til kunder	7.944.544	4.904.711	-	999.444	13.848.699
Annen gjeld og egenkapital	2.062.433	722.966	79.137	5.420.065	8.284.602
Sum egenkapital og gjeld pr. segment	10.006.977	5.627.678	79.137	6.419.509	22.133.300

Note 5 Kapitaldekning

Basel II, trådte i kraft 1. januar 2007 og er et tredelt system i såkalte pilarer. Pilar 1 omhandler minstekrav til kapitaldekning og er en videreutvikling av det tidligere kapitaldekningsregelverket, Basel I. Pilar 2 omhandler institusjonens vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging, mens Pilar 3 omhandler krav om offentliggjøring av finansiell informasjon.

Basel III / CRD IV, ble vedtatt den 22. august 2014 med ikrafttreden 30.09.2014. Også Basel III vil være basert på de samme tre pilarene som Basel II. Hva gjelder beregning av kapitaldekning, vil imidlertid endringene under CRD IV, bl.a omfatte økte minimumskrav til kjernekapitalen, innføring av et minimumskrav til såkalt ren kjernekapital, samt økte kvalitetskarv til kjernekapitalen.

Etter de nye reglene er det minstekrav til ren kjernekapital, kjernekapital og ansvarlig kapital. I tillegg kreves kapitalbuffer som skal oppfylles med ren kjernekapital som ikke er benyttet til å dekke minstekravene. Finansinstitusjoner som omfattes av de nye reglene må pr. 1. juli 2015 minst ha ren kjernekapitaldekning på 11 %, kjernekapitaldekning på 12,5 % og kapitaldekning på 14,5 % for å dekke minste- og bufferkravene. Bufferkravene vil øke etter hvert.

SpareBank 1 BV benytter standardmetoden for beregning av kapitaldekningen. Dette innebærer at kapitalkravet, hva gjelder kredittrisiko, beregnes etter en sjablongmetode som reflekterer underliggende risiko i porteføljen.

SpareBank 1 BV gjennomfører årlig en revidering av interne måltall, hvor krav til soliditet er et av hovedområdene. Det blir utarbeidet måltall både hva gjelder kapitaldekning og ren kjernekapitaldekning.

Konsolidering CRD IV

Under nytt regelverk for CRD IV, ligger SpareBank 1 BV p.t. under vesentlighetsgrensen for rapportering av konsolidert kapitaldekningsoppgave.

Oppstillingen under viser følgelig kun kapitaldekningsoppgaven for morbank. Ettersom regelverket er endret, vil fjorårstallene ikke være direkte sammenlignbare.

Ansvarlig kapital (tusen kroner)	31.12.2014	31.12.2013
Eierandelskapital	280.073	280.073
Overkursfond	9.865	9.865
Utjevningsfond	73.920	64.077
Sparebankens fond	1.665.576	1.535.627
Fond for urealisert gevinst/tap	13.436	38.524
Gavefond	17.624	19.892
Avsatt utbytte klassifisert som egenkapital	21.569	14.006
Annen Egenkapital (IAS pensjoner)	-	(6.931)
Sum balanseført egenkapital	2.082.063	1.955.133
Utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-	(20.843)
Goodwill i balansen	(2.522)	-
Verdijusteringer på aksjer og obligasjoner målt til virkelig verdi (AVA)	(4.715)	-
Urealiserte gevinster	(37.084)	(56.846)
Fradrag for ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	(86.039)	(142.837)
Utbytte avsatt til utdeling, klassifisert som egenkapital	(21.569)	(14.006)
Sum ren kjernekapital	1.930.134	1.720.601
Fondsobligasjon	249.602	309.354
Fradrag for ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	(148.285)	-
Sum kjernekapital	2.031.451	2.029.955
Tilleggskapital utover kjernekapital		

Tidsbegrenset ansvarlig kapital	249.689	249.585
36 % av netto urealiserte gevinster på finansiell instrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg	2.661	14.891
36 % av urealisert gevinst på investeringseiendommer og varige driftsmidler	10.689	10.689
Fradrag for ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	(221.230)	(142.837)
Netto ansvarlig kapital	2.073.260	2.162.283
Risikoveid beregningsgrunnlag		
Eiendeler som ikke inngår i handelsporteføljen	11.738.519	11.254.964
Operasjonell risiko	972.519	937.737
Posisjonsrisiko i handelsporteføljen	372.753	238.975
CVA-tillegg (motpartsrisiko derivater)	46.288	-
Fradrag for:		
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-	(285.674)
Nedskrivninger	-	(74.737)
Urealiserte gevinster og tap	-	(31.263)
Totalt beregningsgrunnlag	13.130.080	12.040.002
Kapitaldekning	15,79%	17,96%
Kjernekapital	15,47%	16,86%
Ren Kjernekapital	14,70%	14,29%
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer (2,50 %)	328.252	-
Motsyklisk buffer (0,00 %)	-	-
Systemrisikobuffer (3,00 %)	393.902	-
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	722.154	-
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50%)	590.854	-
Tilgjengelig kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	617.126	-
	31.12.2014	31.12.2013
Lokale og regionale myndigheter	3.200	2.200
Offentlig eide foretak	-	-
Institusjoner	583.805	287.050
Foretak	1.584.451	1.603.637
Massemarked	2.041.385	1.521.125
Pantsikkerhet i bolig- og fritidseiendom	4.028.762	3.582.788
Pantsikkerhet i næringseiendom	2.724.419	3.087.838
Forfalte engasjement	66.519	86.475
Høyrisiko-engasjementer	7.586	7.626
Obligasjoner med fortrinnsrett	177.578	232.287
Øvrige engasjement	520.814	843.938
Sum Kredittisiko	11.738.519	11.254.964

I henhold til Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak skal fradraget for ikke-vesentlige investeringer i selskaper i finansiell sektor fases inn med følgende proSENTSATS:

- i 2014: 20 prosent
- i 2015: 40 prosent
- i 2016: 60 prosent
- i 2017: 80 prosent

Note 6

Finansiell risikostyring

Kjernevirksomheten til banknæringen er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. SpareBank1 BV bruker betydelige ressurser på å videreutvikle prosesser for helhetlig risikostyring i tråd ledende praksis.

SpareBank1 BV eksponeres for ulike typer risiko, nedenfor er de vesentligste listet:

- **Kredittrisiko:** risikoen for tap som følge av kundens manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.
- **Markedsrisiko:** risikoen for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder.
- **Likviditetsrisiko:** risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler uten vesentlige ekstrakostnader.
- **Operasjonell risiko:** risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.
- **Eierrisiko:** risikoen for at SpareBank 1 BV blir påført negative resultat fra eierposter i strategisk eide selskap og/eller må tilføre ny egenkapital til disse selskapene.
- **Compliance risiko:** risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter.
- **Forretningsrisiko:** risikoen for uventede inntekts- og kostnadsvingninger som følge av endringer i eksterne forhold som markeds situasjonen eller myndighetenes reguleringer.
- **Omdømme risiko:** risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, det vil si hos kunder, motparter,

aksjemarked og/eller myndigheter.

- **Strategisk risiko:** risikoen for tap som følge av feilslåtte strategiske satsinger.
- **Konsentrasjonsrisiko:** risikoen for at det oppstår en opphopning av eksponering mot en enkelt kunde, bransje eller geografisk område.

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 BV støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og sikrer samtidig finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Dette oppnås gjennom en sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av:

- Høy bevissthet om risikostyring
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen
- Å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Å unngå at uventede enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring er virksomhetsstyringen bygget på følgende rammeverk:

- Konsernets strategiske mål bilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Finansiell framskrivning og stress-tester
- Risikostrategier (fastsettelse av risikoevne og risikovilje)
- Kapitalstyring (inkl risikojustert avkastning og kapitalbehovsvurderinger)
- Rapportering og oppfølging
- Evaluering og tiltak

- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

Konsernet har som mål å ha en moderat til lav risikoprofil, samt å ha en så høy kvalitet i sin risikooppfølging at ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Bankens risikoprofil er kvantifisert gjennom mål for risikojustert avkastning, forventet tap, nødvendig økonomisk kapital og regulatorisk krav til kapitaldekning.

Konsernet legger vekt på ha en kontroll- og styringsstruktur som fremmer målrettet og uavhengig styring og kontroll.

Nedenfor er de risikogrubbene som i størst grad påvirker finansiell rapportering beskrevet nærmere. For ytterligere beskrivelse av risikoforhold og risikohåndtering vises det til Pilar III rapport og rapport som behandler prinsipper og praksis knyttet til eierstyring og selskapsledelse. Rapportene ligger tilgjengelige på bankens hjemmeside under investor relations (IR) www.sb1bv.no.

Kredittrisiko styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementoppfølging og porteføljestyling som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig.

Konsernets kredittstrategi består av overordnede kredittstrategiske rammer for å sikre en diversifisert portefølje og en tilfredsstillende risikoprofil. Rammene setter grenser for misligholdssannsynlighet, forventet tap, risikojustert kapital og hvor stor andel av samlet utlånseksponering som kan være mot bedriftsmarkedet. Konsernet har et særskilt fokus på konsentrasjonsrisiko knyttet til eksponeringen mot store enkeltkunder og mot enkeltbransjer. For

å unngå uønsket konsentrasjonsrisiko setter de kredittstrategiske rammene også begrensninger knyttet til eksponering og risikoprofil på porteføljenivå, og for ulike bransjer og enkeltkunder. Disse begrensningene kommer i tillegg til de rammer som «Forskrift om store engasjementer» fastsetter.

De kredittpolitiske retningslinjene fastsetter minimumskrav som gjelder for alle typer finansiering, unntatt for engasjementer innvilget som ledd i utøvelse av særskilte kredittsikringsfullmakter. I tillegg til de generelle kredittpolitiske retningslinjene, er det utarbeidet et sett av mer spesifikke kredittpolitiske retningslinjer knyttet til bransjer eller segmenter som kan innebære en særskilt risiko. Eksempelvis settes det ved finansiering av eiendomsengasjementer minimumskrav til henholdsvis egenkapital, forhåndssalg på boligprosjekter og finansieringsgrad i forhold til leieinntekter på eiendom for utleie. Styret er ansvarlig for konsernets låne- og kredittinnvilgelser, men delegerer innen visse rammer kredittfullmaktene til administrerende direktør, som igjen kan videredelegere disse innenfor egne fullmakter. De delegerede kredittfullmaktene er personlige og knyttet opp mot det enkelte engasjements risikoprofil.

Konsernet bruker kredittmodeller for risikoklassifisering, risikoprising og porteføljestyling. Risikoklassifiseringssystemet baserer seg på følgende hovedkomponenter:

1. Sannsynlighet for mislighold: Kundene blir klassifisert i misligholdsklasser ut fra sannsynligheten for mislighold i løpet av en 12 måneders periode basert på et langsiktig utfall. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall

knyttet til inntjening og tæring, samt på grunnlag av ikke finansielle kriterier som atferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni misligholdsklasser (A–I). I tillegg har konsernet to misligholdsklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

2. Eksponering ved mislighold: Dette er en beregnet størrelse som beregner konsernets antatte eksponering mot kunden ved mislighold. Denne eksponeringen består av henholdsvis utlånsvolum, garantier og innvilgede ikke trukne rammer. Garantier og innvilgede ikke trukne rammer på kunder multipliseres med en konverteringsfaktor.

3. Tapsgrad ved mislighold: Dette er en beregnet størrelse av hvor mye det er antatt at konsernet potensielt kan tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Vurderingen tar hensyn til verdien av underliggende sikkerheter og de kostnadene konsernet har ved å drive inn misligholdte engasjement. Konsernet fastsetter realisasjonsverdien på stilt sikkerheter på bakgrunn av egne erfaringer over tid, og slik at disse ut fra en konservativ vurdering reflekterer den antatte realisasjonsverdi i en lavkonjunktur. Det benyttes sju klasser (1–7) for klassifisering av engasjementer i henhold til tapsgrad ved mislighold.

Konsernet driver kontinuerlig videreutvikling og etterprøving av risikostyringssystemet og kredittinnvilgelsesprosessen for å sikre god kvalitet over tid. Den kvantitative valideringen skal sikre at de benyttede estimer for misligholdssannsynlighet, eksponering ved mislighold og tapsgrad ved mislighold holder en tilstrekkelig god kvalitet. Det gjennomføres analyser som vurderer modellenes evne

til å rangere kundene etter risiko (diskrimineringssevne), og evnen til å fastsette riktig nivå på risikoparameterne. I tillegg analyseres stabiliteten i modellenes estimer og modellenes konjunkturfølsomhet. Den kvantitative valideringen suppleres også med mer kvalitative vurderinger. I tillegg til kredittrisikoen i utlånsporteføljen har konsernet kredittisiko gjennom likviditetsporteføljen. Denne porteføljen består i hovedsak av verdipapirer med lav risiko som kvalifiserer for låneadgang i Norges Bank.

Det vises til notene 7-14 for nærmere beskrivelse av porteføljen.

Markedsrisiko

Strategien for markedsrisiko med spesifikasjon av risikorammer, rapporteringslinjer og fullmakter behandles og vedtas av styret minimum årlig. Ved fastsettelse av størrelsen på rammene og ved beregning av kapitalbehov knyttet til markedsrisiko benyttes stresstester og analyser av negative markedsbevegelser.

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Konsernets renterisiko reguleres av rammer for maksimal verdiendring ved en endring i rentenivået på to prosent. Rentebindingen på konsernets instrumenter er i all hovedsak kort og konsernets renterisiko er lav. Valutakursrisiko er risikoen for tap ved endringer i valutakursene. I og med at SpareBank1 BV er valutaagent og konsernets har inngått en avtale med SpareBank1 SMN knyttet til leveranse av valutatransaksjoner til konsernets kunder, vil valutarisikoen bestå av garantier stilt overfor SpareBank1 SMN for enkelte av konsernets kunder som har tatt opp valutalån eller inngått avtaler om valutaderivater, samt en begrenset valutaeksponering i utenlandske

sedler i konsernets filialer. Det er etablert strengere krav til rådgivning og vurdering av kundens kompetanse når garantier for valutalån skal innvilges. Garantier for valutalån skal som hovedregel ikke ytes til privatpersoner som ikke har inntekter i valuta eller har formuesgoder som generer inntekter i valuta. Når valutagaranti innvilges skal den være sikret i fast eiendom innenfor 60 % av markedsverdi eller et kontantdepot. Ved innvilgelse tas det høyde for hvordan valutasvingninger vil kunne påvirke betjeningsevnen og det etableres sikkerhetsmarginer knyttet til sikringen av valutagarantien. Som hovedregel skal sikkerhetens pålydende til enhver tid være 20 % høyere enn valutalånet/-derivatet omregnet til NOK. Ved kursbevegelser vil det stilles krav om innbetaling eller at det stilles ytterligere sikkerheter.

Kursrisiko verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater

og egenkapitalpapirer som konsernet har investert i. Konsernets risikoeksponering mot denne formen for risiko er regulert gjennom rammer for maksimale investeringer i de ulike porteføljene.

Det vises til note 15.

Likviditetsrisiko

Styringen av konsernets finansieringsstruktur tar utgangspunkt i konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig.

Likviditetsstyringen bygger på rammer og gjenspeiler konsernets vedtatte risikoprofil. Strategien setter rammer for størrelsen på likviditetsreserver og lengden på den tidsperioden som banken skal være uavhengig av ny markedsfinansiering.

Likviditetsreserven består av kontanter, deponerbare papirer i Norges Bank, ikke benyttede kommiterte

trekkrettigheter, boliglån som er klargjort for salg til SpareBank 1 Boligkreditt AS samt børsnoterte verdipapirer. Salg av godt sikrede boliglån til SpareBank1 Boligkreditt AS bidrar til å dempe finansieringsbehovet og dermed likviditetsrisikoen til SpareBank1 BV. Det er etablert en egen beredskapsplan for likviditet.

Det er Finansavdelingen som har ansvaret for den daglige risikostyringen, mens controller funksjon i økonomiavdelingen og avdeling for risikostyring og compliance overvåker og rapporterer til styret utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien.

Det vises til note 16.

Note 7

Fordringer på og gjeld til kredittinstitusjoner

Morbank			Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
332.263	411.332	Utlån til og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	436.797	354.317
2.500	237.500	Utlån til og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	237.500	2.500
334.763	648.832	Sum	674.297	356.817

rentemetode: flytende

Morbank			Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
-	-	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	-	-
241.231	229.696	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	229.696	240.218
241.231	229.696	Sum	229.696	240.218

Rentemetode: flytende

Det er deponert obligasjoner i Norges Bank og Finansdepartementet som sikkerhetstillelse for lån fra disse institusjonene.

Note 8

Utlån til og fordringer på kunder

Morbank			Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
		Fordeling på risikogruppe		
		Totale engasjement		
8.744.905	9.057.643	Laveste risiko	9.057.643	8.744.905
2.407.979	2.907.058	Lav risiko	2.907.058	2.407.979
4.548.300	5.291.040	Middels risiko	5.291.040	4.548.300
1.070.232	1.403.743	Høy risiko	1.403.743	1.070.232
1.034.311	973.752	Høyeste risiko	973.752	1.034.311
198.246	362.248	Mislighold og nedskrevne	362.248	198.246
18.003.973	19.995.484	Totalt	19.995.484	18.003.973

2013	2014	Fordeling på risikogruppe	2014	2013
		Brutto utlån		
7.857.724	8.011.105	Laveste risiko	8.011.105	7.857.724
2.163.687	2.571.171	Lav risiko	2.571.171	2.163.687
4.086.869	4.679.703	Middels risiko	4.649.468	4.054.199
961.656	1.241.552	Høy risiko	1.241.552	961.656
929.380	861.243	Høyeste risiko	861.243	929.380
178.134	320.393	Mislighold og nedskrevne	320.393	178.134
16.177.448	17.685.166	Totalt	17.654.931	16.144.778

Morbank		(tusen kroner)	Konsern	
2013	2014		2014	2013
		Fordeling på risikogruppe		
-	-	Individuelle nedskrivninger	-	-
-	-	Laveste risiko	-	-
-	-	Lav risiko	-	-
-	-	Middels risiko	-	-
-	-	Høy risiko	-	-
-	-	Høyeste risiko	-	-
68.304	49.186	Mislighold og nedskrevne	49.186	68.304
68.304	49.186	Totalt	49.186	68.304
2013	2014	Fordeling på risikogruppe	2014	2013
		Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap		
217	727	Laveste risiko	727	217
350	762	Lav risiko	762	350
5.791	6.514	Middels risiko	6.514	5.791
3.523	5.856	Høy risiko	5.856	3.523
8.870	10.934	Høyeste risiko	10.934	8.870
2.282	1.807	Mislighold og nedskrevne	1.807	2.282
21.033	26.600	Totalt	26.600	21.033

Bankens kredittportefølje til kunder er fordelt i segmentene BM og PM. BM porteføljen skal hovedsakelig betjene bedriftskundemarkedet for SMB i bankens naturlige geografiske område. Engasjementene risikoklassifiseres etter en metodikk som er utviklet i Sparebank 1 Alliansen, basert på misligholdssannsynlighet (PD), kvalifisert for beregningsgrunnlag for kredittrisiko etter interne målemetoder (IRB), etter pilar 1 i Basel II.

Banken beregner ikke kapital etter IRB-metode, men benytter risikoklassifiseringene som følge av beregnet misligholdssannsynlighet pr. kunde. Klassene A-I er

forbeholdt friske kunder. J-klassen er forbeholdt misligholdte engasjementer og K-klassen er forbeholdt individuelt nedskrevne engasjementer. Modellen er under kontinuerlig utvikling.

Porteføljen overvåkes med utgangspunkt i foreliggende klassifisering, hvor også utsatte engasjementer blir identifisert for nærmere oppfølging, herunder tapsvurderinger. Risikoklassifisering benyttes også ved innvilgelse, risikoprising og som grunnlag for vurdering av behov for nedskrivning på gruppe. Gruppenedskrivningene beregnes i utgangspunktet etter en tapsforventning (EL) beregnet med

utgangspunkt i misligholdssannsynligheten. Modellen er basert på historikk. Ikke alle hendelser i markedet er nødvendigvis reflektert i beregningsgrunnlaget til misligholdssannsynligheten. Tapsforventningen blir derfor i tillegg vurdert og eventuelt korrigert for inntrufne forhold som må antas å være av betydning for porteføljens verdi.

Bankens erfaringer med risikoklassifiseringsmodellen er god og profilen på engasjementsfordelingen understøttes av øvrige engasjementsvurderinger. Porteføljen synes stabil over tid. Modellendring gjennomført i 2014, har imidlertid medført noe økt migrering.

Morbank				Konsern				
2013		2014		Utlån fordelt på geografiske områder	2014		2013	
Brutto andel	Utlån	Brutto andel	Utlån		Utlån	Brutto andel	Utlån	Brutto andel
57,0 %	9.180.063	57,0 %	10.073.983	Vestfold	10.043.749	56,9 %	9.147.393	56,9 %
33,2 %	5.345.359	32,6 %	5.757.730	Buskerud	5.757.730	32,6 %	5.345.359	33,2 %
8,8 %	1.482.593	10,2 %	1.810.818	Norge forøvrig	1.810.818	10,3 %	1.482.593	8,9 %
1,0 %	169.433	0,2 %	42.635	Utlandet	42.635	0,2 %	169.433	1,0 %
100,0 %	16.177.448	100,0 %	17.685.166	Sum brutto utlån fordelt på geografiske områder	17.654.932	100,0 %	16.144.778	100,0 %

Morbank			Konsern		
2013	2014	Engasjement fordelt på sektor og næring	2014	2013	
11.581.708	13.568.586		Lønnstakere o.l.	13.568.586	11.581.708
258.588	262.344	Jordbruk og skogbruk	262.344	258.588	
137.757	171.315	Industri og bergverk	171.315	137.757	
232.189	235.830	Bygg og anlegg	235.830	232.189	
261.415	234.275	Varehandel/Hotell og restaurant	234.275	261.415	
5.063.284	5.029.149	Eiendomsdrift og annen forretningsmessig tjenesteyting	5.029.149	5.063.284	
280.464	293.767	Transport og tjenesteytende næringer	293.767	280.464	
-	-	Offentlig forvaltning	-	-	
188.563	200.218	Utlandet og andre	200.218	188.563	
18.003.973	19.995.484	Totalt	19.995.484	18.003.973	

2013	2014	Brutto utlån fordelt på sektor og næring	2014	2013
10.406.730	12.000.845		Lønnstakere o.l.	12.000.845
232.354	232.032	Jordbruk og skogbruk	232.032	232.354
123.781	151.521	Industri og bergverk	151.521	123.781
208.633	208.582	Bygg og anlegg	208.582	208.633
234.894	207.206	Varehandel/Hotell og restaurant	207.206	234.894
4.549.608	4.448.071	Eiendomsdrift og annen forretningsmessig tjenesteyting	4.417.836	4.516.938
252.011	259.825	Transport og tjenesteytende næringer	259.825	252.011
-	-	Offentlig forvaltning	-	-
169.433	177.084	Utlandet og andre	177.084	169.433
16.177.448	17.685.166	Totalt	17.654.932	16.144.778

2013	2014	Individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring	2014	2013
27.629	17.983		Lønnstakere o.l.	17.983
-	-	Jordbruk og skogbruk	-	-
-	-	Industri og bergverk	-	-
9.220	2.186	Bygg og anlegg	2.186	9.220
13.332	5.730	Varehandel/Hotell og restaurant	5.730	13.332
16.879	22.454	Eiendomsdrift og annen forretningsmessig tjenesteyting	22.454	16.879
94	680	Transport og tjenesteytende næringer	680	94
-	-	Offentlig forvaltning	-	-
1.150	153	Utlandet og andre	153	1.150
68.304	49.186	Totalt	49.186	68.304

Note 9

Overføring av utlån til SpareBank 1 Boligkreditt AS

Banken har avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS. I henhold til inngått forvaltningsavtale med dette selskapet i alliansen forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kunde-kontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene. Banken har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dithen at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført. Det innebærer full fraregning. Mot-tatt vederlag for lån som er overført til Sparebank 1 Boligkreditt AS tilsvarer bokført verdi og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet. Banken innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eien-deler eller forpliktelser.

Hvis kredittforetaket får tap på over-tatte lån har det en viss motregnings-rett i provisjoner fra samtlige banker

som har overført lån. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne motregn-ingsadgangen anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. Bankens mak-simale eksponering for tap er rep-resentert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalen.

Kredittforetakene kan foreta videre-salg av utlån som er kjøpt av banken, samtidig som bankens rett til å for-valte kundene og motta provisjon følger med. Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre kan banken ha opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser.

SpareBank 1 Boligkreditt AS er eid av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen. Banken har en eierandel

på 4,36 % pr 31.12.2014 (4,26 % pr 31.12.2013). SpareBank 1 Bolig-kreditt AS erverver utlån med pant i boliger og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble eta-blert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 % av takst. Sol-gte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og Banken har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Banken forestår forvaltningen av de solgte utlånene og Banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har solgt og kostnadene i selskapet.

Boliglån solgt til SpareBank 1 Bol-igkreditt er redusert med en netto verdi av -395 mill kroner i 2014. Totalt er det fraregnet boliglån til Sparebank 1 Boligkreditt for 7.125 mill kroner ved utgangen av regn-skapsåret. Gjenværende involvering er som følger:

Mill. kr	Bokført verdi eiendel	Virkelig verdi eiendel	Bokført verdi forpliktelse	Virkelig verdi forpliktelse	Maksimal eksponering for tap
Gjenværende involvering	0	0	0	0	8,0

Banken har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt. Dette innebærer at bankene kommitterer seg til å kjøpe boligkredittobligasjoner begrenset til en samlet verdi av 12 måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan

deponeres i Norges Bank og med-fører således ingen vesentlig økn-ing i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt holder etter sine interne retningslinjer likviditet for de neste tolv måneders forfall. Denne trek-kes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derved kun dersom foretaket ikke lenger har likviditet for de neste tolv måneders forfall at banken vil rapportere noe engasje-ment knyttet til dette.

Sammen med de øvrige eierne av

SpareBank 1 Boligkreditt har banken også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt til enhver tid har en kjernekapital-dekning på minimum 9 %. Aksjonærene skal tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen 3 måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette. Aks-jonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjerne- kapital er proratarisk og ikke solidarisk, og skal være i henhold til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt.

Note 10

Aldersfordeling på forfalte utlån

Tabellen viser forfalte beløp på utlån fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser.

Konsern	Under 30 dager	31–90 dager	Over 91 dager	Totalt
2014 (tusen kroner)				
Utlån til og fordringer på kunder				
Privatmarkedet	1.500	277	10.124	11.901
Bedriftsmarkedet	903	-	17.698	18.601
Sum	2.403	277	27.822	30.502

Konsern	Under 30 dager	31–90 dager	Over 91 dager	Totalt
2013 (tusen kroner)				
Utlån til og fordringer på kunder				
Privatmarkedet	965	1.522	10.537	13.023
Bedriftsmarkedet	6.641	608	33.145	40.394
Sum	7.605	2.130	43.681	53.417

(Det er ikke utarbeidet tall for morbank, da disse er identiske med konserntallene)

Note 11

Tap på utlån, garantier m.v.

2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
1.045	(19.117)	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	(19.117)	1.045
(1.147)	62.116	Periodens endringer i garantiavsetning	62.116	(1.147)
(4.845)	(305)	Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	(305)	(4.845)
8.313	19.742	Periodens konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	19.742	8.313
710	9.382	Periodens konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	9.382	710
(1.157)	(938)	Periodens inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger.	(938)	(1.157)
(455)	(398)	Andre korreksjoner/amortisering på nedskrivninger	(398)	(455)
2.463	70.482	Periodens tap på utlån og garantier	70.482	2.463
4.682	6.932	Renteinntekter inntektsført på nedskrevne utlån	6.932	4.682

2013	2014	Individuelle nedskrivninger	2014	2013
71.849	71.747	Individuelle nedskrivninger på utlån og garantier pr. 01.01.	71.747	71.849
4.103	127	+ Økning i individuelle nedskrivninger i perioden på tidligere tapsførte	127	4.103
(11.880)	(11.845)	- Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	(11.845)	(11.880)
15.988	73.621	+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	73.621	15.988
(8.313)	(19.742)	- Konstaterte tap i perioden med tidligere individuelle nedskrivninger	(19.742)	(8.313)
71.747	113.908	Individuelle nedskrivninger på utlån og garantier*	113.908	71.747
68.304	49.186	*Herav nedskrivning utlån	49.186	68.304
3.444	64.722	*Herav nedskrivning garantier	64.722	3.444

2013	2014	Gruppenedskrivninger	2014	2013
79.587 (4.845)	74.742 (305)	Nedskrivning på grupper av utlån og garantier pr. 01.01. Økning (+)/ Reduksjon (-) i gruppenedskrivninger i perioden	74.742 (305)	79.587 (4.845)
74.742	74.438	Gruppenedskrivning ved periodens slutt	74.438	74.742

2013	2014	Tap fordelt på sektor og næring	2014	2013
(3.032)	(9.776)	Lønnstakere o.l.	(9.776)	(3.032)
-	-	Jordbruk og skogbruk	-	-
(4.707)	13	Industri og bergverk	13	(4.707)
3.024	(3.362)	Bygg og anlegg	(3.362)	3.024
6.522	(6.910)	Varehandel/Hotell og restaurant	(6.910)	6.522
1.260	70.256	Eiendomsdrift og annen forretningsmessig tjenesteyting	70.256	1.260
(366)	(1.003)	Transport og tjenesteytende næringer	(1.003)	(366)
-	-	Offentlig forvaltning	-	-
(237)	21.264	Utlandet og andre	21.264	(237)
2.463	70.482	Tap på utlån til kunder	70.482	2.463

Misligholdte og tapsutsatte engasjement	2014	2013	2012	2011
Misligholdte engasjement	113.716	179.992	202.747	159.715
Øvrige tapsutsatte engasjement	314.345	66.379	68.003	87.781
Totalt tapsutsatte engasjement	428.060	246.371	270.749	247.496
Individuelle nedskrivninger	29.431	46.437	41.579	57.136
Individuelle nedskrivninger på ikke misligholdte eng.	84.477	25.310	25.679	31.979
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	314.152	174.623	203.491	158.381

For misligholdte engasjementer over 90 dager er aldersfordelingen som følger:	2014	2013
0 måned til og med 3 måneder	41.293	58.410
3 måneder til og med 9 måneder	29.403	50.749
Over 9 måneder	43.019	70.833
Totalt	113.716	179.992

Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap ¹⁾	2015
Lønnstakere o.l.	6.881
Jordbruk og skogbruk	179
Industri og bergverk	466
Bygg og anlegg	1.625
Varehandel / Hotel og restaurant	1.010
Eiendomsdrift og annen forretningsmessig tjenesteyting	14.783
Transport og tjenesteytende næringer	935
Offentlig forvaltning	572
Utlandet og andre	150
Totalt	26.600

¹⁾ Det er benyttet forventet tap fordelt ut fra bransjefordeling i Porto.

Note 12

Kreditrisikoeksponering for hver interne risikoring

Morbank og Konsern

(tusen kroner)	Historisk mislighold i %	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %		Gjennomsnittlig usikret eksponering i %	
		2014	2014	2013	2013
Laveste risiko	-	0,00 %	-	0,00 %	-
Lav risiko	-	0,41 %	72.622	0,27 %	43.262
Middels risiko	-	0,78 %	138.139	0,62 %	100.296
Høy risiko	-	0,26 %	45.432	0,30 %	47.993
Høyeste risiko	-	0,56 %	98.178	0,34 %	54.355
Mislighold og nedskrevet	21,7 %	0,19 %	33.328	0,20 %	32.675
Totalt			387.697		278.581

Noten beskriver bankens samlede kreditteksponering i den laveste sikkerhetsklassen (usikret eksponering). Historisk mislighold i prosent baseres på

gjennomsnittlig usikret eksponeringsandel i risikoklassene J og K, som er forbeholdt misligholdte og tapsutsatte engasjementer.

Note 13

Maksimal kreditrisikoeksponering, ikke hensyntatt pantestillelser

Tabellen nedenfor viser maksimalt eksponering mot kreditrisiko for komponentene i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantestillelser og tillatte motregninger.

I de tilfeller hvor finansielle instrumenter er ført til virkelig verdi, viser beløpene i tabellen under risikoeksponering på balansetidspunktet. Beløpene viser ikke maksimal risikoeksponering som kan oppstå i fremtiden som en følge av verdiendringer.

For ytterligere detaljer knyttet til maksimal risikoeksponering, vises det til refererte noter i tabellen under. Banken har ikke inngått motregningsavtaler.

Morbank			Konsern	
Brutto eksponering			Brutto eksponering	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
Eiendeler				
278.258	98.746	Kontanter og fordringer på sentralbanker	98.746	278.258
334.763	648.832	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	674.297	356.817
18.003.973	19.995.484	Utlån til og fordringer på kunder	19.995.484	18.003.973
4.851.868	3.981.147	Verdipapirer – til virkelig verdi	4.065.902	4.925.865
52.721	98.587	Derivater	98.587	52.721
83.118	40.013	Verdipapirer – tilgjengelig for salg	40.013	83.118
394.695	405.040	Andre eiendeler	441.789	434.789
23.999.396	25.267.849	Sum eiendeler	25.414.818	24.135.542
Forpliktelser				
Betingede forpliktelser				
420.524	421.218	- Betalingsgarantier	421.218	420.524
234.616	295.155	- Kontraktsgarantier	295.155	234.616
178.567	195.373	- Lånegarantier	195.373	178.567
22.945	36.754	- Annet garantiansvar	36.754	22.945
969.872	1.147.689	Ubenyttede kreditter	1.147.689	969.872
1.826.524	2.096.189	Sum finansielle garantistillelser	2.096.189	1.826.524
24.856.048	26.216.349	Total kreditrisikoeksponering	26.363.318	24.992.194

2013	2014	Kreditrisikoeksponering knyttet til utlån fordelt på land	2014	2013
Kreditteksponering knyttet til utlån inkl. ubenyttede kreditter				
17.815.410	19.795.266	Norge	19.795.266	17.815.410
188.563	200.218	Utland	200.218	188.563
18.003.973	19.995.484	Totalt	19.995.484	18.003.973

Hva gjelder kreditteksponering er det kun posten utlån som fordeles etter geografiske områder, ref. note 8.

Kredittrisiko representerer det største risikoområdet for konsernet og vedrører alle fordringer på kunder, i hovedsak utlån. I SpareBank 1 BVs risikostyring er det et gjennomgående formål å redusere og kontrollere risikokonsentrasjoner. Styret fastsetter langsiktige mål for risikoprofil. Risikoprofilen operasjonaliseres gjennom rammeverket for risikostyring, herunder fastsettelse av fullmakter og rammer. Risikostyringsfunksjoner og utvikling av risikostyringsverktøy foregår i enheter som er uavhengig av virksomheten i de enkelte forretningsområdene.

SpareBank 1 BV benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerheter kan for eksempel være i form av fysisk sikkerhet eller garantier. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivning.

Vurdering av sikkerhetenes verdi skjer på utlånstidspunktet. Det er tilrettelagt nye og forbedrede rutiner som skal sikre høy kvalitet på vedlikeholdet av sikkerhetenes estimerte markedsverdier. I forbindelse

med modellendring i 2014 er tidligere reduksjonsfaktorer generelt økt. Dette skyldes innføring av downturnestimater, som har medført betydelige og konservativ migrering i sikkerhetsklassene. Underliggende risiko ansees som uendret.

Sikkerhetens realisasjonsverdi på fast eiendom beregnes til 80 % av omsetningsverdi, hvilket anses konservativt.

Sikkerheter pr. sikkerhetsklasse

Tabellen under viser total verdi av sikkerheter fordelt pr. sikkerhetsklasse i bankens risikoklassifiseringssystem. Verdiene er beregnet ut i fra et gjennomsnitt av intervallene innenfor hver klasse.

	prosentvis snitt pr. klasse	2014	2013
Morbank og konsern			
Sikkerhetsklasse 1	120 %	3.429.797	6.768.726
Sikkerhetsklasse 2	110 %	4.676.405	8.353.882
Sikkerhetsklasse 3	90 %	6.766.972	4.209.028
Sikkerhetsklasse 4	70 %	1.853.639	815.423
Sikkerhetsklasse 5	50 %	673.144	210.123
Sikkerhetsklasse 6	30 %	102.611	38.606
Sikkerhetsklasse 7	10 %	38.356	31.022
Sum sikkerheter fra risikoklassifisering		17.540.924	20.426.810

Note 14

Kredittkvalitet pr. klasse av finansielle eiendeler

Kredittkvaliteten av finansielle eiendeler håndteres ved at Sparebank 1 Alliansen benytter sine interne retningslinjer for kreditt-rating.

Tabellen nedenfor viser kredittkvaliteten pr. klasse av eiendeler for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på bankens eget kreditt-ratingssystem.

		Verken forfalt eller nedskrevet					Forfalt eller individuelt nedskrevet	Sum
2014	Noter	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Morbank								
Utlån til og fordringer på kreditt-institusjoner	7	648.832	-	-	-	-	648.832	
Utlån til og fordringer på kunder:								
Privatmarked	8	6.881.230	1.841.348	2.502.251	367.250	333.399	12.000.845	
Bedriftsmarked	8	1.129.875	729.823	2.177.451	874.302	527.843	5.684.321	
Sum brutto utlån		8.659.937	2.571.171	4.679.703	1.241.552	861.243	18.333.998	
Finansielle investeringer								
Noterte statsobligasjoner	24	562.585	-	-	-	-	562.585	
Noterte andre obligasjoner	24	76.818	1.725.804	289.398	-	-	2.092.020	
Unoterte obligasjoner	24	115.546	373.492	218.194	50	-	707.281	
Sum finansielle investeringer		754.949	2.099.295	507.592	50	-	3.361.886	
Totalt		9.414.886	4.670.466	5.187.294	1.241.602	861.243	21.695.884	

		Verken forfalt eller nedskrevet					Forfalt eller individuelt nedskrevet	Sum
2013	Noter	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Morbank								
Utlån til og fordringer på kreditt-institusjoner	7	334.763	-	-	-	-	334.763	
Utlån til og fordringer på kunder:								
Privatmarked	8	6.499.374	1.265.575	1.834.949	293.882	416.182	10.406.730	
Bedriftsmarked	8	1.358.350	898.111	2.251.920	667.774	513.197	5.770.718	
Sum brutto utlån		8.192.486	2.163.687	4.086.869	961.656	929.379	16.512.210	
Finansielle investeringer								
Noterte statsobligasjoner	24	965.448	-	-	-	-	965.448	
Noterte andre obligasjoner	24	124.392	2.164.850	283.511	-	-	2.572.753	
Unoterte obligasjoner	24	100.238	291.579	316.445	50	-	708.311	
Sum finansielle investeringer		1.190.077	2.456.429	599.956	50	-	4.246.512	
Totalt		9.382.564	4.620.115	4.686.825	961.706	929.379	20.758.722	

Verken forfalt eller nedskrevet

2014 Konsern	Noter	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko	Forfalt eller individuell nedskrevet	Sum
Utlån til og fordringer på kreditt- institusjoner	7	674.297	-	-	-	-	-	674.297
Utlån til og fordringer på kunder:								
Privatmarked	8	1.099.640	729.823	2.177.451	874.302	527.843	245.026	5.654.086
Bedriftsmarked	8	6.881.230	1.841.348	2.502.251	367.250	333.399	75.366	12.000.845
Sum brutto utlån		8.655.167	2.571.171	4.679.703	1.241.552	861.243	320.393	18.329.228
Finansielle investeringer								
Noterte statsobligasjoner	24	562.585	-	-	-	-	-	562.585
Noterte andre obligasjoner	24	76.818	1.725.804	289.398	-	-	-	2.092.020
Unoterte obligasjoner	24	115.546	373.492	218.194	50	-	-	707.281
Sum finansielle investeringer		754.949	2.099.295	507.592	50	-	-	3.361.886
Totalt		9.410.116	4.670.466	5.187.294	1.241.602	861.243	320.393	21.691.114

Verken forfalt eller nedskrevet

2013 Konsern	Noter	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko	Forfalt eller individuell nedskrevet	Sum
Utlån til og fordringer på kreditt- institusjoner	7	356.817	-	-	-	-	-	356.817
Utlån til og fordringer på kunder:								
Privatmarked	8	6.499.374	1.265.575	1.834.949	293.882	416.182	96.768	10.406.730
Bedriftsmarked	8	1.325.680	898.111	2.251.920	667.774	513.197	81.366	5.738.048
Sum brutto utlån		8.181.871	2.163.687	4.086.869	961.656	929.379	178.134	16.501.595
Finansielle investeringer								
Noterte statsobligasjoner	24	965.448	-	-	-	-	-	965.448
Noterte andre obligasjoner	24	124.392	2.164.850	283.511	-	-	-	2.572.753
Unoterte obligasjoner	24	100.238	291.579	316.445	50	-	-	708.311
Sum finansielle investeringer		1.190.077	2.456.429	599.956	50	-	-	4.246.512
Totalt		9.371.949	4.620.115	4.686.825	961.706	929.379	178.134	20.748.107

Note 15

Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Markedsrisiko er risikoen for at virkelig verdi eller bankens fremtidige kontantstrømmer fra finansielle instrumenter vil svinge som følge av endringer i renter, valutakurser, markedspriser, eller kurser på egenkapitalinstrumenter.

Renterisiko er sannsynligheten for at endringer i markedsrenten vil påvirke kontantstrømmer eller virkelig verdi av bankens finansielle instrumenter.

Styret har fastsatt rammer for bankens renteeksponering.

Det foretas løpende overvåking og rapportering av bankens renteeksponering. Banken benytter instrumenter for å sikre at eksponering er innenfor fastsatte rammer. Innvirkning på egenkapitalen vil være tilnærmet lik beregningene som angitt i tabellen under.

Morbank		Konsern		
2013	2014		2014	2013
Sensitivitet på netto rentekost	Sensitivitet på netto rentekost	Økning i basispunkter	Sensitivitet på netto rentekost	Sensitivitet på netto rentekost
(795)	(2.700)	+ 25	(2.700)	(795)
(1.590)	(5.400)	+ 50	(5.400)	(1.590)
(3.180)	(10.800)	+ 100	(10.800)	(3.180)
(6.361)	(21.600)	+ 200	(21.600)	(6.361)

Bankens risikoeksponering vises i note 12 og 13.

Metode benyttet for sensitivitetsanalysen.

BankRisk er et system for styring av renterisiko og likviditet i bank. Det har standard rapporter for beregning av rente-

og likviditetsrisiko. Det foretas beregninger av durasjon, forfallsoversikter m.v. på obligasjonsbeholdninger, innlån i obligasjoner og plasseringer og innlån i pengemarkedet og renteswapper.

Note 16

Forfallsanalyse av eiendeler og forpliktelser/Likviditetsrisiko

2014 morbank

(Millioner kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	98	-	-	-	-	98
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	411	235	-	2	648
Utlån til og fordringer på kunder	-	2.463	359	2.616	12.249	17.686
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder	-	-	(49)	-	-	(49)
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder	-	-	-	(74)	-	(74)
Obligasjoner/sertifikater- utpekt til virkelig verdi over resultatregnskapet	-	218	142	2.249	753	3.362
Aksjer	659	-	-	-	-	659
Derivater	-	-	5	81	12	98
Immaterielle eiendeler	-	-	-	-	3	3
Eiendom, anlegg og utstyr	94	-	-	-	-	94
Eiendel ved skatt	35	-	-	-	-	35
Andre eiendeler	-	172	-	2	-	175
Sum eiendeler	886	3.264	692	4.874	13.019	22.735
Herav utenlandsk valuta	4					
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	230	-	-	-	230
Innskudd fra og gjeld til kunder	13.544	114	114	25	-	13.797
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	162	1.237	4.195	-	5.594
Derivater	-	-	-	46	39	85
Forpliktelser ved periodeskatt	-	-	57	-	-	57
Andre forpliktelser	-	233	5	-	152	390
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	249	249	499
Avsatt utbytte som egenkapital	-	22	-	-	-	22
Avsatt til gaver som egenkapital	-	-	-	18	-	18
Egenkapital	2.044	-	-	-	-	2.044
Sum gjeld og egenkapital	15.588	761	1.413	4.533	440	22.735
Netto likvid eksponering på balanseposter	(14.702)	2.503	(721)	341	12.579	-

Nedbetalingslån er fordelt over tid etter gjeldende nedbetalingsplan. Kasse-, drifts- og brukskreditt er gruppert under restløpetid under 3 måneder.

2014 konsern

(Millioner kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Konter og fordringer på sentralbanker	98	-	-	-	-	98
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	411	260	-	2	674
Utlån til og fordringer på kunder	-	2.463	359	2.616	12.217	17.655
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder	-	-	(49)	-	-	(49)
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder	-	-	-	(74)	-	(74)
Obligasjoner/sertifikater- utpekt til virkelig verdi over resultatregnskapet	-	218	142	2.249	753	3.362
Aksjer	744	-	-	-	-	744
Derivater	-	-	5	81	12	98
Immaterielle eiendeler	-	-	-	-	32	32
Eiendom, anlegg og utstyr	96	-	-	-	-	96
Eiendel ved skatt	36	-	-	-	-	36
Andre eiendeler	-	176	-	2	-	179
Sum eiendeler	974	3.268	717	4.874	13.016	22.852
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	230	-	-	-	230
Innskudd fra og gjeld til kunder	13.522	114	114	25	-	13.774
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	162	1.237	4.195	-	5.594
Derivater	-	-	-	46	39	85
Forpliktelser ved periodeskatt	-	-	59	-	-	59
Andre forpliktelser	-	233	5	-	171	409
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	249	249	499
Avsatt utbytte som egenkapital	-	22	-	-	-	22
Avsatt til gaver som egenkapital	-	-	-	18	-	18
Egenkapital	2.161	-	-	-	-	2.161
Sum gjeld og egenkapital	15.683	761	1.415	4.533	459	22.852
Netto likvid eksponering på balanseposter	(14.709)	2.507	(698)	341	12.557	-

Nedbetalingslån er fordelt over tid etter gjeldende nedbetalingsplan. Kasse-, drifts- og brukskreditt samt flexilån er gruppert under restløpetid under 3 måneder.

Likviditetsrisiko - Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser

2014 morbank

(Millioner kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	230	-	-	-	241
Innskudd fra og gjeld til kunder	13.544	116	117	27	-	13.804
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	163	1.256	4.601	-	6.020
Derivater	-	-	-	97	-	97
Forpliktelser ved periodeskatt	-	-	57	-	-	57
Andre forpliktelser	-	233	5	-	152	390
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	281	291	572
Avsatt utbytte som egenkapital	-	22	-	-	-	22
Avsatt til gaver som egenkapital	-	-	-	17	-	17
Sum gjeld og egenkapital	13.544	764	1.435	5.023	443	21.210

Likviditetsrisiko - Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser

2014 konsern

(Millioner kroner)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	230	-	-	-	230
Innskudd fra og gjeld til kunder	13.522	116	117	27	-	13.782
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	163	1.256	4.601	-	6.020
Derivater	-	-	-	97	-	97
Forpliktelser ved periodeskatt	-	-	59	-	-	59
Andre forpliktelser	-	233	5	-	171	409
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	281	291	572
Avsatt utbytte som egenkapital	-	22	-	-	-	22
Avsatt til gaver som egenkapital	-	-	-	17	-	17
Sum gjeld og egenkapital	13.522	764	1.437	5.023	462	21.208

Note 17

Netto renteinntekter

Morbank			Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
		Renteinntekter		
7.649	8.900	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	8.900	7.649
749.591	726.309	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	724.559	748.380
76.278	89.207	Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	89.207	76.278
(3.491)	(5.073)	Andre renteinntekter og lignende inntekter	(4.112)	(2.073)
830.027	819.344	Sum renteinntekter	818.554	830.234
		Rentekostnader		
7.580	2.969	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	2.969	7.580
314.942	306.334	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	306.020	314.715
167.760	151.150	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	151.150	167.760
25.209	25.011	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	25.011	25.209
12.467	12.059	Andre rentekostnader og lignende kostnader	12.741	13.420
527.957	497.523	Sum rentekostnader	497.891	528.684
302.070	321.821	Netto renteinntekter	320.663	301.550

2013	2014	Gjennomsnittsrenter og gjennomsnittlig rentebærende eiendeler og gjeld	2014	2013
		Eiendeler		
16.771.121	16.918.043	Gjennomsnittlig rentebærende saldo utlån til kunder	16.918.043	16.771.121
4,61 %	4,41 %	Gjennomsnittsrente utlån til kunder	4,41 %	4,61 %
3.935.303	3.891.824	Gjennomsnittlig rentebærende saldo verdipapirplasseringer	3.891.824	3.935.303
2,34 %	2,82 %	Gjennomsnittsrente verdipapirplassering	2,82 %	2,34 %
		Gjeld		
13.348.095	13.811.080	Gjennomsnittlig rentebærende saldo innskudd	13.811.080	13.348.095
2,36 %	2,22 %	Gjennomsnittsrente innskudd	2,22 %	2,36 %
5.565.692	5.307.249	Gjennomsnittlig rentebærende saldo innlån verdipapirer	5.307.249	5.565.692
3,69 %	3,53 %	Gjennomsnittsrente innlån verdipapirer	3,53 %	3,69 %

Note 18

Netto provisjons- og andre inntekter

Morbank			Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
		Provisjonsinntekter		
8.465	9.343	Garantiprovisjon	9.343	8.465
2.681	2.424	Interbankprovisjon	2.424	2.681
2.184	1.457	Kredittformidling	1.457	2.184
9.163	11.361	Verdipapiromsetning og forvaltning	11.361	9.163
62.636	64.687	Betalingsformidling	64.687	62.636
33.352	37.217	Forsikringstjenester	37.217	33.352
4.326	4.792	Andre provisjonsinntekter	4.792	4.326
106.044	107.652	Provisjon fra Boligkreditt	107.652	106.044
228.850	238.934	Sum provisjonsinntekter	238.934	228.850
		Provisjonskostnader		
1.920	1.792	Interbankgebyrer	1.792	1.920
6.388	7.654	Betalingsformidling	7.654	6.388
1.195	1.107	Andre provisjonskostnader	1.107	1.195
9.503	10.553	Sum provisjonskostnader	10.553	9.503
219.347	228.380	Sum netto provisjonsinntekter	228.380	219.347
		Andre inntekter		
1.615	1.369	Driftsinntekter fast eiendom	1.369	3.280
5.350	344	Gevinst ved salg av anleggsmidler	344	5.514
5.434	5.550	Andre driftsinntekter	5.550	5.434
-	-	Driftsinntekter eiendomsmegling	55.608	60.932
-	-	Driftsinntekter regnskapshus	32.792	29.626
12.400	7.263	Sum andre driftsinntekter	95.663	104.787
231.747	235.643	Sum netto provisjons- og andre inntekter	324.043	324.134

Note 19

Netto resultat fra finansielle eiendeler

Morbank			Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
26.505	43.035	Sum utbytte fra aksjer	27.051	16.102
512	-	Utbytte fra datterselskaper	-	-
-	-	Inntekt fra eierinteresser i felleskontrollert virksomhet	34.059	25.669
-	-	Nedskrivning på finansielle eiendeler i datterselskaper	-	-
512	-	Sum netto resultat fra eierinteresser	34.059	25.669
Netto resultat fra andre finansielle investeringer:				
16.130	45.347	Obligasjoner og sertifikater - til virkelig verdi over resultat	45.347	16.130
16.130	45.347	Sum inntekter fra obligasjoner og sertifikater	45.347	16.130
(4.722)	(26.569)	Netto verdiendringer på sikrede obligasjoner og derivater	(26.569)	(4.722)
(6.069)	(11.721)	Netto verdiendringer på sikrede fastrente utlån og derivater	(11.721)	(6.069)
2.104	57	Netto verdiendringer på sikrede fastrente innskudd og øvrige finansielle derivater	57	2.104
(8.687)	(38.233)	Sum inntekter fra finansielle derivater	(38.233)	(8.687)
2.491	7.092	Aksjer - til virkelig verdi over resultat	7.092	3.844
5.469	40.961	Realiserte tilgjengelig for salg instrumenter	40.961	5.469
(800)	-	Nedskrivning av tilgjengelig for salg instrumenter	-	(800)
7.160	48.053	Sum inntekter fra aksjer	48.053	8.513
4.995	5.049	Netto transaksjonsgevinst	5.049	4.995
4.995	5.049	Sum netto inntekter fra valutahandel	5.049	4.995
46.615	103.251	Sum netto inntekter fra andre finansielle investeringer	121.326	62.722

Note 20

Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

Hovedprinsipper for bankens lederlønnspolitik, vedtatt av bankens styre.

Generelt

Styret fastsetter lønn og annen godtgjørelse til adm. direktør. Adm. direktør fastsetter lønn og annen godtgjørelse til andre ledende ansatte innenfor herværende retningslinjer for avlønning av ledende ansatte.

Fastlønn

Fastlønn skal til enhver tid være den viktigste delen av lederlønnen.

Variabel lønn og andre incentivordninger

Ledende ansatte kan etter nærmere vurdering delta i ordninger for variabel lønn som er knyttet til måloppnåelse. For ledende ansatte skal eventuelle variable lønnsordninger ha et langsiktig perspektiv. Andre incentivordninger kan avtales særskilt og individuelt, men begrenset opp til 15 % av fast lønn pr. år. for ledende ansatte i banken.

Etterlønnsordning

Etterlønnsordning for adm. direktør

tilsvarende 12 månedslønner på fratredelsestidspunktet.

Andre variable godtgjørelser og/eller særlige ytelser

Ledende ansatte tar del i de generelle ordninger som til enhver tid gjelder for bankens ansatte.

Morbank			Konsern	
2013	2014	Personalkostnader	2014	2013
104.978	110.785	Lønn	159.161	167.660
17.439	13.612	Pensjonskostnader (note 22)	16.314	20.648
26.831	27.125	Sosiale kostnader	37.302	34.914
149.249	151.521	Sum personalkostnader	212.778	223.222
Ansatte pr. 31.12.				
186	187	Antall årsverk pr. 31.12.	269	276
193	194	Antall ansatte pr. 31.12.	282	283

For ytterligere informasjon vedrørende nærstående vises til note 36.

Forpliktelser ved opphør av ansettelsesforhold for adm. direktør

Fratrødt adm. direktør hadde i sin avtale pensjonsfratreden fra fylte 65 år, med anledning til å fratre fra fylte 62 år.

Pensjonsavtalen ville medført en utbetaling av pensjon på 70% av årslønn. I forbindelse med at adm. direktør sluttet i 2014, ble det avtalt en engangskompensasjon

knyttet til pensjonsavtalen på kr. 5,1 mill. som utbetales over 5 år med første utbetaling januar 2015. Kompensasjonen er avsatt for i bankens regnskap pr. 31.12.2014.

Ytelser til ledende personer i foretaket:

Lån og garantier til tjeneste og tillitsmenn:	2014	2013
Lån til ansatte i morbank	350.876	315.782
Lån til ansatte i datterselskaper	96.305	128.306

Ytelser til ledende personer i foretaket:

Spesifikasjoner av ytelser/lån

Ledende ansatte 2014	Lønn	Naturalytelser	Honorar	Samlet godtgjørelse	Periodisert pensjonskost.	Lån
Harald Gaupen, adm. direktør (sluttet 17.09.2014)*	2.159	69	-	2.228	205	3.587
Geir Årstein Hansen, konstituert adm. direktør	1.523	23	-	1.546	267	2.157
Marianne Sommerro Evensen	952	19	-	971	153	2.638
Ole-Andreas Thoresen	1.238	14	-	1.252	205	1.392
Beate Steen Pedersen	1.082	15	-	1.097	81	3.225
Vibeke Brandt Andersen	883	26	-	909	136	1.787
Janne Stenehjem	982	18	-	1.000	81	2.058
Live Stensholt (ansatt 03.02.2014)	649	12	-	661	48	-
Samlet godtgjørelse til ledende ansatte	9.468	196	-	9.664	1.176	16.844

* Inkluderer 3,5 mnd etterlønn. Resterende 8,5 mnd etterlønn er avsatt i regnskapet pr. 31.12.2014, utbetales månedlig frem til september 2015.

Styret 2014	Honorar	Lån
Anne Gro Olafsen, leder	260	-
Alf-Reidar Fjeld, nestleder	127	-
Kristin Søia Barkost	157	-
Jon Einar Melbye	117	640
Bjørn Solheim	169	-
Rune Fjeldstad (fra 01.05.2014–06.02.2015)	97	-
Clas Huseby, varamedlem	11	1.500
Hanne Myhre Gravdal, ansattes repr.	117	1.900
Britt Westlin, ansattes repr. varamedlem	58	862
Samlet godtgjørelse til styret	1.113	4.902
Kontrollkomité 2014	Honorar	Lån
Berit Gramm, leder	57	2.713
Walter Småland, nestleder	39	-
Tone H. Janshaug Dalen	39	-
Tormod Bergem	39	-
Bjørn Hoffstad, varamedl.	7	-
Samlet godtgjørelse til kontrollkomité	181	2.713
Forstanderskap 2014	Honorar	Lån
Arne Hill-Jensen, leder	42	545
Øvrige representanter forstanderskap/valgkomite	154	17.912
Samlet godtgjørelse til forstanderskapet	196	18.457

Lånevolumet til avtroppende adm. direktør Harald Gaupen består av funksjonærlån på 2,25 mill med rentesats 2,44 %, samt 2 separate lån med samlet saldo 1,34 mill og med rentesats 3,20 %. Funksjonærbetingelsene gjelder frem til etterlønnssordning opphører (sept. 2015)

Spesifikasjoner av ytelser/lån

Ledende ansatte 2013	Lønn	Naturalytelser	Honorar	Samlet godtgjørelse	Periodisert pensjonskost.	Lån
Harald Gaupen, adm.banksjef ¹⁾	2.359	279	-	2.638	403	4.372
Geir Årstein Hansen ²⁾	1.409	158	-	1.567	347	2.358
Ole-Andreas Thoresen	1.173	26	-	1.199	161	1.269
Beate Steen Pedersen	1.046	25	-	1.071	77	3.254
Marianne Sommerro Evensen	842	19	-	861	217	2.476
Vibeke Brandt Andersen	834	34	-	868	605	1.646
Janne Stenehjøm (ansatt 14.11.13)	131	2	-	133	13	-
Samlet godtgjørelse til ledende ansatte	7.794	543	-	8.337	1.823	15.375

1) I samlet godtgjørelse er inkludert skattepliktig del pensjonsordning og tilhørende lønnskompensasjon for skatt med kr 832'

2) I samlet godtgjørelse er inkludert skattepliktig del pensjonsordning og tilhørende lønnskompensasjon for skatt med kr 854'

Styret 2013	Honorar	Lån
Anne Gro Olafsen, leder	240	465
Torfinn Kildal, nestleder (til mai 2013)	40	-
Alf-Reidar Fjeld, nestleder	117	-
Kristin Søia Barkost	155	-
Jon Einar Melbye	110	2.339
Live Haukvik Aker (til juli 2013)	80	8.379
Bjørn Solheim (fra mai 2013)	75	-
Clas Huseby, varamedlem	35	-
Hanne Myhre Gravdal, ansattes repr.	110	1.481
Britt Westlin, ansattes repr. varamedlem	47	948
Samlet godtgjørelse til styret	1.009	13.612

Kontrollkomité 2013	Honorar	Lån
Berit Gramm, leder	55	799
Walter Småland, nestleder	38	-
Tone H. Janshaug Dalen	38	-
Tormod Bergem	38	-
Jørn Hagen, varamedlem	2	353
Samlet godtgjørelse til kontrollkomité	171	1.152

Forstanderskap 2013	Honorar	Lån
Arne Hill-Jensen, leder	40	620
Øvrige representanter forstanderskap/valgkomite	228	19.781
Samlet godtgjørelse til forstanderskapet	268	20.401

Lånevolumet til administrerende banksjef består av et fastrentelån med rentesats 5,85 % og med 10 års avdragsfrihet, samt vanlige lån til en rentesats pr 31.12.2013

på 2,85 % som er normal sats for lån til tjenestemenn, avdragsplanen bygger på 20 års nedbetalingstid.

Lånevolumet til styrets leder (samskyldner) består av et vanlig lån med flytende rentesats pr 31.12.2013 på 6,05 %.

Note 21

Andre driftskostnader

Morbank			Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
49.767	52.701	IT-kostnader	57.210	52.479
19.205	19.606	Markedskostnader	20.897	21.524
11.021	10.188	Ordinære avskrivninger (note 29)	11.243	11.905
3.500	2.500	Nedskrivning av goodwill (note 28)	3.919	5.181
5.000	5.700	Formuesskatt	5.700	5.000
23.273	21.859	Bygg-/driftskostnader	28.459	27.584
43.195	45.140	Øvrige driftskostnader	50.333	52.480
154.961	157.693	Sum driftskostnader	177.761	176.154
Godtgjørelse til revisor (tusen kroner)				
660	1.184	Ordinær revisjon	1.403	964
-	-	Andre attestasjonstjenester	66	30
-	-	Skatterådgivning	-	-
92	215	Andre tjenester utenfor revisjon	346	138
752	1.399	Sum godtgjørelse til ekstern revisor eks. mva	1.815	1.132

Note 22

Pensjonsforpliktelser

Generell beskrivelse av selskapets pensjonsforpliktelser

Konsernet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Bankens pensjonsordninger tilfredstiller kravene i denne loven.

SpareBank 1 BV har kollektive, sikrede pensjonsforsikringer i livselskapet DNB Livsforsikring ASA og i Sparebank 1 Livsforsikring AS. Begge ordningene ble lukket i forbindelse med fusjonen i 2008/2009 og er erstattet av innskuddsbasert pensjonsordning for alle nyansatte.

De sikrede ordningene omfatter 236 personer pr. 31.12.2014. Alderspensjonen fra arbeidsgiver utgjør differansen mellom 70 % av pensjonsgrunnlaget og en beregnet alderspensjon fra folketrygden fra fylte 67 år. I hovedordningen fra gamle Sandsvær Sparebank reduseres mellomlegget fra 70 % til 66 % fra fylte 77 år.

Som erstatning for den gamle AFP-ordningen ble det etablert en ny AFP-ordning i 2010. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning, hvor premiebetalingene kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Slik Fellesordningen har lagt opp finansieringsstrukturen tilknyttet ny AFP, forventes fakturert premie å øke i årene fremover. Når eller hvis tilstrekkelige data foreligger på en tilgjengelig måte, slik at beregninger kan foretas, kan det ikke utelukkes at forpliktelsen som må innarbeides vil være betydelig.

I tillegg har banken pensjonsforpliktelser overfor 4 personer pr. 31.12.2014 som finansieres direkte over drift. Ved måling av påløpt pensjonsforpliktelse benyttes estimert forpliktelse ved regnskapsavslutningen. Arbeidsgiveravgiften på usikrede ytelser kostnadsføres løpende.

Selskapenes pensjonsforpliktelser er større enn pensjonsmidlene. Denne underfinansieringen er vist i balansen som en avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser.

Pr. 31.12.2014 har morbanken i tillegg innskuddsbasert pensjon, belastet over drift som omfatter 70 ansatte. I denne ordningen godtgjøres:

Lønn mellom 1 og 6 G: 5%
Lønn mellom 6 og 12 G: 8%

Lønn inkluderer faste tillegg, men omfatter ikke overtid, trekkpliktige naturalytelser og utgiftsgodtgjørelser forøvrig.

Pr. 31.12.2014 har datterselskapene innskuddsbasert pensjon, belastet over drift som omfatter 85 ansatte. Disse ordningene varierer i godtgjørelse fra 4 % flatt til 4 %/8 %.

Morbank og Konsern	2014	2013
Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente (OMF)	2,30 %	4,10 %
Forventet avkastning på midlene	2,30 %	4,10 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	2,75 %	3,75 %
Forventet G-regulering	2,50 %	3,50 %
Forventet pensjonsregulering	2,00 %	2,00 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %
Demografiske forutsetninger		
Frivillig avgang under 50 år	3,00 %	3,00 %
Frivillig avgang over 50 år	0,00 %	0,00 %
Gjennomsnittsalder aktive	54,9 år	54,9 år
Benyttet uførhetstabell	IR02/IR03	IR02/IR03
Benyttet dødelighetstabell	K2013 BE/UM	K2013 BE/UM
Benyttet dødelighetstabell	K2013 BE/UM	Just K2005

Morbank			Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
Medlemmer				
235	229	Antall personer som er med i pensjonsordningen	236	242
149	144	- herav aktive	147	152
86	85	- herav pensjonister / ikke aktive	89	90
Netto pensjonsforpliktelse i balansen				
238.800	317.701	Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	324.635	244.210
20.850	22.488	Nåverdi andre ytelsesbaserte ordninger	22.488	20.850
(186.202)	(206.602)	Virkelig verdi av pensjonsmidler	(213.352)	(192.514)
10.357	18.836	Periodisert arbeidsgiveravgift	18.862	10.230
83.805	152.423	Netto pensjonsforpliktelse i balansen	152.633	82.776
Periodens pensjonskostnad				
9.793	10.190	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	10.448	10.151
2.443	2.689	Netto rentekostnader pensjonsforpliktelser	2.653	2.471
3.149	(2.458)	Effekt av planendring	(2.458)	3.149
1.725	1.816	Periodisert arbeidsgiveravgift	1.847	1.780
17.110	12.237	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	12.490	17.551
Bevegelse i netto pensjonsforpliktelse i balansen				
73.000	74.309	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 1.1.	76.331	75.077
2.950	9.494	Estimatavvik ført mot andre inntekter og kostnader pr. 1.1.	6.444	1.132
17.110	12.236	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	12.490	17.551
(15.801)	(20.899)	Innbetalt beløp til ytelsesbaserte ordninger	(21.390)	(16.298)
6.545	77.282	Årets estimatavvik ført mot andre inntekter og kostnader	78.758	5.313
83.805	152.422	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12.	152.633	82.776
Bevegelse brutto pensjonsforpliktelse i balansen (før a.g.a)				
238.382	259.652	Brutto pensjonsforpliktelse i balansen 1.1.	265.063	244.929
9.794	10.236	Årets pensjonsopptjening	10.474	10.151
9.172	10.313	Renter på pensjonsforpliktelse	10.534	9.429
647	(2.154)	Effekt av planendring	(2.154)	647
(7.135)	(7.613)	Utbetalte pensjoner (inkl. utbetalt over drift)	(7.817)	(7.258)
8.792	69.757	Aktuarielt tap/(gevinst)	71.025	7.165
259.652	340.191	Brutto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12. (før a.g.a)	347.125	265.063
Bevegelse virkelig verdi pensjonsmidler i balansen				
171.818	186.203	Virkelig verdi pensjonsmidler i balansen 1.1.	192.515	178.139
11.929	16.543	Innbetalt til fondsbaserte ordninger	16.920	12.310
6.729	7.670	Årets renteinntekter av midlene	7.908	6.957
(2.112)	-	Effekt av planendring	-	(2.112)
(5.217)	(5.839)	Utbetalte pensjoner	(5.990)	(5.287)
3.056	2.025	Aktuarielt (tap)/gevinst	2.000	2.508
186.203	206.602	Virkelig verdi pensjonsmidler i balansen 31.12.	213.353	192.515
	11.136	Forventet innbetaling til ytelsesordningene i 2015 (før a.g.a)	11.577	

Sensitivitetsanalyse pr. 31.12.2014

Morbank			Konsern	
Økning	Reduksjon	Endring i pensjonsforpliktelse	Økning	Reduksjon
(54.305)	70.669	Diskonteringsrente (1 % endring)	(55.362)	72.014
37.468	(30.284)	Forventet fremtidig lønnsutvikling (1 % endring)	37.810	(30.578)
41.486	(40.604)	Forventet pensjonsregulering (1 % endring)	42.633	(41.529)
15.540	(14.928)	Dødelighetsrate (1 års endring)	15.773	(15.148)

Note 23

Skatt

Morbank			Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
273.759	281.019	Resultat før skattekostnad	305.012	286.567
5.000	5.700	Formuesskatt	5.700	5.000
(9.495)	(77.281)	Ikke resultatført estimatavvik	(77.281)	(9.495)
(32.823)	(88.040)	+/-permanente forskjeller	(110.236)	(40.397)
20.342	70.130	+/- endring midlertidige forskjeller i henhold til spesifikasjon	73.976	17.599
256.783	191.528	Årets skattegrunnlag/skattepliktig inntekt	197.171	259.274
71.899	51.712	Herav betalbar skatt 27 %	53.236	72.597
140	158	Kildeskatt	158	140
5.000	5.700	Formuesskatt 0,3 %	5.700	5.000
77.039	57.570	Betalbar skatt i balansen	59.094	77.737
(5.110)	(18.935)	+/- endring i utsatt skatt	(19.975)	(4.337)
2.563	20.867	Skatt på ikke resultatførte estimatavvik	20.867	2.563
(140)	(158)	Kildeskatt	(158)	(140)
639	528	For (mye)/lite avsatt skatt tidligere år	773	(437)
74.992	59.872	Årets skattekostnad inkl. formuesskatt	60.602	75.386
5.000	5.700	Formuesskatt	5.700	5.000
69.992	54.171	Årets skattekostnad ekskl. formuesskatt	54.902	70.386
2013	2014	Sammensetning av balanseført og resultatført utsatt skatt/skattefordel	2014	2013
		Midlertidige forskjeller på:		
2.623	(605)	Driftsmidler	(1.496)	2.312
2.828	3.773	Gevinst/Tapskonto	3.294	2.828
44.948	49.766	Verdijusterte fastrenteutlån	49.766	44.948
(83.805)	(152.422)	Pensjonsforpliktelse	(152.867)	(82.898)
(540)	(758)	Annen Gjeld	(758)	(540)
21.709	48.480	Verdipapirer	48.480	21.709
(38.807)	(16.276)	Finansielle Derivater Eiendeler	(16.276)	(38.807)
(7.554)	(60.687)	Finansielle Derivater Gjeld	(60.687)	(7.554)
-	-	Andre midlertidige forskjeller	(2.585)	(1.150)
(58.598)	(128.729)	Sum midlertidige forskjeller	(133.129)	(59.152)
(15.821)	(34.755)	+Utsatt skatt/-Utsatt skattefordel 27 %	(35.945)	15.971
2013	2014	Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt	2014	2013
76.653	75.875	27 % av resultat før skatt	82.353	80.239
(7.790)	(22.232)	Permanente forskjeller	(28.225)	(9.911)
586	-	Korrigert skatt som følge av endring i skattesats	-	591
544	528	For (mye)/lite avsatt tidligere år	773	(532)
69.992	54.172	Skattekostnad på ordinært resultat	54.902	70.386
25,57%	18,89%	Skattekostnad i prosent	17,67%	24,56%

Note 24

Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi

Generell beskrivelse

Alle obligasjoner og sertifikater måles til virkelig verdi over resultatet

Morbank		II) Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor ¹⁾		Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)		2014	2013
		Stat			
968.000	525.000	- pålydende		525.000	968.000
965.448	562.585	- virkelig verdi		562.585	965.448
		Annen offentlig utsteder			
180.000	165.000	- pålydende		165.000	180.000
184.355	171.838	- virkelig verdi		171.838	184.355
		Finansielle foretak			
2.898.500	2.403.290	- pålydende		2.403.290	2.898.500
2.918.019	2.429.232	- virkelig verdi		2.429.232	2.918.019
		Ikke-finansielle foretak			
181.000	200.000	- pålydende		200.000	181.000
178.690	198.231	- virkelig verdi		198.231	178.690
4.246.512	3.361.886	Sum sertifikater og obligasjoner, virkelig verdi:		3.361.886	4.246.512

1) Alle obligasjoner og sertifikater innregnes til virkelig verdi over resultatet.

Sertifikater og obligasjoner fordelt på forfall

31.12.14	< 6 mnd	6–12 mnd	1–3 år	3–5 år	> 5 år
Stat	-	-	324.420	-	238.165
Annen offentlig utsteder	-	-	110.097	61.741	-
Finansielle foretak	340.584	-	627.222	947.082	514.344
Ikke-finansielle foretak	-	20.093	43.030	135.108	-
31.12.13	< 6 mnd	6–12 mnd	1–3 år	3–5 år	> 5 år
Stat	739.725	198.248	-	-	27.475
Annen offentlig utsteder	20.001	60.082	30.119	41.810	32.342
Finansielle foretak	288.413	71.228	1.019.237	1.197.490	341.651
Ikke-finansielle foretak	5.008	30.080	42.878	74.323	26.401

Morbank		Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi		Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)		2014	2013
937.973	533.960	Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked		533.960	937.973
3.308.539	2.827.926	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata		2.827.926	3.308.539
-	-	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata		-	-
4.246.512	3.361.886	Sertifikater og obligasjoner, handelsformål		3.361.886	4.246.512

Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	Verdsettelse basert på priser i aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	Total
Handelsformål				
Inngående balanse 01.01.2014	937.973	3.308.539	-	4.246.512
Kjøp, salg i 2014	(430.683)	(489.380)	-	(920.063)
Verdiregulering i 2014	-	-	-	-
- verdiregulering over resultatregnskap	26.670	8.767	-	35.437
Utgående balanse 31.12.2014	533.960	2.827.926	-	3.361.886

Note 25

Virkelig verdi på finansielle instrumenter

Morbank				Konsern			
2013		2014		2014		2013	
Endring til virkelig verdi	Bokført verdi	Endring til virkelig verdi	Bokført verdi	Endring til virkelig verdi	Bokført verdi	Endring til virkelig verdi	Bokført verdi
Eiendeler							
278.258	278.258	98.746	98.746	98.746	98.746	278.258	278.258
334.762	334.762	648.832	648.832	674.297	674.297	356.817	356.817
14.676.188	14.676.188	16.598.305	16.598.305	16.568.071	16.568.071	14.643.518	14.643.518
1.501.260	1.501.260	1.086.861	1.086.861	1.086.861	1.086.861	1.501.260	1.501.260
4.246.512	4.246.512	3.361.886	3.361.886	3.361.886	3.361.886	4.246.512	4.246.512
77.391	77.391	78.904	78.904	78.904	78.904	77.391	77.391
485.705	485.705	496.147	496.147	496.147	496.147	485.705	485.705
52.721	52.721	98.587	98.587	98.587	98.587	52.721	52.721
21.652.797	21.652.797	22.468.268	22.468.268	22.463.499	22.463.499	21.642.182	21.642.182
Forpliktelseser							
241.231	241.231	229.696	229.696	229.696	229.696	240.218	240.218
13.554.717	13.554.717	13.543.648	13.543.648	13.521.561	13.521.561	13.537.510	13.537.510
311.189	311.189	252.360	252.360	252.360	252.360	311.189	311.189
2.667.244	2.667.244	3.427.170	3.427.170	3.427.170	3.427.170	2.667.244	2.667.244
2.403.623	2.403.623	2.167.286	2.167.286	2.167.286	2.167.286	2.403.623	2.403.623
38.715	38.715	85.094	85.094	85.094	85.094	38.715	38.715
558.940	558.940	499.290	499.290	499.290	499.290	558.940	558.940
19.775.659	19.775.659	20.204.544	20.204.544	20.182.457	20.182.457	19.757.439	19.757.439
Forpliktelseser og garantiansvar utenfor balansen							
4.675.500	4.675.500	4.007.100	4.007.100	4.007.100	4.007.100	4.675.500	4.675.500
856.652	856.652	948.500	948.500	948.500	948.500	856.652	856.652
1.093.110	1.093.110	253.705	253.705	253.705	253.705	1.093.110	1.093.110

Finansielle instrumenter innregnet til amortisert kost

Bankens utlån og innlån kan hovedsakelig ikke omsettes i et aktivt marked. Overføringer av blant annet innlån til en annen part vil kreve godkjenning fra den enkelte kunde. Bankens risikopåslag på utlånene endres kun ved større endringer i markedsforholdene. Slike utlån anses i hovedsak å ha flytende

rentebetingelser. Bankens kreditt-påslag for disse utlån er ikke endret ved årets slutt. Samme margin ville bli lagt til grunn for nye utlån på balansedagen.

Banken har justert kreditt- og risikopåslaget gjennom 2014 for lån med referansebaserte betingelser som følge av volatiliteten i kredittspredene gjennom året. Banken har ved

årets slutt foretatt en fornyet vurdering av kreditt- og risikoen og vurdert at en reprising av lånene ville blitt foretatt til de samme påslagene. Kundene kan innfri denne type lån til pålydende. Banken vurderer derfor at lån med referansebaserte betingelser innregnet til amortisert kost representerer beste estimat på virkelig verdi.

Eiendeler og Forpliktelser vurdert til amortisert kost:

Sum verdsettelsesnivå 1 (Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked)	-
Sum verdsettelsesnivå 2 (Verdsettelsebasert på observerbare markedsdata)	35.018.831
Sum verdsettelsesnivå 3 (Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata)	-

Prinsipper som ligger til grunn for å fastsette virkelig verdi for finansielle instrumenter som ikke er regnskapsført til virkelig verdi:

Eiendeler som anses å ha virkelig verdi lik bokført verdi

Bokført verdi anses å tilsvare virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser som er likvide eller har kort tid til forfall (mindre enn tre måneder).

Finansielle instrumenter innregnet til virkelig verdi

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktivt marked.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer, statskasseveksler og statsobligasjoner.

Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata.

Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder.

Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare data.

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Eiendeler og Forpliktelser vurdert til virkelig verdi:

Sum verdsettelsesnivå 1 (Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked)	594.362
Sum verdsettelsesnivå 2 (Verdsettelsebasert på observerbare markedsdata)	5.218.907
Sum verdsettelsesnivå 3 (Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata)	1.813.856

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr 31.12.2014

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Fastrenteutlån	-	-	1.087	1.087
- Obligasjoner og sertifikater	534	2.828		3.362
- Egenkapitalinstrumenter	60		19	79
- Derivater	-	99	-	99
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	40	456	496
Sum eiendeler	594	2.967	1.562	5.123

Forpliktelse	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Fastrenteinnskudd	-	-	252	252
- Verdipapirgjeld til virkelig verdi	-	2.167	-	2.167
- Derivater	-	85	-	85
Sum forpliktelser	-	2.252	252	2.504

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr 31.12.2013

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Fastrenteutlån	-	-	1.502	1.502
- Obligasjoner og sertifikater	938	3.308	-	4.246
- Egenkapitalinstrumenter	57	-	21	78
- Derivater	-	53	-	53
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	83	402	485
Sum eiendeler	995	3.444	1.925	6.364

Forpliktelse	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Fastrenteinnskudd	-	-	311	311
- Verdipapirgjeld til virkelig verdi	-	2.404	-	2.404
- Derivater	-	39	-	39
Sum forpliktelser	-	2.443	311	2.754

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 pr 31.12.2014

	Fastrente-utlån	Aksjer til virkelig verdi over res.	Aksjer tilgjengelig for salg	Fastrente-innskudd
Inngående balanse 1.1.2014	1.502	21	402	311
Tilgang	54	-	57	203
Avgang	(474)	(2)	(3)	(262)
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	5	-	-	-
Utgående balanse 31.12.2014	1.087	19	456	252

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 pr 31.12.2013

	Fastrente-utlån	Aksjer til virkelig verdi over res.	Aksjer tilgjengelig for salg	Fastrente-innskudd
Inngående balanse 1.1.2013	1.682	25	357	841
Tilgang	47	2	45	361
Avgang	(213)	-	-	(893)
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	(14)	(6)	-	2
Utgående balanse 31.12.2013	1.502	21	402	311

Note 26

Finansielle derivater

Finansielle derivater

Generell beskrivelse:

Oppstillingen nedenfor viser virkelig verdi av bankens finansielle derivater bokført som eiendeler og gjeld, samt nominelle verdier av kontraktene. Positiv markedsverdi av kontrakter blir bokført som eiendel, mens negativ markedsverdi blir bokført som gjeld. Kontraktsvolumet, viser størrelsen av derivatenes underliggende eiendeler, og er grunnlaget for måling av endringer i virkelig verdi av bankens derivater. Derivatforretningene er knyttet til

ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens likviditetsportefølje og bankens innlån i finansmarkedene og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettede aktiviteter. Kun sikringer knyttet til bankens innlånsvirksomhet defineres som «virkelig verdisikring» i henhold til IFRS standard IAS 39.

Virkelig verdisikring

Netto gevinst knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring var 8,0 mill i 2014 mot netto tap på

17,2 mill i 2013. Netto tap på sikringssubjekter knyttet til den sikrede risikoen var 9,8 mill i 2014 mot netto gevinst på 24,8 mill i 2013.

Bankens styre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens posisjoner for bankens balanse. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

Det er ikke utarbeidet tall for morbank, da disse er identiske med konserntallene.

Konsern

Sikring av kunderelaterte eiendeler Til virkelig verdi over resultatet	2014			2013		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler/swap	1.706.600	-	86.916	1.964.000	-	43.680
Sum ikke-standardiserte kontrakter	1.706.600	-	86.916	1.964.000	-	43.680
Standardiserte rentekontrakter (futures)	-	-	-	-	-	-
Sum renteinstrumenter	1.706.600	-	86.916	1.964.000	-	43.680

Sikring av innlån

Til virkelig verdi over resultatet

	2014			2013		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler/swap (dekker også cross currency)	2.300.500	98.587	(1.822)	2.711.500	52.721	(4.965)
Sum ikke-standardiserte kontrakter	2.300.500	98.587	(1.822)	2.711.500	52.721	(4.965)
Standardiserte rentekontrakter (futures)	-	-	-	-	-	-
Sum renteinstrumenter	2.300.500	98.587	(1.822)	2.711.500	52.721	(4.965)
Totalt renteinstrumenter	4.007.100	98.587	85.094	4.675.500	52.721	38.715

Finansielle derivater til virkelig verdi	2014		2013	
	Eiendeler	Forpliktelser	Eiendeler	Forpliktelser
Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	-	-	-	-
Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	98.587	85.094	52.721	38.715
Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	-	-	-	-
Finansielle derivater til virkelig verdi	98.587	85.094	52.721	38.715

Note 27

Aksjer, andeler, obligasjoner og andre egenkapitalinteresser

Generell beskrivelse

Banken klassifiserer aksjer innenfor kategoriene virkelig verdi og tilgjengelig for salg. Verdipapirer som kan måles pålitelig og som rapporteres internt til virkelig verdi klassifiseres til virkelig verdi over resultatet. Dersom det ikke finnes et aktivt marked for en finansiell

eiendel (eller eiendelen er unotert), kan konsernet beregne virkelig verdi ved bruk av ulike verdsettelsesmodeller. Dersom eiendelen ikke lar seg måle pålitelig, vurderes kostpris som mest pålitelig tilnærming, jfr. IAS 39.46. Alle obligasjoner og sertifikater måles til virkelig verdi over resultatet.

Morbank		Aksjer og andeler	Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
77.391	78.904	Kortsiktige plasseringer	78.904	77.391
77.391	78.904	- til virkelig verdi over resultatet	78.904	77.391
-	-	- tilgjengelig for salg	-	-
485.705	496.147	Langsiktige plasseringer	496.147	485.705
-	-	- til virkelig verdi over resultatet	-	-
485.705	496.147	- tilgjengelig for salg	496.147	485.705
563.096	575.051	Sum aksjer og andeler	575.051	563.096

Morbank/Konsern

	Markedsverdi/ bokf. verdi 2014	Markedsverdi/ bokf. verdi 2013
Kortsiktige plasseringer		
Børsnoterte Egenkapitalbevis	9.802	9.728
Børsnoterte aksjer	13.156	12.730
Unoterte aksjer/Egenkapitalbevis	18.502	20.766
Aksjefond	21.184	18.073
Pengemarked- Obligasjonsfond	16.260	16.094
Til virkelig verdi over resultat morbank/konsern	78.904	77.391

	Markedsverdi/ bokf. verdi 2014	Markedsverdi/ bokf. verdi 2013
Langsiktige plasseringer		
Unoterte aksjer/andeler innenfor SpareBank 1 Alliansen	473.556	426.820
Unoterte aksjer tilgjengelig for salg	17.274	53.898
Diverse andre unoterte aksjer	5.316	4.986
Sum tilgjengelig for salg	496.147	485.704

Morbank		Aksjer og andeler til virkelig verdi	Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2013	2012
56.624	60.402	Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	60.402	56.624
-	-	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	-	-
20.767	18.502	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	18.502	20.767
77.391	78.904	Aksjer, andeler kortsiktig plassering	78.904	77.391
-	-	Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	-	-
83.118	40.014	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	40.014	83.118
402.587	456.133	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	456.133	402.587
485.705	496.147	Aksjer, andeler langsiktig plassering	496.147	485.705

Aksjer og andeler til virkelig verdi	Verdsettelse basert på priser i aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	Total
Kortsiktig plassering				
Inngående balanse 01.01.2014	56.624	-	20.767	77.391
Kjøp, salg i 2014	(1.744)	-	-	(1.744)
Verdiregulering i 2014				
- verdiregulering over resultatregnskap	5.522	-	(2.265)	3.257
- verdiregulering over øvrige resultatposter	-	-	-	-
Utgående balanse 31.12.2014	60.402	-	18.502	78.904
Langsiktig plassering				
Inngående balanse 01.01.2014	-	83.118	402.587	485.705
Kjøp, salg i 2014	-	(62.905)	54.045	(8.860)
Verdiregulering i 2014				
- verdiregulering over resultatregnskap	-	41.460	(499)	40.961
- verdiregulering over øvrige resultatposter	-	(21.659)	-	(21.659)
Utgående balanse 31.12.2014	-	40.014	456.133	496.147

Note 28 Goodwill

Morbank			Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
		Goodwill		
38.461	38.461	Anskaffelseskost pr 1.1.	71.473	64.928
-	-	Tilgang	-	16.105
-	-	Avgang	(2.040)	(9.560)
38.461	38.461	Anskaffelseskost pr 31.12.	69.433	71.473
29.939	33.439	Akkumulerte nedskrivninger 1.1.	35.479	39.858
3.500	2.500	Årets nedskrivninger	3.919	5.181
		Avgang	(2.040)	(9.560)
33.439	35.939	Akkumulerte nedskrivninger 31.12.	37.358	35.479
5.022	2.522	Balanseført goodwill pr. 31.12.	32.075	35.994

Beløpene fremkommer som differanse mellom identifiserbare eiendeler inklusive merverdi i det oppkjøpte selskap og kostpris for det oppkjøpte selskap. Goodwillpostens elementer relaterer

seg til fremtidig inntjening i selskapet og underbygges av nåverdiberegninger av fremtidig forventet inntjening som dokumenterer en fremtidig økonomisk fordel ved kjøp av selskapet.

2013	2014	Balanseført verdi består av:	2014	2013
5.022	2.522	Fusjon mellom Sparebanken Vestfold og Sandsvær Sparebank i 2008	2.522	5.022
-	-	Fusjon mellom Eiendomsmegler 1 Vestfold og Eiendomsmegler 1 Buskerud i 2009	2.548	2.548
-	-	NæringsMeglning 1 AS - datterselskaps kjøp av 100 % av aksjene i 2012	5.058	5.058
-	-	Oppkjøp 2 regnskapsbyråer - datterselskaps kjøp av 100% av aksjene i 2012	5.431	5.431
-	-	Goodwill i oppkjøpte regnskapsbyråer 2012	219	1.638
-	-	Oppkjøp 2 regnskapsbyråer - datterselskaps kjøp av 100% av aksjene i 2013	16.298	16.298
5.022	2.522	Balanseført verdi 31.12.	32.075	35.994
		Årets av- og nedskrivninger;		
3.500	2.500	Fusjon mellom Sparebanken Vestfold og Sandsvær Sparebank i 2008	2.500	3.500
-	-	Goodwill i datterdatter (tidl. Consis Horten AS)	1.419	-
-	-	Fusjon mellom Eiendomsmegler 1 Vestfold og Eiendomsmegler 1 Buskerud i 2009	-	1.681
3.500	2.500	Årets av- og nedskrivninger	3.919	5.181

Goodwill postens elementer verdivurderes årlig og nedskrives dersom det etter en konkret vurdering er grunnlag for det.

Note 29

Varige driftsmidler – eiendom, anlegg og utstyr

Morbank			Konsern			
Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transport	Totalt	2014 (tusen kroner)	Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transport	Totalt
130.064	36.533	166.597	Anskaffelseskost eller regulert verdi pr. 1.1.14	131.937	43.247	175.184
1.288	3.071	4.359	Tilgang	1.288	3.334	4.622
(8.602)	(12.963)	(21.565)	Avgang	(8.602)	(12.963)	(21.565)
122.750	26.641	149.391	Anskaffelseskost eller regulert verdi pr. 31.12.14	124.623	33.618	158.241
(42.331)	(19.936)	(62.267)	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.14	(42.664)	(24.713)	(67.377)
(4.665)	(5.522)	(10.187)	Årets avskrivning	(4.684)	(6.559)	(11.243)
			Årets nedskrivning			
(42.409)	(12.495)	(54.904)	Akk.avskr. og nedskr. korrigeret for objekter nedskrevet til 0 31.12.14	(43.843)	(18.252)	(62.095)
80.341	14.146	94.486	Balansført verdi pr. 31.12.14	80.780	15.366	96.146

Morbank			Konsern			
Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transport	Totalt	2013 (tusen kroner)	Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transport	Totalt
123.244	34.522	157.766	Anskaffelseskost eller regulert verdi pr. 1.1.13	125.117	39.673	164.790
7.083	5.759	12.842	Tilgang	7.083	7.323	14.406
(263)	(3.748)	(4.011)	Avgang	(263)	(3.749)	(4.012)
130.064	36.533	166.597	Anskaffelseskost eller regulert verdi pr. 31.12.13	131.937	43.247	175.184
(37.960)	(17.172)	(55.132)	Akkumulert avskrivning og nedskrivning 1.1.13	(38.246)	(21.091)	(59.337)
(4.695)	(6.326)	(11.021)	Årets avskrivning	(4.742)	(7.163)	(11.905)
			Årets nedskrivning			
(42.331)	(19.936)	(62.267)	Akk.avskr. og nedskr. korrigeret for objekter nedskrevet til 0 31.12.13	(42.664)	(24.713)	(67.377)
87.733	16.597	104.330	Balansført verdi pr. 31.12.13	89.273	18.534	107.807

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Bruttoverdi av fullt ut avskrevne eiendeler fortsatt i bruk:

Bruttoverdien av anleggsmidler som fullt ut er avskrevet, beregnes å være utrangert. Utrangerte anleggsmidler vurderes til ikke lenger å være i bruk.

Utnyttingsgrad egne bygg:

Egne bygg er balansført med 80,3 mill. Dette utgjør et totalareal på 9.666 kvadratmeter og 100 % av bygningsmassen er utnyttet.

Omvurderinger:

Banken foretar ikke løpende omvurderinger av anleggsmidler.

Forpliktelser:

Banken har pr. 31.12.2014 ingen bindende avtaler om anskaffelse av nye anleggsmidler.

Note 30 Andre eiendeler

Morbank			Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
146.242	9.814	Kundefordringer og forskuddsbetalinger	12.135	146.746
108.949	102.398	Opptjente ikke mottatte inntekter	102.963	112.632
2.798	51.939	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	53.450	3.746
9.154	8.542	Avsetnings- og interne konti	8.542	9.154
2.379	1.947	Overtatte eiendommer	1.947	2.379
52.721	98.587	Finansielle Derivatere	98.587	52.721
-	-	Øvrige debitorer	-	361
322.244	273.227	Sum andre eiendeler	277.623	327.738

Banken har i regnskapet klassifisert overtatte eiendommer under posten andre

eiendeler. Regnskapsposten består pr. 31.12.2014 av 1 objekt i morbank.

Note 31 Innskudd fra kunder

Morbank				Konsern				
2013		2014		2014		2013		
Andel	Innskudd	Andel	Innskudd	Andel	Innskudd	Innskudd	Andel	(tusen kroner)
91,3 %	12.655.474	87,8 %	12.110.995	12.088.908	87,8 %	12.638.268	91,3 %	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid
8,7 %	1.210.432	12,2 %	1.685.013	1.685.013	12,2 %	1.210.432	8,7 %	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid
100,0 %	13.865.906	100,0 %	13.796.008	13.773.921	100,00%	13.848.699	100,00%	Sum innskudd fra kunder
Innskudd fordelt på sektor og næring								
60,3 %	8.355.597	61,0 %	8.421.060	8.421.060	61,1 %	8.355.597	60,3 %	Lønnstakere o.l.
1,2 %	165.623	1,3 %	174.765	174.765	1,3 %	165.623	1,2 %	Jordbruk/skogbruk
1,7 %	241.127	1,6 %	223.852	223.852	1,6 %	241.127	1,7 %	Produksjon (industri)
2,9 %	395.319	3,0 %	414.702	414.702	3,0 %	395.319	2,9 %	Bygg og anlegg
3,2 %	438.207	3,4 %	468.610	468.610	3,4 %	438.207	3,2 %	Varehandel/hotell og restaurant
12,2 %	1.690.877	12,3 %	1.694.398	1.672.311	12,1 %	1.673.669	12,1 %	Eiendomsdrift/forretningsmessig tjenesteyting o.l.
5,2 %	718.908	5,0 %	696.689	696.689	5,1 %	718.908	5,2 %	Transport og tjenesteytende næringer
4,6 %	638.527	3,8 %	519.852	519.852	3,8 %	638.527	4,6 %	Offentlig forvaltning
8,8 %	1.221.721	8,6 %	1.182.080	1.182.080	8,6 %	1.221.721	8,8 %	Utlandet og andre
100,0 %	13.865.906	100,0 %	13.796.008	13.773.921	100,0 %	13.848.699	100,0 %	Sum innskudd fordelt på sektor og næring
Innskudd fordelt på geografiske områder								
50,5 %	6.721.842	47,7 %	6.573.896	6.551.809	47,6 %	6.704.634	50,4 %	Vestfold fylke
37,6 %	5.127.317	39,3 %	5.420.846	5.420.846	39,4 %	5.127.317	37,6 %	Buskerud fylke
11,0 %	1.873.944	11,8 %	1.624.182	1.624.182	11,8 %	1.873.944	11,0 %	Norge forøvrig
1,0 %	142.803	1,3 %	177.084	177.084	1,3 %	142.803	1,0 %	Utlandet
100,0 %	13.865.906	100,0 %	13.796.008	13.773.921	100,0 %	13.848.699	100,0 %	Sum innskudd fordelt på geografiske områder

Note 32

Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Morbank				Konsern				
2013		2014		2014		2013		
Beløp	Gj.snittlig rentesats %	Beløp	Gj.snittlig rentesats %	Beløp	Gj.snittlig rentesats %	Beløp	Gj.snittlig rentesats %	
5.070.867	3,01 %	5.594.456	2,85 %	Obligasjonsgjeld	5.594.456	2,85 %	5.070.867	3,01 %
5.070.867		5.594.456		Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5.594.456		5.070.867	
Beløp	Andel		Andel	Obligasjonsgjeld fordelt på forfallstidspunkt	Beløp	Andel	Beløp	Andel
929.530	18 %	-	0 %	2014	-	0 %	929.530	18 %
1.870.606	37 %	1.399.234	25 %	2015	1.399.234	25 %	1.870.606	37 %
993.319	20 %	990.095	18 %	2016	990.095	18 %	993.319	20 %
652.396	13 %	961.223	17 %	2017	961.223	17 %	652.396	13 %
321.684	6 %	716.023	13 %	2018	716.023	13 %	321.684	6 %
303.332	6 %	1.527.881	27 %	2019 og eldre	1.527.881	27 %	303.332	6 %
5.070.867		5.594.456		Obligasjonsgjeld og andre langsiktige låneopptak	5.594.456		5.070.867	
Gjeld fordelt på vesentlige valutaer								
5.070.867		5.594.456		NOK	5.594.456		5.070.867	
Gjeld ved utstedelse av verdipapirer til virkelig verdi								
-		-		Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	-		-	
2.403.622		2.167.286		Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	2.167.286		2.403.622	
-		-		Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	-		-	
2.403.622		2.167.286		Gjeld ved utstedelse av verdipapirer til virkelig verdi	2.167.286		2.403.622	

Note 33

Annen gjeld og forpliktelser

Morbank			Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
		Andre forpliktelser		
83.805	152.422	Pensjonsforpliktelser (note 22)	152.632	82.776
3.444	64.722	Avsetning Tap på garantier (note 11)	64.722	3.444
3.962	4.045	Leverandørgjeld	6.972	6.323
34.570	80.506	Annen gjeld	85.690	40.523
80.533	72.982	Tidsavgrensninger	76.383	89.767
11.084	11.843	Feriepenger	17.046	16.019
4.595	4.623	Arbeidsgiveravgift	6.703	7.134
38.716	85.094	Finansielle derivater (note 26)	85.094	38.716
260.709	476.237	Sum annen gjeld og forpliktelser	495.243	284.701
		Stilte garantier mv. (avtalte garantibeløp)		
178.567	195.373	Lånegarantier	195.373	178.567
420.524	421.218	Betalingsgarantier	421.218	420.524
234.616	295.155	Kontraktsgarantier	295.155	234.616
22.945	36.754	Annet garantiansvar	36.754	22.945
856.652	948.500	Sum stilte garantier	948.500	856.652
		Andre forpliktelser		
969.872	1.147.689	Ubenyttede kreditter	1.147.689	969.872
2.087.233	2.572.426	Totale forpliktelser	2.591.432	2.111.225
		Pantstillelse		
1.093.109	253.705	Verdipapirer	253.705	1.093.109

Note 34

Ansvarlig lånekapital

Morbank			Konsern	
2013	2014	(tusen kroner)	2014	2013
		Tidsbegrenset:		
150.000	150.000	2022 3 mnd Nibor + 3,10 (call opsjon 2017)	150.000	150.000
100.000	100.000	2023 3 mnd Nibor + 2,45 (call opsjon 2018)	100.000	100.000
(415)	(311)	+ overkurs /- underkurs ansvarlig lån	(311)	(415)
249.585	249.689	Sum ansvarlig lån, tidsbegrenset	249.689	249.585
		Fondsobligasjoner:		
100.000	-	Fondsobl. 3 mnd Nibor + 1,52 (call opsjon 2014)	-	100.000
60.000	-	Fondsobl. 3 mnd Nibor + 1,50 (call opsjon 2014)	-	60.000
50.000	50.000	Fondsobl. 3 mnd Nibor + 1,30 (call opsjon 2015)	50.000	50.000
100.000	100.000	Fondsobl. 3 mnd Nibor + 4,40 (call opsjon 2018)	100.000	100.000
-	100.000	Fondsobl. 3 mnd Nibor + 2,90 (call opsjon 2019)	100.000	-
(646)	(398)	+ overkurs /- underkurs ansvarlig lån	(398)	(646)
309.354	249.602	Sum fondsobligasjon	249.602	309.354
558.939	499.290	Sum ansvarlig kapital	499.290	558.939
		Gjennomsnittlig rente NOK		
4,66 %	4,67 %	Gjennomsnitt rente tidsbegrenset	4,67 %	4,66 %
4,17 %	4,25 %	Gjennomsnitt rente fondsobligasjon	4,25 %	4,17 %

En fondsobligasjon er en obligasjon som er rentebærende, men lånevilkår gir fleksibilitet med hensyn til å utbetale renter. Investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs renter akkumuleres ikke. Ved brudd på kapitalkrav kan fondsobligasjonene kunne skrives ned eller konverteres til kjernekapital.

Hvis utsteders kapitaldekning faller under de til enhver tid gjeldende minstekrav (fastsatt i eller i henhold til Beregningsforskriften) eller under andre fastsatte minstekrav, skal obligasjonen med tillegg av påløpte renter kunne skrives ned i samsvar med de til enhver tid gjeldende regler. Obligasjonen kan nedskrives med endelig virkning eller konverteres

til annen type gjeldende Kjernekapital dersom Finanstilsynet eller annen kompetent offentlig myndighet instruerer slik nedskrivning eller konvertering.

Note 35

Eierinteresser i konsernselskaper, felleskontrollert virksomhet (FKV) og tilknyttede selskaper (TS)

Datterselskaper	Type	Anskaffet	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemmeandel
EiendomsMegler 1 BV AS	Datter	Jan. 2000	Sandefjord	100 %	100 %
- EiendomsMegler 1 Næringsmegling Vestfold AS	Datter-datter	Des. 2012	Sandefjord	100 %	100 %
Imingen Holding AS	Datter	Nov. 2006	Kongsberg	100 %	100 %
Sparebank 1 Regnskapshuset BV AS*	Datter	Sep. 2012	Drammen	100 %	100 %

FKV og TS	Type	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemmeandel
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest 1 AS**	FKV	Oslo	14,60 %	14,60 %
Samarbeidende Sparebanker AS**	FKV	Oslo	7,82 %	9,09 %
Sønna fjells AS	TS	Sandefjord	33,33 %	33,33 %

Investeringer i FKV og TS	Morbank			Konsern		
	Bankinvest 1 (BN Bank)	Bankinvest 2 (Bank 1 Oslo)	Sønna fjells AS	Bankinvest 1 (BN Bank)	Samarbeidende Sparebanker AS	Sønna fjells AS
Balansført verdi 01.01.	17.080	82.310	960	104.997	93.418	960
Egenkapitaljust./kap.forhøyelse	(14.598)	(31.285)	-	(14.670)	(33.322)	-
Nedskrivning	-	-	(480)	-	-	(480)
Eliminert mottatt utbytte 2014	-	-	-	(5.454)	(10.529)	-
Res.andel 2014	-	-	-	8.152	25.907	-
Balansført verdi 31.12.	2.481	51.025	480	93.024	75.474	480

*) Sparebank 1 Regnskapshuset BV AS fusjonerte inn sine fem datterselskaper i 2014:

- Sparebank 1 Regnskapshuset Horten AS
- Sparebank 1 Regnskapshuset Larvik AS
- Sparebank 1 Regnskapshuset Drammen AS
- Sparebank 1 Regnskapshuset Sandefjord AS
- Grasp AS

**) De 2 Samarbeidende Sparebanker-selskapene er eiet i fellesskap av 11 deltagende sparebanker (SamSpar). Det vises for øvrig til kapittel 1 i årsrapporten for nærmere beskrivelse av Alliance-samarbeidet.

Note 36

Nærstående parter

Lån til datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter (DS, TS og FKV) er gitt til ordinære kundevilkår. Lån til andre nærstående parter følger bankens øvrige kundevilkår.

Lån (tusen kroner)	Datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	
	2014	2013
Lån utestående pr. 1.1.	31.857	30.073
Netto lån i perioden	70.165	1.784
Utestående lån per 31.12.	102.023	31.857
Renteinntekter	2.545	1.116
Tap ved utlån	-	-
Innskudd (tusen kroner)	2014	2013
Innskudd per 1.1.	17.346	11.812
Netto lån i perioden	17.408	5.534
Innskudd per 31.12.	34.754	17.346
Rentekostnader	744	164
Utstedte garantier	-	-

Note 37

Resultat pr. egenkapitalbevis og beregning av egenkapitalbevisbrøk

Resultat pr. egenkapitalbevis er beregnet ved å dele den delen av årsresultatet som er tilordnet selskapets Egenkapitalbevisiere (fratrukket eventuelle egne Egenkapitalbevis) med et veid gjennomsnitt av antall Egenkapitalbevis gjennom året.

Resultat pr. egenkapitalbevis ¹⁾ (tusen kroner)	31.12.2014	31.12.2013
Korrigert årsresultat		
Årsresultat i henhold til årsregnskapet	226.848	203.766
- korrigert for inntektsføring via resultat – overført til/fra FUG	5.326	5.512
Korrigert årsresultat	232.174	209.278
Egenkapitaleiernes andel 18,61 % av korrigert resultat	43.200	40.017
Årsresultat som er tilordnet selskapets egenkapitalbevisiere	43.200	40.017
Veid gjennomsnitt av antall utstedte egenkapitalbevis	5.602	5.602
Resultat pr. egenkapitalbevis	7,71	7,14
Pari verdi	50,00	50,00

1) Iht. §2b-18 Lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner

Beregning av egenkapitalbevisbrøk ²⁾	01.01.2014	01.01.2013
Korrigert ansvarlig kapital		
Ansvarlig kapital i henhold til årsregnskapet	2.507.140	2.242.777
+ fond pensjonsregulering IAS 19	6.932	16.334
- fond for urealiserte gevinster (FUG)	(38.524)	(21.511)
- fondsobligasjoner	(309.354)	(209.770)
- ansvarlig lånekapital	(249.585)	(299.834)
- avsatt utbytte som er klassifisert som egenkapital	(14.006)	(12.605)
Sum korrigert ansvarlig kapital	1.902.603	1.715.391
Egenkapitalbevisbrøk		
Egenkapitalbeviskapital	280.073	280.073
Overkursfond	9.865	9.865
Utjevningsfond	64.077	38.069
Sum Egenkapitalbevisiere	354.015	328.007
Egenkapitalbevisbrøk	18,61%	19,12%

2) Iht. §2b-18 Lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner

Foreslått utbytte for 2014 (tusen kroner)	31.12.2014
Foreslått utbytte før offentliggjøring, ikke innregnet som fordeling til eierene i perioden	21.569
Foreslått utbytte pr. egenkapitalbevis	kr 3,85

Note 38

Egenkapitalbevisere og spredning av egenkapitalbevis

SpareBank 1 BV har som målsetting å oppnå en avkastning på egenkapitalen som er konkurransedyktig i forhold til bankens risikoprofil. Banken vil vektlegge et konkurransedyktig kontantutbytte

til egenkapitalbeviserne. Utbytte og avsetning til utjevningsfond vil avhenge av årsoverskuddet. Kontantutbytte og avsetning til utjevningsfondet skal tilsvare eierandelkapitalens andel av egenkapitalen.

Banken vil prioritere kontantutbytte, men den forholdsmessige fordelingen mellom kontantutbytte og utjevningsfondet vil kunne variere når hensynet til bankens egenkapital spesielt må vektlegges.

Egenkapitalbevisere

Det var 1.757 egenkapitalbevisere pr. 31.12.2014 og de 20 største var:

	Antall	%
1. Jag Holding	296.100	5,29 %
2. MP Pensjon	255.580	4,56 %
3. Verdipapirfondet Eika	221.150	3,95 %
4. Pareto As	199.413	3,56 %
5. Danske Bank as Operations sec.	159.211	2,84 %
6. Kristian Henriksen	149.942	2,68 %
7. Bess Jahres Stiftelse	104.812	1,87 %
8. Haugland Kraft Pensjon	82.896	1,48 %
9. Merrill Lynch Prof.	65.557	1,17 %
10. Sole Invest AS	60.000	1,07 %
11. Skibselskapet Bjørkhaug 2	56.227	1,00 %
12. Harald Espedal AS	56.028	1,00 %
13. Foretakskonsulenter	48.420	0,86 %
14. Allumgården	37.898	0,68 %
15. Mildrid og Anders Fehns legat	37.735	0,67 %
16. Jorunn E. Gregersen	37.485	0,67 %
17. Iver A Juel	32.755	0,58 %
18. Øyvind Bakken	31.298	0,56 %
19. Bjørn Andreassen	31.236	0,56 %
20. Thorjac AS, Thor Morten Jacobsen	31.236	0,56 %
Sum 20 største eiere	1.994.979	35,61 %
Øvrige eiere	3.607.281	64,39 %
Totalt utstedte Egenkapitalbevis (pålydende kr 50)	5.602.260	100,00 %

Bankens egenbeholdning utgjør 828

Egenkapitalbevis eiet av ledende ansatte, styre- og forstandskapsmedlemmer

Personlig nærstående er skrevet i kursiv.

Styret:

Geir Olafsen 748

Forstandskapet:

Rolf W Nilsen 12.993
 Per Holtan 15.750
 Bjørn Hoffstad 6.496
 Toralf Ribe 13.000
 Torben Hedegart 9.800
 Thor Strand 499
 Thor-Morten Jacobsen (Thorjac AS) 31.236
 Grete Evensen Øvrum (Grete Evensen Øvrum AS) 15.000
 Rune Lindstad 1.248
 Arne Fjellvang 748

Ledende ansatte:

Geir Å. Hansen 499
 Ole A. Thoresen 1.248
 Vibeke Brandt Andersen 240

Note 39

Hendelser etter balansedagen

Det er ikke inntruffet hendelser etter balansedagen som påvirker bankens regnskap i vesentlig grad.

13. EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Banken har, i samsvar med regnskapslovens § 3-3b, utarbeidet en egen rapport som behandler prinsipper og praksis knyttet til eierstyring og selskapsledelse. Rapporten ligger publisert på bankens hjemmeside www2.sparebank1.no/buskerud-vestfold under Investor Relations/ Corporate governance.

14. ERKLÆRING FRA STYRETS MEDLEMMER OG DAGLIG LEDER

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 01. januar til 31. desember 2014, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av morbankens og konsernets eiendeler, gjeld,

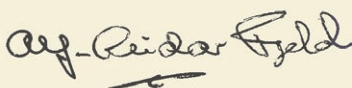
finansielle stilling og resultat som helhet og at opplysninger i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til morbanken og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretaket står ovenfor.

Sandefjord, 9. mars 2015

I styret for SpareBank 1 BV

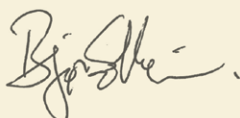
Anne Gro Olafsen
(leder)

Alf-Reidar Fjeld
(nestleder)

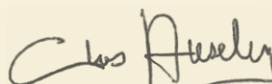
Jon Einar Melbye

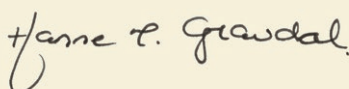
Bjørn Solheim

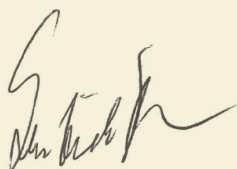
Kristin Sørja Barkost

Clas Huseby
Varamedlem

Hanne Myhre Gravdal
(ansattes repr.)

Geir Årstein Hansen
(konst. adm. direktør)

Ørjan Larsen
(økonomisjef)

15. REVISJONSBERETNING 2014

KPMG AS
P.O. Box 7000 Majorstuen
Sørkedalsveien 6
N-0306 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til Forstanderskapet i SpareBank 1 BV

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 BV, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskaps- og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap og oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav, og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter, og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet SpareBank 1 BV' finansielle stilling per 31. desember 2014 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret, som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Offices in:

Oslo	Haugesund	Stavanger
Aita	Kjeller	Stord
Arendal	Kristiansand	Straume
Bergen	Larvik	Tromsø
Bode	Mo i Rana	Trondheim
Elverum	Molde	Tynset
Finnsnes	Narvik	Tønsberg
Grimstad	Sandefjord	Ålesund
Hamar	Sandnessjøen	

KPMG AS, a Norwegian member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Revisors beretning 2014
SpareBank 1 BV

Uttalelse om øvrige forhold

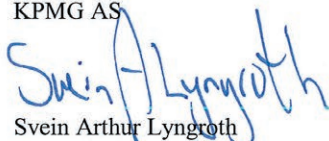
Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsene om eierstyring og selskapsledelse, samt samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsene om eierstyring og selskapsledelse, samt samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 9. mars 2015
KPMG AS

Svein Arthur Lyngroth
Statsautorisert Revisor

16. KONTROLLKOMITEENS BERETNING 2014

Til

Forstanderskapet i SpareBank 1 BV

KONTROLLKOMITEENS BERETNING 2014

Kontrollkomiteen har i 2014 bestått av leder Berit Gramm, Walter Småland, Tone Helen Janshaug Dahlen og Tormod Bergem.

Møter

Komiteen har avholdt 6 møter.

Kontrollkomiteens arbeid

Kontrollkomiteens arbeid er gjennomført på bakgrunn av en arbeidsplan, som dekker alle vesentlige områder for komiteens arbeidsområde.

Arbeidsoppgaver

Hovedpunkter

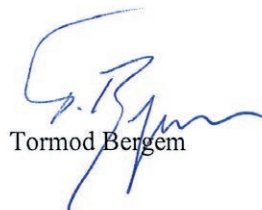
- Gjennomgang av styreprotokollen
- Gjennomgang av regnskap og sentrale nøkkeltall
- Kontrollert bankens posisjon i forhold til sentrale lov og forskriftskrav
- Vurdert effektiviteten av risikostyring og internkontroll
- Gjennomgang av tapsutsatte engasjementer
- Gjennomgang av årsoppgjøret med revisjonsberetning for 2014 fra KPMG as

Årsoppgjøret

Med bakgrunn i vurdering av komiteens kontrollhandlinger, finner kontrollkomiteen at styrets vurdering av bankens økonomiske stilling er dekkende for regnskapsåret 2014 og tilrår at forstanderskapet godkjenner bankens og konsernets resultatregnskap og balanse i henhold til styrets forslag.

Sandefjord 11.03.2015

Berit Gramm
Leder

Tormod Bergem

Bjørn Hoffstad

Tone Helen Janshaug Dahlen

ANNEN INFORMASJON

17. MARKED

SpareBank 1 BV har primært definert sitt geografiske virkeområde til nedre Buskerud, samt Vestfold fylke. Banken har kontorer i Kongsberg, Drammen, Horten, Tønsberg, Sandefjord og Larvik.

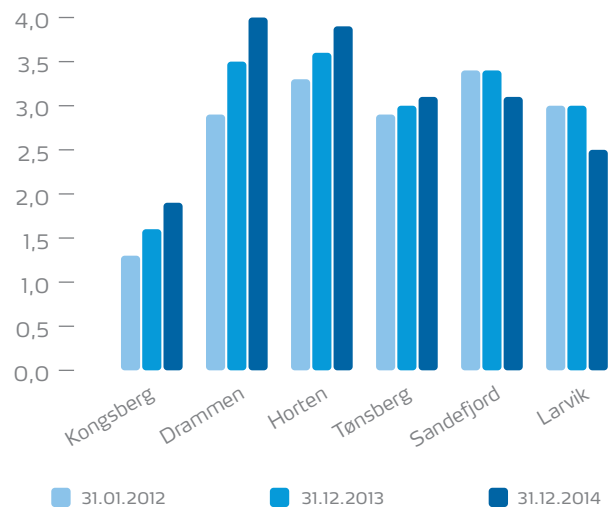
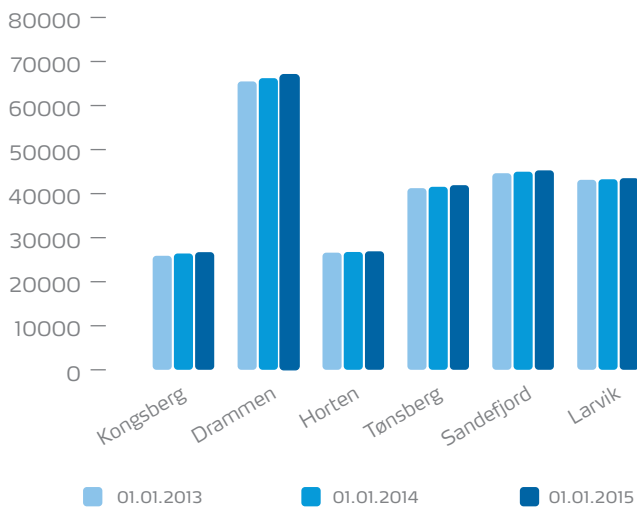
Privatmarkedet er bankens hovedmarked og ved utgangen av 2014 var det 59.805 kunder med engasjement i banken. Disse fordelte seg med 16.912 i Kongsberg, 9.471 i Drammen, 7.293 i Horten, 2.498 i Tønsberg, 16.286 i Sandefjord og 7.345 i Larvik.

Bedriftsmarkedets kundeportefølje består av ca. 6.000 kunder hvor hovedtyngden er innenfor eienomsbransjen.

Over en tredjedel av privatkundene er bosatt utenfor bankens geografiske virkeområde. Vi ser dette i sammenheng med bankkundernes økende etterspørsel og bruk av digitale løsninger, samt synkende bruk av bankens fysiske kontor. Utviklingen har sterk fokus i banken og vi tilbyr stadig nye digitale løsninger og kommunikasjonsformer.

I privatmarkedet har banken sterke markedslederposisjoner i Kongsberg og Sandefjord, mens de andre kontorene er utfordrere i sitt lokalmiljø.

Konkurransen er betydelig i hele vårt markedsområde. DNB er den viktigste konkurrenten både i privat- og i bedriftsmarkedet. Andre konkurrenter er Handelsbanken, Nordea, Danske Bank, Sparebanken Øst, Skandiabanken, samt lokale sparebanker.

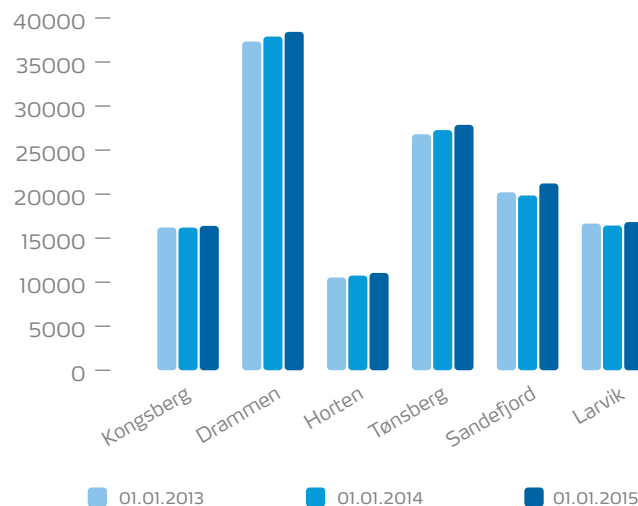
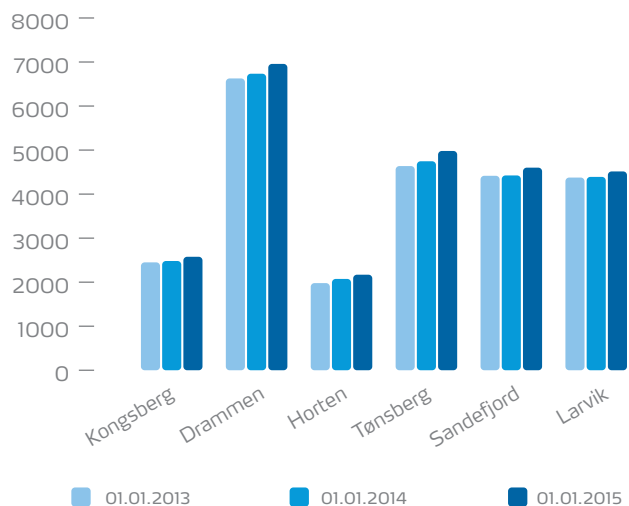

Befolkningstall pr. kommune ved årsskiftet	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015
Kongsberg	25.887	26.406	26.711
Drammen	65.473	66.214	67.016
Horten	26.595	26.751	26.903
Tønsberg	41.239	41.550	41.920
Sandefjord	44.629	44.976	45.281
Larvik	43.132	43.258	43.506
Totalt	24.6955	24.9155	25.1337

Arbeidsledighet i prosent ved årsskiftet	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Kongsberg	1,3	1,6	1,9
Drammen	2,9	3,5	4,0
Horten	3,3	3,6	3,9
Tønsberg	2,9	3,0	3,1
Sandefjord	3,4	3,4	3,1
Larvik	3,0	3,0	2,5

Kilde: ssb

Kilde: ssb

Antallet bedrifter ved årsskiftet	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015
Kongsberg	2.450	2.481	2.577
Drammen	6.627	6.734	6.957
Horten	1.979	2.074	2.170
Tønsberg	4.637	4.746	4.980
Sandefjord	4.416	4.424	4.601
Larvik	4.376	4.391	4.515
Totalt	24.485	24.850	25.800

Kilde: ssb

Antall ansatte i bedrifter ved årsskiftet	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015
Kongsberg	16.213	16.198	16.431
Drammen	37.327	37.892	38.382
Horten	10.531	10.749	11.149
Tønsberg	26.793	27.268	27.868
Sandefjord	20.204	19.844	21.444
Larvik	16.660	16.431	16.831
Totalt	127.728	128.382	132.893

Kilde: ssb

Gavefondet

Gjennom bankens gavefond deler vi hvert år ut flere millioner kroner til lokale organisasjoner og tiltak som hver på sin måte bidrar til å gjøre regionen vår til et enda bedre sted å bo.

I 2014 ble ca. 10 mill kroner delt ut gjennom bankens gavefond. Et stort antall søknader er kommet inn til banken og er blitt vurdert av bankens gavefondskomite. Midlene er i hovedsak tilfalt søkermassen, men det er også gitt penger til prosjekter banken selv har tatt initiativ til å støtte.

18. EGENKAPITALBEVIS I SPAREBANK 1 BV

Lovbestemmelsene for Egenkapitalbevis trekker opp rammer som i store trekk ligner de som gjelder for aksjer i forretningsbanker.

Lover og forskrifter

Egenkapitalbevisene er regulert gjennom finansieringsvirksomhetsloven kap. 2b, 2c og 2d. Egenkapitalbevis er fritt omsettelige verdipapirer og kan opptas til notering på Oslo Børs. Børsnoterte Egenkapitalbevis pliktes registrert i Verdipapirsentralen (VPS). Egenkapitalbevisene velger 1/3 av representantene til bankens forstanderskap.

Årlig utbytte av Egenkapitalbevis kan utdeles av årsoverskuddet i henhold til selskapsregnskapet for siste regnskapsår. Utbyttets størrelse foreslås av bankens styre og vedtas av forstanderskapet.

Dagens skatteregler innebærer at utbyttebetaling blir beskattet. Grunnlaget for beskatningen er utbyttet i prosent fratrukket en fast prosent, det såkalte skjermingsfradraget.

Egenkapitalbeviset som egenkapitalinstrument

Egenkapitalbevis er et egenkapitalinstrument som sparebanker bruker for å skaffe seg egenkapital. Det har store likheter med aksjer. Forskjellen knytter seg først og fremst til eierdomsretten til egenkapitalen og til innflytelsen i de styrende organer. Avkastningen av Egenkapitalbevis er todelt, et årlig kontantutbytte og kursutviklingen på Egenkapitalbeviset. Eierandelskapitalen er sikret ved eventuelle tap i banken ved at den har prioritet foran sparebankens fond.

Resultat pr Egenkapitalbevis for 2014 ble kr 7,71. Basert på bankens utbyttepolitikk og myndighetenes

fremtidige regulatoriske krav vedrørende bankens soliditet, foreslår styret å utbetale et utbytte på kr 3,85 pr. Egenkapitalbevis for 2014. Utjevningsfondet blir godskrevet med kr 3,86 pr Egenkapitalbevis.

Utbytte og investopolitikk

Styret har vedtatt følgende utbyttepolitikk for bankens Egenkapitalbeviskapital:

«SpareBank 1 BV har som målsetting å oppnå en avkastning på egenkapitalen som er konkurransedyktig i forhold til bankens risikoprofil. Banken vil vektlegge et konkurransedyktig kontantutbytte til Egenkapitalbevisene. Utbytte og avsetning til utjevningsfondet vil avhenge av årsoverskuddet. Kontantutbytte og avsetning til utjevningsfondet skal tilsvare Eierandelskapitalens andel av egenkapitalen. Banken vil prioritere kontantutbytte, men den forholdsmessige fordeling mellom kontantutbytte og utjevningsfondet vil kunne variere når hensynet til bankens egenkapital spesielt må vektlegges.»

Finanskalender for 2015

Ex-utbytte dato: 25. mars

1. kvartal	5. mai
2. kvartal	11. august
3. kvartal	3. november

Eierforhold

Ved utgangen av 2014 var det registrert 1.757 eiere av Egenkapitalbevis. De 10 største Egenkapitalbevisene er

Navn	Antall	%
Jag Holding AS	296.100	5,29
MP Pensjon	255.580	4,56
Pareto AS	199.413	3,56
Danske Bank AS Op. Sec.	159.211	2,84

Kristian Henriksen	149.942	2,68
Bess Jahres Stiftelse	104.812	1,87
Haugland Kraft Pensjon	82.896	1,48
Merrill Lynch Prof.	65.557	1,17
Sole Invest AS	60.000	1,07

Informasjon til markedet

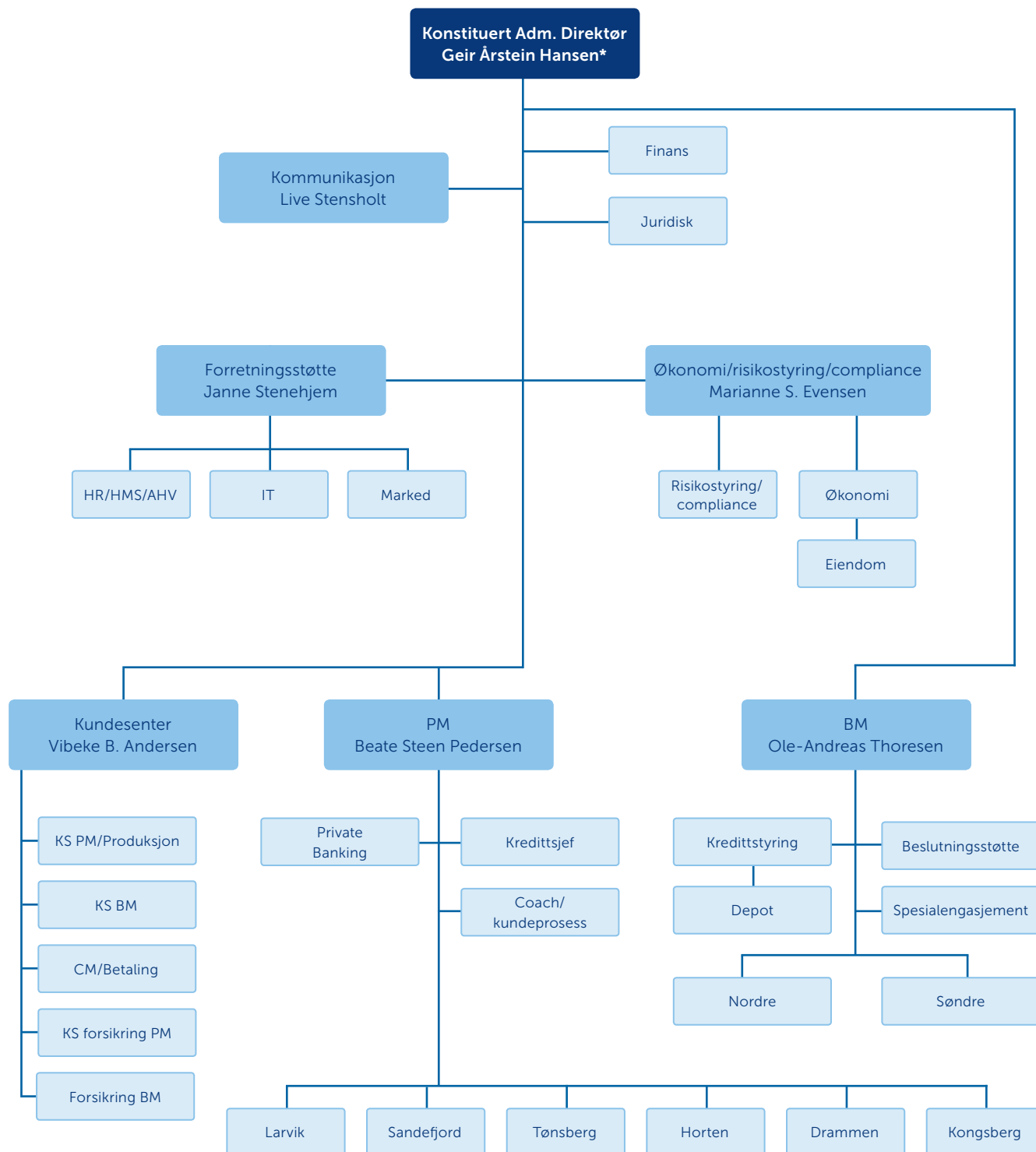
En oversiktlig, lett forståelig og rettidig informasjon underbygger tillitsforholdet mellom eiere, styret og ledelsen og sørger for at bankens interessegrupper har en løpende mulighet til å vurdere og forholde seg til banken samtidig. Bankens informasjonspolitikk legger derfor vekt på en utstrakt dialog med bankens ulike interessegrupper der åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet settes i fokus. Banken legger videre vekt på at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens utvikling og resultater skal skape tillit overfor investormarkedet. Informasjon til markedet formidles gjennom kvartalsvise delårsrapporter og halvårslige investorpresentasjoner. Alle kvartalsrapporter, pressemeldinger og presentasjoner finnes på www.s1bv.no

Børsnotering

SpareBank 1 BV Egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs under tickerkode SBVG.

En nærmere spesifisering av Egenkapitalbevis er gitt i egen note.

19. HOVEDORGANISASJON

*) Rune Fjeldstad tiltrer som ny administrerende direktør i banken fra 1. mai 2015

20. PRESENTASJON AV STYRET

Anne Gro Olafsen, styreleder

Født 1958. Utdannelse innen offentlig administrasjon og ledelse, samt bedriftsøkonomi fra Handelshøyskolen BI. Sentrale roller innenfor regnskap og økonomi i flere selskaper siden 1992. Fra 1.2.14 økonomisjef i Harmonie Norge AS. Olafsen har sittet i Formannskapet og Bystyret for Høyre i Sandefjord kommune fra 2003. Hun har hatt flere sentrale roller i Høyre, både lokalt og sentralt i partiet. Styremedlem i SpareBanken Vestfold fra 2005 frem til fusjon i 2008. Valgt som styreleder i banken fra april 2012.

Alf-Reidar Fjeld, nestleder

Født 1951. Utdannelse innen realfag, sosialantropologi, pedagogikk og bedriftsøkonomi fra Universitetet i Oslo og Høgskolen i Stavanger. Fjeld har hatt lederstillinger i flere selskaper, blant annet som organisasjonsdirektør i Peterson Moss, konserndirektør i Ulstein Industrier og administrerende direktør i Sandefjord Lufthavn AS. Han er i dag administrerende direktør i Holgers AS og Bolest AB. Styremedlem i SpareBank 1 BV fra april 2011. Valgt som nestleder i styret fra april 2012.

Kristin Søia Barkost

Født 1954. Bedriftsøkonom. Har siden 1979 hatt sentrale roller innenfor økonomi, regnskap og administrasjon i flere selskaper tilknyttet Kongsberg Gruppen. Fra 2010 har Barkost stilling som direktør konsernregnskap i Kongsberg Gruppen ASA. Styremedlem i Sandsvær Sparebank fra april 2008 frem til fusjon samme år.

Jon Einar Melbye

Født 1970. Diplomøkonom. 5 års erfaring som leder for kjøpesentre. Drevet egen virksomhet i Elkjøp i Buskerud fra 1998 og er p.t. eier av 1 forretning på Kongsberg. Fra 2009 jobbet som eiendomsutvikler, og er medeier i flere eiendomsselskaper i Drammen og Kongsberg. Styremedlem i SpareBank 1 BV fra november 2008.

Bjørn Solheim

Født 1969. Utdannet jurist fra Universitetet i Oslo og siviløkonom fra Norges Handelshøyskole i Bergen. Lederutdanning fra IMD i Sveits. Erfaring som konsernadvokat fra Norske Skog og Danske Bank, samt fra flere advokatfirmaer i Oslo, blant annet fra Vogt & Wiig og Kluge. Har nå egen praksis i Drammen, i tillegg til å ha flere andre styreverv. Styremedlem i banken fra juni 2013.

Hanne Myhre Gravdahl, ansattes representant

Født 1964. Diplomøkonom, samt Styrekompetanse del I og del II ved BI. Har jobbet i forskjellige stillinger hos flere aktører i bank-bransjen fra 1985–2004. Ansatt i SpareBank 1 BV i 2004. Styremedlem i banken fra april 2011.

Rune Fjeldstad

Styremedlem Rune Fjeldstad fratrådte sitt verv i februar 2015 i forbindelse med hans tiltreden som administrerende direktør i banken fra 1. mai 2015.

20. FORSTANDERSKAP, KONTROLLKOMITÉ OG REVISJON

Forstanderskap

Leder Arne Hill-Jensen
Nestleder Kari Marie Myhr

Innskytervalgte representanter:

Kjell E. Nilsen
Tor Chr. Aadne
Arne Hill-Jensen
Thorbjørn Lauritzen
Kari Marie Myhr
Olav Sâtvedt
Ragnhild Popperud
Liss P.B. Husum

Fylkesoppnevnte representanter:

Kåre Pettersen
Britt Homstvedt

Egenkapitalbevisereres representanter:

Rolf Willy Nilsen
Per Holtan
Thor-Morten Jacobsen
Bjørn Hoffstad
Grete Evensen Øvrum
Thor Strand
Toralf Ribe
Torben Hedegart

Ansattes representanter:

Rune Lindstad
Elisabeth H. Ålefjær
Arne Fjellvang
Vera Gebuhr Aulie
Tom Sørensen
Ole Petter Skibdalen

Kontrollkomité

Leder Berit Gramm, aut.
regnskapsfører
Nestleder Walter Småland,
politiadvokat
Tone Helen Janshaug Dahlen,
økonomisjef
Tormod Bergem, advokat

Revisjon

KPMG AS
v/statsaut. revisor
Svein Arthur Lyngroth

KONGSBERG · DRAMMEN · HORTEN · TØNSBERG · SANDEFJORD · LARVIK